

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen	Pagina 3
Hoofdstuk 2. Toegang	Pagina 4
Hoofdstuk 3. Cliëntenparticipatie	Pagina 7
Hoofdstuk 4. WMO	Pagina 8
Hoofdstuk 5. Jeugd	Pagina 28
Hoofdstuk 6. Werk, re-integratie en tegenprestatie	Pagina 38
Hoofdstuk 7. Inkomen	Pagina 44
Hoofdstuk 8. Slotbepalingen	Pagina 62
Bijlage 1: Uitvoeringsregels Wmo	Pagina 63
Bijlage 2: Afsproken resultaat Huishoudelijke ondersteuning tussen dienstverlener en inwoner	Pagina 70

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Begrippen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- a. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland
- b. verordening: Verordening Sociaal Domein Lansingerland 2015.

Hoofdstuk 2. Toegang

Artikel 2:1 Het eerste contact

1. Een verzoek om informatie of om ondersteuning kan via de mail, schriftelijk, mondeling of telefonisch gedaan worden bij het college. Dit verzoek kan gedaan worden door of namens een persoon die ondersteuning nodig heeft in het sociale domein.
2. Het aanvragen van een uitkering kan alleen door de inwoner zelf of via een wettelijk vertegenwoordiger. Dit kan alleen telefonisch of mondeling bij de balie van het gemeentehuis.

Artikel 2:2 Een verzoek om informatie

Een verzoek om informatie wordt direct afgehandeld. Dat wil zeggen dat de inwoner direct de juiste informatie heeft gekregen of dat de inwoner is doorverwezen naar een vrij toegankelijke voorziening waar de vraag kan worden beantwoord.

Artikel 2:3 Verzoek tot ondersteuning

1. Bij een verzoek tot ondersteuning wordt er een afspraak voor een gesprek gemaakt met de inwoner. Dit gesprek vindt plaats uiterlijk twee weken na het eerste contact. Bij het maken van de afspraak wordt de inwoner vooraf geïnformeerd over:
  - a. De mogelijkheid voor onafhankelijke cliëntondersteuning. De wet geeft de inwoner het recht om zich gedurende het gehele proces bij te laten staan door een onafhankelijke cliëntondersteuner naar keuze. Op verzoek wordt deze door de gemeente aan de cliënt “toegevoegd”. Deze vorm van ondersteuning is gratis.
  - b. Het feit dat de inwoner de mogelijkheid heeft om vóór het gesprek, uiterlijk binnen zeven dagen na melding, een persoonlijk plan te overhandigen waarin gemotiveerd aangegeven is welke ondersteuning volgens de inwoner nodig is. Ook bij het opstellen van een persoonlijk plan kan de inwoner gebruik maken van cliëntondersteuning.
  - c. De mogelijkheid om het gesprek samen met zijn mantelzorger en/of sociale netwerk te voeren.
  - d. Rechten en plichten met betrekking tot het verstrekken van informatie.
2. Als het eerste contact een verzoek tot ondersteuning is op grond van de Wmo of van de Jeugdwet, kan de inwoner een afspraak maken bij de gemeente of bij een gemandateerde eerstelijns partner.
3. Als het eerste contact een verzoek tot een uitkering is op grond van de Participatiewet moet de inwoner zich melden op het gemeentehuis: dit kan telefonisch of fysiek bij de balie van het gemeentehuis.

Artikel 2:4 Bevestiging van de afspraak

Het college stuurt de inwoner die een verzoek tot ondersteuning heeft gedaan een schriftelijke bevestiging van de afspraak voor een gesprek met daarbij de in artikel 2:3 beschreven informatie en met de locatie waar het gesprek plaatsvindt. Daarnaast wordt aangegeven welke overige gegevens en bescheiden de inwoner mee moet nemen. Het betreft gegevens die voor het onderzoek nodig zijn en waar de inwoner redelijkerwijs de beschikking over heeft. Hiertoe behoort in ieder geval een identificatiedocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht, tenzij de gemeente daarover al beschikt. Er worden nooit medische gegevens opgevraagd bij de inwoner.

Artikel 2:5 Melding en start onderzoek voor maatschappelijke ondersteuning

Op grond van de Wmo moet een onderzoek plaatsvinden naar de hulpvraag van de inwoner. Dit onderzoek start met een melding en mag maximaal 6 weken in beslag nemen. De datum van het eerste gesprek geldt als datum van melding en is dus het moment waarop het onderzoek start.

Artikel 2:6 De brede uitvraag

Tijdens het gesprek vindt een brede uitvraag plaats naar de ondersteuningsvraag van de inwoner. In het gesprek komen alle levensdomeinen uit de zelfredzaamheidsmatrix aan de orde. Het college mag gebruik maken van alle bij de gemeente bekende gegevens van de inwoner om de klantsituatie in beeld te brengen. Het betreft NAW gegevens, gegevens over individuele of maatwerkvoorzieningen, uitkeringsgegevens, gegevens over schuldhulpverlening. Bij de verzameling van gegevens wordt het privacy protocol van de gemeente Lansingerland in acht genomen.

Artikel 2:7 Opstellen en ondertekenen ondersteuningsplan

1. Op basis van de brede uitvraag zoekt het college samen met de inwoner naar de meest passende ondersteuning. Daarbij worden de mogelijkheden onderzocht voor oplossingen op eigen kracht, binnen het eigen netwerk, met gebruik van informele zorg, algemene voorzieningen en indien nodig een individuele voorziening. Ook wordt er gekeken naar de draagkracht en draaglast van mantelzorgers. Voor het onderzoek en de mogelijke oplossingen kunnen meerdere gesprekken nodig zijn. De oplossingen en de te behalen resultaten worden vastgelegd in een ondersteuningsplan dat de inwoner ondertekent.
2. In het ondersteuningsplan wordt benoemd wie casushouder is van het ondersteuningsplan en wie verantwoordelijk is voor welke actie.
3. De casushouder coördineert de uitvoering van het ondersteuningsplan en onderhoudt contacten met de personen en organisaties die het ondersteuningsplan uitvoeren.
4. De casushouder kan zijn:
  - a. De hulpvrager zelf
  - b. De mantelzorger of iemand uit eigen netwerk
  - c. Een hulporganisatie
  - d. Een consulent

Artikel 2:8 Aanvraag van een maatwerk/individuele voorziening

Als een individuele voorziening deel uitmaakt van het ondersteuningsplan, kan de inwoner - al dan niet via een gemandateerde eerstelijnspartner- hiervoor een aanvraag indienen bij de gemeente. De aanvraag wordt in behandeling genomen door een consulent van de gemeente.

Artikel 2:9 Keuze Zorg in Natura of Persoonsgebonden budget

Indien een individuele voorziening op grond van de Wmo of de Jeugdwet deel uitmaakt van het ondersteuningsplan geeft de consulent informatie over de keuze tussen zorg in natura en een persoonsgebonden budget. Hij vraagt de inwoner welke keuze de voorkeur geniet. Ook dit wordt opgenomen in het ondersteuningsplan.

Artikel 2:10 Raadplegen externe deskundigen

1. Om de meest passende vorm van ondersteuning te vinden, kan het noodzakelijk zijn dat de gemeente of de gemandateerde eerstelijns partij advies moet inwinnen van een externe deskundige. Voor de gemandateerde partij gaat het om collegiale consultatie: het raadplegen van andere eerstelijnspartners, de wijkverpleegkundige, de gemeentelijk consulent.
2. De gemeentelijk consulent heeft de mogelijkheid om extern advies aan te vragen bij een gecontracteerd bureau. Aan de extern deskundige wordt advies gevraagd over de meest passende vorm van ondersteuning voor de inwoner. Er wordt nooit naar medische gegevens gevraagd. Als gekozen wordt voor het raadplegen van een extern deskundige wordt de inwoner daarover vooraf geïnformeerd.
3. Het advies van de extern deskundige wordt meegenomen in het ondersteuningsplan.

Artikel 2:11 Beoordeling door de gemeente

De gemeente beoordeelt de aanvraag aan de hand van de relevante wetgeving, de verordening Sociaal Domein, de beleidsregels Sociaal Domein en de benodigde bescheiden.

Artikel 2:12 Afhandelingstermijn van aanvraag tot beschikking

1. Voor het afhandelen van een aanvraag van een maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo staat een termijn van 2 weken. De afhandelstermijn voor een aanvraag in het kader van de Jeugdwet en de Participatiewet is 8 weken.
2. Indien de in het eerste lid genoemde termijn overschreden lijkt te worden, zal op grond van de Awb de klant schriftelijk geïnformeerd worden over een verlenging van deze termijn met 8 weken.

Artikel 2:13 Spoed

Als er een acute/ spoedeisende situatie is gaat het college over tot het verstrekken van een tijdelijke maatwerkvoorziening en volgt het gesprek na verstrekking van de maatwerkvoorziening. Of er sprake is van een acute of spoedeisende situatie wordt bepaald door de professional waar de melding binnenkomt.

Dit kan bijvoorbeeld bij het AMHK of Team sluitende aanpak.

Artikel 2:14 Nazorg

Individueel moet worden beoordeeld of nazorg nodig is. Soms kan er volstaan worden met een telefonisch of persoonlijk gesprek en soms moet er na een bepaalde periode gemeld worden dat de oplossing nog steeds de best passende oplossing is. Deze contactmomenten moeten worden vastgesteld in het verslag en geregistreerd in GWS.

Hoofdstuk 3. Adviesraad Sociaal Domein

Over dit onderwerp stelt het college vooralsnog geen beleidsregels vast.

Hoofdstuk 4. WMO

De uitvoeringsregels inclusief financiële parameters zijn verwerkt in bijlage 1: Uitvoeringsregels Wmo.

4.1 Wat is een Maatwerkvoorziening?

De gemeente kan een maatwerkvoorziening verstrekken, die aansluit op de reële behoefte van de inwoner. Criterium is dat de inwoner niet in staat is tot zelfredzaamheid op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruik van algemene voorzieningen. De maatwerkvoorziening dient ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie. De maatwerkvoorziening is (onder meer) afgestemd op 'de godsdienstige gezondheid, levensovertuiging en de culturele achtergrond van de inwoner'.

In Lansingerland zijn maatwerkvoorzieningen:

- Begeleiding
- Hulp bij het Huishouden
- Woningaanpassingen
- Hulpmiddelen
- Wmo vervoersvoorzieningen
- Voorzieningen die onder de meerkostenregeling vallen

Deze voorzieningen worden alleen op basis van indicatie verstrekt. De inwoner ontvangt van een besluit door de gemeente om wel of geen maatwerkvoorziening te verstrekken altijd een beschikking.

4.2. Criteria voor een maatwerkvoorziening

4.2.1 Ingezetenen komen in aanmerking voor een maatwerkvoorziening

Een voorwaarde om voor compensatie in aanmerking te komen is dat inwoner zijn hoofdverblijf in Lansingerland heeft. Inwoner moet ingeschreven staan in de basisregistratie personen (BRP) van de gemeente Lansingerland. Hoofdverblijf betekent volgens jurisprudentie meer dan alleen ingeschreven staan in de BRP. De inwoner moet daadwerkelijk het grootste deel van de tijd in de gemeente verblijven. Als inwoner kan aantonen dat hij op korte termijn in Lansingerland komt wonen, kan -als hij nog niet staat ingeschreven in de BRP- de aanvraag in behandeling worden genomen. Er wordt dan wel een termijn afgesproken waar binnen de inschrijving in de BRP geregeld moet zijn.

4.2.2 Een maatwerkvoorziening moet langdurig noodzakelijk zijn

De voorzieningen of diensten moeten langdurig noodzakelijk zijn ter compensatie van beperkingen. Dat wil allereerst zeggen dat er een noodzaak voor compensatie moet zijn. Er moet worden vastgesteld dat er sprake is van beperkingen waardoor inwoner niet kan deelnemen aan het leven van alle dag. Voor levering van zorg zoals Hulp bij het Huishouden en Begeleiding kan het ook om een kortere periode gaan, bijvoorbeeld na ontslag uit het ziekenhuis. Waar precies de grens ligt tussen kortdurend en langdurig zal per situatie verschillen. Als de verwachting is dat inwoner na enige tijd zonder de benodigde hulpmiddelen of aanpassingen zal kunnen functioneren, dan mag van kortdurende medische noodzaak worden uitgegaan. Bij een wisselend ziektebeeld, waarbij verbetering in de toestand opgevolgd wordt door periodes van terugval, kan uitgegaan worden van een langdurige medische noodzaak.

4.2.3 Er mag geen sprake zijn van voorliggende algemene voorzieningen zijn waar de inwoner gebruik van kan maken

Wanneer blijkt dat inwoner niet op eigen kracht of met hulp van het sociaal netwerk tot een oplossing kan komen, wordt beoordeeld of er zogenaamde algemene voorzieningen zijn die de problemen die inwoner ervaart (gedeeltelijk) kunnen oplossen. Algemene voorziening is een breed begrip. Het betreft voorzieningen waar iedereen, zonder indicatie of andere vorm van toegang, gebruik van kan maken. Algemene voorzieningen kunnen commerciële diensten zijn zoals een wasserette/stomerij of een boodschappenbezorgdienst van een supermarkt maar ook diensten zonder winstoogmerk, zoals het restaurant van een verzorgingshuis waar buurtbewoners tegen een geringe vergoeding kunnen eten. De bedoeling is dat er steeds meer algemene voorzieningen komen zodat inwoners minder een beroep doen op (duurdere) maatwerkvoorzieningen.

4.2.4 Er mag geen sprake zijn van voorliggende voorzieningen op grond van andere wet- of regelgeving

Voorliggend op de Wmo is een voorziening/dienst op grond van een andere wettelijke regeling, zoals de Wet langdurige zorg (Wlz), ziektekostenverzekering of het Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen (UWV). Indien dit het geval is, zal er op grond van de Wmo geen voorziening/dienst worden verstrekt. Voorliggende voorzieningen vanuit de ziektekostenverzekeraar zijn loophulpmiddelen. Ziektekostenverzekeraars hebben afspraken met hulpmiddelendepots van thuiszorgaanbieders voor tijdelijke gebruik van krukken of een rolstoel en met hulpmiddelenleveranciers voor permanent gebruik van andere loophulpmiddelen. Het aanbod is afhankelijk van het verzekeringspakket. Vanuit het UWV en de werkgever kan er aanspraak gedaan worden op hulpmiddelen in de werksituatie en voor vervoer van en naar het werk. De Wlz is verantwoordelijke voor woningaanpassingen en diensten in een AWBZ-of Wlz-instelling.

4.2.5 Het mag geen algemeen gebruikelijke voorziening zijn

Een algemeen gebruikelijke voorziening is een voorziening die voldoet aan de volgende criteria:

- Het is niet speciaal bedoeld voor personen met een beperking;
- Het is verkrijgbaar in de reguliere handel;
- Het kan voor een persoon zonder beperkingen in een financieel vergelijkbare positie worden gerekend tot het normale aanschaffingspatroon.

Een fiets met lage instap of met elektrische trapondersteuning is een goed voorbeeld van een algemeen gebruikelijke voorziening. Een dergelijke fiets wordt ook gebruikt door mensen zonder beperkingen (bijvoorbeeld door mensen die een lange afstand naar hun werk of school moeten fietsen), is gewoon bij de fietswinkel te koop is, duurder dan een gewone fiets maar is wel betaalbaar voor de meeste mensen.

In geval van een laag inkomen (op bijstandsniveau) kan de Wmo consulent in overleg met de medewerker van team Participatie van de gemeente beoordelen wat een passende vergoeding in de individuele situatie van de inwoner is.

4.2.6 De gemeente verstrekt de goedkoopst adequate maatwerkvoorziening

De verstrekking is altijd gebaseerd op de goedkoopst adequate voorziening. Er zijn vaak meerdere geschikte mogelijkheden, maar er wordt gekozen voor de mogelijkheid die naar objectieve maatstaven de goedkoopste is. Indien inwoner een duurdere voorziening wil (die eveneens adequaat is) komen de meerkosten voor rekening van inwoner. In dergelijke situaties zal de verstrekking plaatsvinden in de vorm van een persoonsgebonden budget gebaseerd op de goedkoopst compenserende voorziening.

Een voorziening kan ook bestaan uit compensatie van noemenswaardige meerkosten ten opzichte van de algemeen gebruikelijke kosten die iemand voor de noodzakelijke voorziening moet maken. Hierbij kan worden gedacht aan een auto of fiets met (specifiek vanwege de handicap noodzakelijke) aanpassingen. Een auto of fiets is algemeen gebruikelijk, dus de kosten hiervoor (normbedragen zoals vastgesteld door het NIBUD) worden niet vergoed.

4.2.7 Collectieve voorzieningen

Collectieve voorzieningen zijn voorzieningen die individueel worden verstrekt, maar die door meerdere personen tegelijk worden gebruikt. Tot nu toe is de Beltax het meest duidelijke voorbeeld van een collectieve voorziening. Bij beperkingen op het gebied van vervoer kan vervoer via de Beltax worden geïndiceerd. Dat wil zeggen dat wanneer men geen gebruik kan maken van het reguliere openbaar vervoer, men in aanmerking komt voor de Beltax. Alleen wanneer is aangetoond dat de Beltax niet geschikt is voor inwoner, zal bijvoorbeeld een persoonsgebonden budget verstrekt worden. Dit wordt gedaan omdat het anders economisch niet mogelijk is voor de gemeente om de Beltax te laten rijden. Uiteraard kan een inwoner altijd gebruik maken van algemene voorzieningen op dit vlak, zoals de 3B bus.

4.3 Verantwoordelijkheden inwoner versus college

In de verordening wordt uitgebreid de verantwoordelijkheid van het college en de verantwoordelijkheid van de inwoner benoemd. In de Wmo 2015 wordt uitgegaan van wederzijdse inspanningen van zowel gemeente als de inwoner. Er wordt zowel een beroep gedaan op de gemeente om zeer uitgebreid alle mogelijkheden om tot oplossingen te komen te onderzoeken, als op de eigen kracht van de inwoner van wie wordt verwacht eerst zelf naar oplossingen te zoeken voordat bij de gemeente om ondersteuning wordt gevraagd.

4.4 Terugvordering en verhaal

Intrekking, herziening, terugvordering en verhaal is, anders dan in de Wmo 2007, in de wet geregeld. De geldwaarde van een maatwerkvoorziening kan teruggevorderd worden indien het toekenningsbesluit is ingetrokken. Echter, terugvordering is alleen mogelijk in het geval een besluit is ingetrokken. Indien een besluit wordt herzien, bestaat er dus geen mogelijkheid om het eventueel teveel verstrekte terug te vorderen. De gemeente valt dan terug op de bepalingen van het burgerlijk recht. Terugvordering en verhaal is dus alleen mogelijk wanneer de inwoner opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt. Of van degene die opzettelijk medewerking heeft verleend aan de verstrekking van deze onjuiste of onvolledige gegevens.

Kwaliteit

Mensen die aangewezen zijn op begeleiding, zorg en ondersteuning binnen de Wmo moeten erop kunnen rekenen dat die van goede kwaliteit is. De Wmo 2015 kent geen uitgebreide kwaliteitseisen waaraan maatwerkvoorzieningen moeten voldoen. De hier geformuleerde algemene uitgangspunten zijn te beschouwen als richtlijnen voor goede ondersteuning van professionals voor zeer kwetsbare burgers. Dit geldt zowel voor een verstrekking in de vorm van een PGB als in een verstrekking van Zorg in Natura. De gemeente verstrekt alleen zorg als aan de levering van zorg aan onderstaande kwaliteitseisen is voldaan. De richtlijnen worden gebruikt om te toetsen of een maatwerkvoorziening voldoet aan de kwaliteitseisen van de gemeente.

1. *De inwoner heeft de regie*

- Het professioneel handelen van de gemeente en leverancier van de voorziening is gericht op het behoud, het herstel en versterken van de eigen regie van de inwoner en het versterken van het sociale netwerk en de veerkracht. Er wordt uitgegaan van wat een inwoner wil en belangrijk vindt.
- Als het handelen van de inwoner een ernstig gevaar oplevert voor hem en/of zijn omgeving dan moet de professional actie ondernemen. Ondersteuning sluit aan bij de leefwereld van de inwoner, in taalgebruik, denkniveau, cultuur en tempo en houdt rekening met de levensfase en de eigen kracht.
- Welke ondersteuning nodig is, wordt in samenspraak met de inwoner en/of zijn vertegenwoordiger en/of zijn mantelzorger opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd. Het ondersteuningsplan is raadpleegbaar voor alle betrokkenen.

2. *De ondersteuning is veilig*

- De relatie tussen inwoner en professional is voor de inwoner vertrouwd en stabiel. Wijzigingen in gemaakte afspraken tussen inwoner en professional worden tijdig en op een bij de inwoner passende manier gemeld.
- De professional is in staat ervoor te zorgen dat de relatie voor beiden veilig is, zowel lichamelijk als mentaal.
- Er is overeenstemming met de inwoner over welke informatie gedeeld wordt en met wie, met in achtneming van de privacywetgeving.
- De professional onderneemt actie bij gesignaleerde onveiligheid in de leefsituatie en het sociale netwerk van de inwoner, conform de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.

3. *De ondersteuning garandeert continuïteit, samenhang en resultaten*

- De professional heeft de kennis, houding en vaardigheden voor de betreffende hulpvraag en inwoner en onderhoudt deze. De professional krijgt de ruimte om hierin zelf keuzes te maken.
- De ondersteuning van de professional in relatie met de inwoner is aantoonbaar gericht op het behalen van de afgesproken resultaten en dit wordt geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.
- De professional is op de hoogte van de andere hulpverleners die bij een inwoner betrokken zijn. Hij consulteert andere hulpverleners bij vragen en werkt samen waar dat zinvol is voor de doelstellingen van de inwoner.
- Als een organisatie de maatwerkvoorziening verstrekt, heeft deze een toegankelijke klachtenprocedure die onafhankelijke afhandeling van klachten garandeert en waarvan de inwoner en/of zijn vertegenwoordiger en de mantelzorger op de hoogte zijn.

4.6 Verstrekkingen in Lansingerland

1. Begeleiding
2. Hulp bij het Huishouden
3. Woningaanpassingen
4. Hulpmiddelen
5. Wmo vervoer
6. Voorzieningen die onder de meerkostenregeling vallen

4.6.1 Begeleiding

Begeleiding is gericht op:

- Het begeleiden van inwoner bij zijn verslechterende zelfredzaamheid en/of participatie; of
- Het stabiliseren van de zelfredzaamheid en/of participatie van inwoner; of
- Het verbeteren van de zelfredzaamheid en/of participatie van inwoner.

Er zijn verschillende vormen van begeleiding mogelijk. In de beschikking en in een ondersteuningsplan staat opgenomen of er sprake is van reguliere begeleiding, gespecialiseerde begeleiding, reguliere dagbesteding (begeleiding in een groep), gespecialiseerde dagbesteding, kortdurend verblijf en/of vervoer.

Begeleiding groep

Als binnen de AWBZ sprake is van begeleiding groep, dan gaat het om *'een structurele tijdsbesteding met een welomschreven doel waarbij de cliënt actief wordt betrokken en die hem zingeving verleent, niet zijnde een reguliere dagstructurering die in de woon-/verblijfsituatie wordt geboden dan wel een welzijnsactiviteit zoals zang, bingo, uitstapjes en dergelijke'*. De begeleidingsactiviteiten zijn gericht op het bevorderen, behouden of compenseren van de zelfredzaamheid en zijn bedoeld om opname in een instelling of verwaarlozing te voorkomen. De activiteiten bestaan uit:

- ondersteunen bij of oefenen met vaardigheden of handelingen;
- ondersteunen bij of oefenen met het aanbrengen van structuur of het voeren van regie;
- tijdelijk overnemen van toezicht op de cliënt.

Begeleiding individueel

Wanneer de zorgbehoefte gelegen is in het bijvoorbeeld een of meerdere keren per week bieden van hulp bij het doornemen van de dag- of weekstructuur en de zorgbehoefte is niet gelegen in het daadwerkelijk bieden van die dagstructuur, dan is individuele begeleiding de aangewezen vorm om de zorgbehoefte van de inwoner in te vullen.

Kortdurend verblijf

Bij kortdurend verblijf logeert iemand maximaal 72 uur per week in een instelling. Bijvoorbeeld in een gehandicapteninstelling, verpleeghuis of verzorgingshuis. Hierdoor wordt degene die thuis die persoon verzorgt even ontlast.

De activiteiten die worden geboden bij begeleiding vallen binnen de volgende resultaatsgebieden:

1. Begeleiden bij een gestructureerd huishouden;
2. Ondersteunen bij en opbouwen van sociaal netwerk Inwoner;
3. Ondersteunen van de thuisadministratie;
4. Ondersteuning bij arbeidsparticipatie/dagbesteding;
5. Ondersteuning bij zelfzorg;
6. Mantelzorgondersteuning.

De maatwerkvoorziening begeleiding is nadrukkelijk anders dan een algemeen toegankelijke welzijnsactiviteit. Voor veel inwoners zal deelname aan activiteiten in bijvoorbeeld het de Smitshoek of de Leeuwerik voldoende zijn om structuur te bieden aan de dag en medemensen te ontmoeten. Alleen voor inwoners die door hun cognitieve beperkingen, ernstig fysieke beperkingen of gedragsproblematiek een dergelijke dagstructurering, gericht op het verbeteren of behouden van capaciteiten en/of het reguleren van gedragsproblemen, nodig hebben is een maatwerkvoorziening begeleiding nodig.

Begeleiding individueel ligt in veel gevallen dicht bij Hulp bij het huishouden en Persoonlijke verzorging (die vanuit de AWBZ naar de ziektekostenverzekering gaat). Er zal dan ook gezocht worden naar combinaties van HH2/HH3 en Begeleiding om de hulp zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Indiceren Begeleiding

Tot 2015 was begeleiding een functie in de AWBZ. Op basis van een somatische, psychogeriatrische, psychiatrische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap kon een inwoner aanspraak maken op de functie "begeleiding". Wanneer er een zogenaamde AWBZ grondslag was vastgesteld kon de functie begeleiding (en het aantal uren of dagdelen dat nodig werd geacht) worden geïndiceerd. Bij het CIZ is ruime ervaring opgedaan bij het indiceren van begeleiding. Er wordt daarom gebruik gemaakt van de indicatiewijzer die door het CIZ is ontwikkeld. Als een diagnose ontbreekt doordat de inwoner zorg mijdt kan - net als in de AWBZ al gebruikelijk was - begeleiding worden ingezet "bij een sterk vermoeden van" (op basis van advies medisch adviseur). De begeleiding heeft dan tot doel om de situatie te stabiliseren of in ieder geval niet te laten verergeren en is er op gericht de inwoner te bewegen om behandeling te aanvaarden. Ook subsidieert de gemeente enkele maatschappelijke partners die bemoeizorg kunnen verzorgen.

Voorliggende voorzieningen

Dit zijn (wettelijke) voorzieningen waar eerst een beroep op kan worden gedaan alvorens de maatwerkvoorziening 'begeleiding' wordt overwogen:

- **Onderwijs:** begeleiding van kinderen met problemen is de verantwoordelijkheid van school. Tevens zijn er mogelijkheden vanuit de Wet passend onderwijs. Alleen in uitzonderlijke situaties, als toezicht en aansturen meer vraagt dan van school en ouders kan worden verwacht en de mogelijkheden vanuit de Wet passend onderwijs ontoereikend zijn, kan begeleiding worden geïndiceerd.
- **Kinderopvang:** kinderopvang is verantwoordelijkheid van ouders, werkgever en overheid (kinderopvangtoeslag). Kinderopvang is ook voor kinderen met een beperking voorliggend en het leren omgaan van leidsters met kind met een beperking is gebruikelijke hulp van ouders. Alleen in uitzonderlijke situaties als een kind extra begeleiding nodig heeft die niet door leidsters kan worden geboden en niet van ouders kan worden verwachten, kan begeleiding worden geïndiceerd.
- **Jeugdwet:** Opvoedingsondersteuning voor alle ouders en ouders van kinderen met een beperking medisch kinderdagverblijf, specialistische hulp thuis en tijdelijke opname worden op grond van de Jeugdwet geboden. Begeleiding kan in sommige gevallen ondersteunend op opvoedingsondersteuning thuis ter bevordering van de zelfredzaamheid van ouders worden geboden.
- **Arbeidsvoorzieningen:** op grond van Ziektewet, WIA, Wajong en WSW zijn er mogelijkheden voor aangepast werk. Het uitgangspunt is dat als aangepast werk of speciaal onderwijs op grond van genoemde regelingen niet mogelijk is dat dan begeleiding groep (dagbesteding) kan worden overwogen.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen en gebruikelijke hulp

Wanneer mensen een beperking hebben wordt bij activiteiten van het dagelijks leven en vrijetijdsbesteding vaak gedacht aan begeleiding waar voorliggende voorzieningen mogelijk zijn of het gewoon de verantwoordelijkheid is van de inwoner of zijn huisgenoten. Er zijn veel algemeen beschikbare en redelijke oplossingen voorhanden (die mensen zonder beperking ook zelf moeten regelen of betalen). Voorbeelden van algemeen gebruikelijke voorzieningen:

- Activiteiten zoals computercursus of taalles;
- Alarmering;
- Pictogrammenbord of domotica in huis;
- Gezelschap of ondersteuning door vrijwilligers;
- Kinderopvang.

Net als bij hulp bij het huishouden wordt bij Begeleiding het begrip 'gebruikelijke hulp' (afgeleid van de AWBZ-term 'gebruikelijke zorg') gehanteerd. Gebruikelijke hulp is hulp die verwacht wordt van huisgenoten, die "normaal" wordt geacht in de relatie tussen huisgenoten en/of niet structureel meer is dan wanneer de huisgenoot geen beperking zou hebben.

Begeleiding door partner, ouder, volwassen inwonend kind of andere volwassen huisgenoot wordt als gebruikelijke hulp beschouwd:

- In kortdurende situaties (max. 3 maanden): als uitzicht op herstel (van de zelfredzaamheid) dusdanig is dat begeleiding daarna niet meer nodig zal zijn.

- In langdurige situaties;
  - bij normaal maatschappelijk verkeer binnen de persoonlijke levenssfeer (bezoek familie/vrienden, bezoek huisarts, brengen en halen van kinderen naar school, sport of clubjes);
  - hulp bij overnemen van taken die bij een gezamenlijk huishouden behoren zoals de thuisadministratie;
  - het leren omgaan van derden (familie/vrienden/leerkracht etc.) met inwoner;
  - ouderlijk toezicht op kinderen, de aard en mate hiervan is afhankelijk van de leeftijd van het kind.

Alleen wanneer er sprake is van een langdurige situatie waarbij de begeleiding, in vergelijking tot gezonde kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel, substantieel wordt overschreden is er sprake van bovengebruikelijke hulp en kan Begeleiding worden ingezet. Het CIZ heeft schema's ontwikkeld waarin per leeftijdscategorie, vaardigheden en behoefte aan toezicht of hulp voor gezonde kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel wordt beschreven. Op basis hiervan kan objectief worden vastgesteld welke taken gebruikelijk en welke bovengebruikelijk zijn.

Omvang begeleiding

Begeleiding maakt vaak deel uit van een heel pakket van zorg van Behandeling en Persoonlijke verzorging. De omvang van de hulp wordt hierdoor sterk bepaald. In de AWBZ werd deze functies veelal samengevoegd in een integraal pakket. In de Wmo is dit niet meer mogelijk maar zullen de indicaties voor Behandeling en Persoonlijke verzorging wel meegewogen worden bij de indicatiestelling voor Begeleiding en zal de hulp met behandelaars en thuiszorg (persoonlijke verzorging) worden afgestemd.

In de Wmo zal tevens worden gezocht naar mogelijke combinaties van maatwerkvoorziening begeleiding en voorliggende voorzieningen op het gebied van welzijnswerk.

Omvang Individuele Begeleiding

Individuele begeleiding wordt vastgesteld in uren en/of klassen, minimaal 1 en maximaal 25 uur per week. Meer uren per week zijn indien nodig en duidelijk gemotiveerd mogelijk. De omvang van de indicatie (het aantal uren begeleiding) is gebaseerd op de optelsom van de duur van de betreffende activiteiten: Dus welke activiteiten zijn nodig, hoeveel tijd kosten deze activiteiten, hoe vaak per week en zijn de activiteiten planbaar of niet planbaar of is er ook vaak toezicht nodig?

Omvang Groepsbegeleiding

Begeleiding groep wordt vastgesteld in dagdelen. Een dagdeel staat gelijk aan maximaal 4 aaneengesloten uren. Het maximum is 9 dagdelen dat is gelijk aan een in Nederland gebruikelijke 36-urige werkweek. Het aantal dagdelen Begeleiding Groep dat wordt geïndiceerd is afhankelijk van:

- de noodzaak (hoeveel structuur, activering, toezicht etc. is nodig? Wat biedt het eigen netwerk of de voorliggende voorzieningen, hoe belast is de mantelzorg etc.)
- de mogelijkheden van de inwoner (hoeveel kan de inwoner fysiek en mentaal aan?)
- het doel dat begeleiding groep voor deze specifieke inwoner heeft (als een doel is: een zinvolle dagbesteding, ter vervanging van arbeid, dan worden bijvoorbeeld 8 of 9 dagdelen geïndiceerd; vergelijkbaar met een werkweek)
- de mogelijkheden van de specifieke dagbestedingsgroep. Bij het werken in groepen is groepsdynamiek essentieel. Hiermee dient rekening gehouden te worden om de voorziening effectief te laten zijn. Aangezien gemeente indiceert en de hulp effectueert (als een soort CIZ en zorgkantoor in één) zal ook dit element bij de indicatie moeten worden betrokken.

Om te objectiveren hoeveel tijd er nodig is voor activiteiten en in welke frequentie, zal gebruik worden gemaakt van een normtijdenoverzicht, dat is gebaseerd op de indicatiewijzer van het CIZ en is aangepast aan de Wmo-werkwijze.

Vervoer naar Dagbesteding

Bij een indicatie voor Begeleiding Groep zal ook worden onderzocht of de inwoner in staat is om de locatie van de dagbesteding te bereiken. Wanneer een inwoner in staat is met het openbaar vervoer te reizen (eventueel na oefenen onder begeleiding) of met de fiets of een ander vervoermiddel zelfstandig (of onder begeleiding van mantelzorg of vrijwilliger, indien beschikbaar) de dagbesteding kan bereiken, dan is dat uiteraard voorliggend. Wanneer dit niet mogelijk is zal vervoer van en naar de dagbesteding worden geïndiceerd. De meeste aanbieders van dagbesteding hebben afspraken met vervoersbedrijven die de inwoner van huis of bij een vast

verzamelpunt ophalen en naar de dagbesteding brengen en halen. Op het budget voor het vervoer vanuit de AWBZ is in 2014 al fors bezuinigd waardoor instellingen zelf hebben gezocht naar manieren om het vervoer efficiënter te organiseren. Hierdoor wordt nu bij de keuze voor een bepaalde locatie dagbesteding voor een inwoner al rekening gehouden met reisafstand en zijn initiatieven ontwikkeld om inwoner te leren zelfstandig met het openbaar vervoer te reizen. Deze ontwikkeling zal onder de Wmo zeker worden voortgezet.

Toezicht in het vervoer werd onder de AWBZ niet geïndiceerd omdat werd aangenomen dat het niveau van het vervoer naar dagbesteding is aangepast aan de gebruikers. Wanneer er medisch gezien toezicht nodig is dan kan hiervoor een beroep gedaan worden op de zorgverzekeringswet.

4.6.2 Kortdurend verblijf

Bij kortdurend verblijf logeert iemand (maximaal 3 etmalen dus 72 uur per week) in een instelling. Hierdoor wordt de mantelzorg ontlast, zodat deze de zorg langer kan volhouden en de inwoner thuis kan blijven wonen. Kortdurend verblijf is bedoeld voor mensen die permanent toezicht nodig hebben. Bijvoorbeeld als er valgevaar is of als inwoner zelf niet in staat is hulp in te roepen als dat nodig is of omdat er ernstige gedragsproblemen zijn. Dat toezicht kan ook een vorm van actieve observatie zijn, zoals bij kinderen met een lichamelijke beperking waarbij ouders actief de vitale functies van het kind moeten controleren. Het kan ook gaan om constante zorg of zorg op ongeregelde tijdstippen, bijvoorbeeld voor iemand met een ernstige hartaandoening of dementie.

Er zijn veel manieren om de mantelzorger te ontlasten bijvoorbeeld door een vrijwilliger in te schakelen om een paar uur de zorg voor een inwoner over te nemen en ook dagbesteding kan als belangrijk neveneffect of zelfs doel hebben de mantelzorger te ontlasten. Soms is dat niet voldoende om het langdurig vol te kunnen houden of is de zorg die een vrijwilliger kan bieden onvoldoende vanwege de beperkingen van de inwoner. Alleen als er sprake is van de combinatie van voortdurend zorg en toezicht van de inwoner en dreigende overbelasting van de mantelzorger en als andere voorliggende voorzieningen niet voldoen kan kortdurend verblijf worden geïndiceerd. Een uitzondering hierop geldt wanneer het gaat om ouders die bovengebruikelijke zorg verlenen aan hun kinderen; hierbij hoeft geen sprake te zijn van dreigende overbelasting en kan alleen op grond van hun bovengebruikelijke taken kortdurend verblijf worden geïndiceerd.

De omvang van kortdurend verblijf is 1, 2 of 3 etmalen per week, afhankelijk van wat noodzakelijk is in de specifieke situatie van de inwoner. Er is een maximum van 3 etmalen per week gesteld omdat het logeren betreft. Bij meer dan 3 etmalen in een instelling is er sprake van opname waarvoor een indicatie op grond van AWBZ/Wlz moet worden gesteld.

In de instelling waar de inwoner kortdurend verblijft wordt de dagelijkse zorg overgenomen. Wanneer verpleging nodig is moet hiervoor apart een indicatie op grond van de AWBZ/Wlz worden geïndiceerd. Behandeling behoort nadrukkelijk niet bij kortdurend verblijf.

De inwoner is zelf verantwoordelijk voor vervoer van en naar de instelling voor kortdurend verblijf. Hij kan hiervoor gebruik maken van eigen vervoer, van hulp uit het eigen netwerk of een algemene voorziening. Wanneer de inwoner beperkingen heeft op het gebied van vervoer zal hij doorgaans in het bezit zijn van een pasje voor de Beltax, waarmee hij zich naar de instelling kan vervoeren. Kortdurend verblijf kent anders dan school of dagbesteding geen exacte starttijden zodat gebruik van een collectief vervoerssysteem als de Beltax (eventueel met begeleider) een geschikte oplossing biedt.

4.6.3 Beschermd wonen

Inwoners die door hun beperkingen behoefte hebben aan een beschermd woonklimaat dat gericht is op het bieden van structuur en ondersteuning van alle dagelijks activiteiten, wonen vaak in een zogenaamde woonvorm voor beschermd wonen. Dit is geen grote instelling maar een cluster van vaak "gewone" woningen waarbij op kleine schaal inwoners uit een bepaalde doelgroep (psychiatrie, verstandelijke beperking, ouderen) bij elkaar wonen. Soms is er sprake van een eigen leefeenheid, soms alleen van een eigen slaapkamer. Er zijn gemeenschappelijke ruimten, waar de inwoners elkaar en de aanwezige begeleiders ontmoeten. Inwoners krijgen begeleiding bij het structuur van hun dagelijks leven, ondersteuning bij regelzaken en geldbeheer en bij het vinden van een passende daginvulling. Voor een deel van de inwoners is beschermd wonen een opstapje naar zelfstandig wonen.

Voor beschermd wonen was een indicatie op grond van de AWBZ noodzakelijk maar deze taak wordt nu (zonder bezuinigingsdoelstelling) overgeheveld naar de Wmo. Het wordt voorlopig een taak voor de zogenaamde centrumgemeenten. Zij krijgen ook het budget voor deze taak. De toewijzing van beschermd wonen gebeurt ook door de gemeente. Er moeten in samenspraak met de centrumgemeente indicatiecriteria voor beschermd wonen worden opgesteld en afspraken over toewijzing met de gemeente Rotterdam en de zorgaanbieders worden gemaakt.

4.6.4 Huishoudelijke ondersteuning

Inwoners krijgen Huishoudelijke Ondersteuning in aanvulling op wat zij zelf kunnen doen of zelf kunnen regelen in de eigen sociale omgeving. De dienstverleners die Huishoudelijke Ondersteuning namens de gemeente leveren maken met inwoners afspraken over de eigen inzet, ondersteuning door familie, vrienden of buren en het gebruik van voorzieningen in wijk.

In Lansingerland zijn er 2 typen Huishoudelijke Ondersteuning:

1. Huishoudelijk Ondersteuning (HO): hierbij ligt de nadruk op het ondersteunen door een dienstverlener bij huishoudelijke taken. Het betreft lichte en zware huishoudelijke taken.
2. Huishoudelijke Ondersteuning+ (HO+); Hierbij wordt ook ondersteund op lichte en zware huishoudelijke taken en is toegevoegd de nadruk op de regiefunctie. Dit type hulp is voor mensen die zelf niet goed kunnen aangeven wat precies schoongemaakt moet worden of moeite hebben bij het organiseren van het huishouden. HO+ wordt ingezet bij situaties met kinderen < 12 jaar en terminale inwoners en bij inwoners met een psychosociale, psychogeriatrische- en/of psychische problematiek.

Een opsomming van de taken die vallen onder Huishoudelijke Ondersteuning en Huishoudelijke Ondersteuning+ zijn als bijlage 2 toegevoegd aan de beleidsregels.

Bij de beoordeling van de noodzaak van Huishoudelijke Ondersteuning wordt uitgegaan van de specifieke persoonskenmerken van de inwoner, zijn situatie met huisgenoten en sociale omgeving.

Afwegingskader

- Het gaat om ondersteuning teneinde het huis, exclusief de tuin, maar inclusief balkon en berging, schoon en leefbaar te houden.
- Allereerst beoordeelt het college of alle algemeen gebruikelijke en algemene voorzieningen meegenomen zijn. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld het gebruik van de glazenwasser voor het reinigen van de ramen aan de buitenkant. Voorbeelden van voorliggende algemene voorzieningen zijn: boodschappenbezorgdienst, vriesversmaaltijden, alarmering, glazenwasser, hondenuitlaatservice, klussendienst en kinderopvang.
- Vervolgens beoordeelt het college of er andere eigen mogelijkheden zijn. Hierbij kan gedacht worden aan de situatie waarin men al jaren op eigen kosten iemand voor deze werkzaamheden inhuurt. Als tegelijk met het optreden van de beperking geen inkomenswijziging heeft plaatsgevonden en er geen aantoonbare meerkosten zijn in relatie tot de handicap, is het oordeel in zijn algemeenheid dat er geen compensatie nodig is, omdat er reeds een algemeen gebruikelijke voorziening is waar de inwoner gebruik van maakt. Dit is uiteraard anders als aangetoond kan worden dat er zodanige wijzigingen zijn dat het niet meer mogelijk is deze hulp zelf te betalen.
- Daarna beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke zorg. Van gebruikelijke zorg is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is, die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon die - ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze - één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is bijvoorbeeld een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders. Bij gebruikelijke zorg wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door hun eigen kamer schoon te houden en/of door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het doen van (kleine) boodschappen, het helpen bij de afwas, enz. Bij gebruikelijke zorg wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te kunnen runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen niet uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk gaat het veelal om uitstelbare taken. Alleen als schoonmaken niet kan blijven liggen (regelmatig geknoeide vloeistoffen en eten) zal dat direct moeten gebeuren. Hier zal dan ondanks de gedeeltelijk gebruikelijke zorg wel voor geïndiceerd worden.

- Ook bij mantelzorgers kan sprake zijn van problemen met het onderhouden van een gestructureerd huishouden. Het gaat om de situatie dat de mantelzorger aantoonbaar niet toekomt aan een bijdrage tot een schoon en leefbaar huis van de verzorgde. Dat zou kunnen als gevolg van (dreigende) overbelasting. Dan kan op naam van de verzorgde hulp plaats vinden.

Werkwijze Huishoudelijke Ondersteuning

- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem, zal het college de inwoner ondersteunen waar nodig door Huishoudelijke Ondersteuning of Ondersteuning+ te bieden. De inwoner ontvangt een beschikking.
- De daadwerkelijke ondersteuning wordt ingevuld door inwoner en de dienstverlener. In de beschikking wordt vermeld door de gemeente Lansingerland in hoeverre een inwoner gebruik kan maken van eigen kracht, het sociale netwerk of een algemene voorziening. De dienstverlener en de inwoner en zijn betrokken omgeving bespreken, voor zover de inwoner hier de mogelijkheden toe heeft, de gewenste ondersteuning en beoogde resultaten, afgeleid van wat een inwoner zelf kan, niet nodig vindt of wat het sociale netwerk aan ondersteuning kan bieden. De conclusies leggen zij vast in een takenlijst. In de takenlijst leggen zij zaken vast als frequentie van zorg, de uit te voeren taken en de dagde(el)(len) waarop de zorg plaatsvindt. Ondertekening moet plaatsvinden door de inwoner, door een door de inwoner aangewezen persoon op basis van volmacht of, in geval van handelingsonbekwaamheid, een wettelijk vertegenwoordiger. Ook de dienstverlener moet de takenlijst ondertekenen. De looptijd van het takenlijst is gelijk aan de looptijd van het laatst afgegeven besluit voor de betreffende Inwoner.
- In de takenlijst is ruimte om wijzigingen aan te brengen. Wijzigingen worden gearafeerd door de inwoner en de dienstverlener, inclusief de datum van wijziging.

Voortzetten hulp na overlijden huisgenoot

Wanneer inwoner overlijdt en een huisgenoot die beperkingen heeft achterblijft zal de hulp bij het huishouden gedurende 4 weken worden voortgezet. Zo heeft de achterblijvende huisgenoot 4 weken de tijd om de hulp op een andere manier te organiseren of de (veranderende) indicatie op zijn/haar naam te kunnen laten zetten.

Hulp bij het Huishouden voor kinderen die tot het gezin behoren

De zorg voor kinderen die tot het huishouden behoren is in eerste instantie een taak van de ouders. Zo moeten werkende ouders er zorg voor dragen dat er op tijden dat zij beiden werken opvang voor de kinderen is. Dat kan op de manier waarop zij dat willen (oppasoma, kinderopvang), maar het is een eigen verantwoordelijkheid. Dat is niet anders in de situatie dat beide ouders mede door beperkingen niet in staat zijn hun kinderen op te vangen. In die situatie zal men een permanente oplossing moeten zoeken. De Wmo heeft vooral een taak om tijdelijk in te springen zodat de ruimte ontstaat om een al dan niet tijdelijke oplossing te zoeken. Dat wil zeggen: de acute problemen worden opgelost zodat er gezocht kan worden naar een permanente oplossing.

Afwegingskader

- Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek, als dat heeft plaatsgevonden, alle voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse opvang, kinderopvang, opvang door grootouders en andere mogelijke voorzieningen.
- Ook beoordeelt het college de mogelijkheden van ouderschapsverlof.
- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een maatwerkvoorziening.
- Bij tijdelijke opvang gaat het om die tijden dat de partner vanwege werkzaamheden niet thuis is. Dat kan dus gaan om maximaal 40 uur, bij een 40-urige werkweek, plus de noodzakelijke reistijden.
- Bij de toekenning stelt door het college bij beschikking vast om welke tijdelijke periode het gaat en op welke wijze gezocht dient te worden naar een definitieve oplossing.
- Ten aanzien van mantelzorgers zal door het college rekening worden gehouden met hun belangen als het gaat om het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren.

4.6.5 Woonvoorzieningen

Om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen in de eigen leefomgeving (dat kan de eigen woning zijn of een geschiktere woning in dezelfde omgeving) zijn er tegenwoordig veel voorzieningen die dit mogelijk maken.

Afwegingskader

Uitgangspunt is dat iedereen eerst zelf zorg dient te dragen voor een woning. Daarbij mag er van uit worden gegaan dat rekening wordt gehouden met bekende beperkingen, ook wat betreft de toekomst. Een eigen woning kan zowel een gekochte woning zijn als een huurwoning. Ook bij afwijkende situaties, zoals een (woon)boot of een woonwagen met vaste standplaats wordt in principe gesproken van woning.

- Het college beoordeelt allereerst of het resultaat van het wonen in een geschikt huis ook te bereiken is via een verhuizing. Hierbij zullen alle aspecten worden meegewogen: financiële consequenties van de verhuizing, de termijn waarop een woning beschikbaar komt (in verband met de medische verantwoorde termijn), de argumenten pro en contra verhuizing ten aanzien van de betrokkene en argumenten op basis van eventueel aanwezige mantelzorg. Een zeer zorgvuldige afweging van alle argumenten zal aan het besluit ten grondslag worden gelegd. De aanpassingskosten van de huidige woonruimte moeten worden afgezet tegen de verhuiskostenvergoeding voor de gehandicapte, het eventueel aanpassen van de nieuwe woning en het eventueel vrijmaken van de woning. Om een totale kostenvergelijking te maken zou, als de "nieuwe" woning leeg staat, tevens rekening moeten worden gehouden met een eventuele tegemoetkoming. Uiteraard kan bij deze vergelijking rekening gehouden worden met de te ontvangen Huurtoeslag. De inwoner kan een verhuiskostenvergoeding verkrijgen via de meerkostenregeling. Het bedrag voor bijvoorbeeld verhuiskostenvergoeding betreft een tegemoetkoming in de kosten, waarbij in het kader van de Wmo verhuizing naar een voor inwoner compenserende woning noodzakelijk wordt geacht. De tegemoetkoming hoeft niet volledig kostendekkend te zijn en het bedrag wordt bij toekenning al vastgesteld. Het bedrag wordt overgemaakt, nadat een bewijs van daadwerkelijke verhuizing naar een voor inwoner adequate woning (huurcontract, inschrijving in de BPR) is overlegd. Als de inwoner niet kan verhuizen vanwege beperkte financiële mogelijkheden, volstaat een nieuw huurcontract en wordt het bedrag onder voorwaarden verstrekt. De inwoner moet dan wel aannemelijk maken dat er te weinig financiële mogelijkheden zijn.
- Bij het verstrekken van een verhuiskostenvergoeding houdt het college rekening met de mate waarin de verhuizing te verwachten of te voorspellen was. Bij een te verwachten of voorspelbare verhuizing wordt in principe geen verhuiskostenvergoeding toegekend.
- Uiteraard kan de gemeente bij het bepalen van de te verstrekken voorziening ook met de voorkeur van de inwoner rekening houden. Sociale omstandigheden kunnen een rol spelen bij de afweging wel of niet verhuizen. Hierbij kan gedacht worden aan de binding die de inwoner met de buurt heeft (de tijd dat de inwoner in die buurt woont), de aanwezigheid van familie en/of vrienden, de mantelzorg die door verhuizing wegvalt, de aanwezigheid en afstand tot verschillende voorzieningen (winkels, dienstencentrum e.d.).
- De afstemming met overige WMO-voorzieningen is van belang voor het maken van een keuze. Afstemming met vervoersvoorzieningen kan een duidelijke rol spelen. Criteria die hierbij een rol spelen zijn de afstand tot openbaar vervoerhaltes, de aanwezigheid van voorzieningen als winkelcentra, bibliotheek e.d.. Als een woning dicht bij bovengenoemde voorzieningen gelegen is, kan de gemeente tot de conclusie komen dat het adequater is om de huidige woning aan te passen dan de inwoner te laten verhuizen.
- Als sprake is van een aanvraag van een mantelzorgwoning gaat het college ook daarbij uit van de eigen verantwoordelijkheid voor het hebben van een woning. Dit kan door zelf een woning te bouwen of te huren die op het terrein nabij de woning van de mantelzorgers kan worden geplaatst. Daarbij is uitgangspunt dat de uitgaven die de verzorgde(n) had(den) voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgwoning, aan het wonen in deze woning besteed kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan huur, kosten nutsvoorzieningen, verzekeringen enz, maar ook kosten voor een hypotheek. Met die middelen zou een mantelzorgwoning gehuurd kunnen worden. Ook zouden deze middelen besteed kunnen worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) van te betalen.¹ De gemeente kan adviseren en ondersteunen als het gaat om de nodige vergunningen op het gebied van de ruimtelijke ordening.
- Als het gaat om een aanbouw bij een eigen woning zal het college allereerst beoordelen wat iemands mogelijkheden zijn om uit een oogpunt van kosten zelf in de compenserende voorziening te voorzien. Als het mogelijk is deze aanbouw zelf te financieren, bijvoorbeeld door een hypotheek op de woning te vestigen waarvan niet wordt afgelost, zodat de kosten beperkt blijven tot de rentekosten, waarop bij belastingaangifte renteaftrek mogelijk is, zal eerst naar deze mogelijkheid gekeken worden.
- Als een inpassende aanpassing mogelijk is, bijvoorbeeld in de situatie van een ruime benedenverdieping, zal het college allereerst die situatie beoordelen, voordat uitbreiding van de woning aan de orde komt.

¹ Een gemeente kan in overleg treden met woningcorporaties om hen te stimuleren mantelzorgwoningen te huur aan te bieden. Een gemeente kan er ook toe besluiten woningcorporaties subsidie te geven als bijdrage in de stichtingskosten van mantelzorgwoningen, die daarna te huur aangeboden worden, inclusief (tijdelijke) plaatsing.

- Bij aanpassingen aan gemeenschappelijke ruimten zal het college ook beoordelen of het verantwoord is voorzieningen als trapliften op een voor een ieder bereikbare plaats te zetten. Uiteraard betreft het altijd een maatwerkvoorziening verstrekt aan een individu. Ook kijkt het college naar zaken als slijtage door weer en wind.
- Bij grotere bouwkundige aanpassingen aan de woning werkt het college altijd eerst met een programma van eisen, waarmee zo nodig meerdere offertes opgevraagd kunnen worden. Voor woningaanpassingen moeten offerte aangeleverd worden om de goedkoopst compenserende te bepalen. Voor verschillende kleinere woonvoorzieningen zoals trapliften, is duidelijke van welke prijs uitgegaan kan worden en zijn offertes niet nodig.
- Het aanpassen van doelgroepeengebouwen zal gebeuren conform de afspraken zoals die door het college gemaakt zijn of worden met de (toekomstige) eigenaar van deze woningen.
- Een bouwkundige aanpassing aan een woning wordt door het college uitbetaald aan de eigenaar van de woning, als persoonsgebonden budget. De beschikking wordt verstuurd aan de aanvrager/inwoner met een afschrift aan de eigenaar.
- Een niet-bouwkundige aanpassing aan de woning kan door het college in natura en als persoonsgebonden budget worden verstrekt aan de aanvrager/inwoner.
- Bij het bepalen van al dan niet bouwkundige woonvoorzieningen houdt het college rekening met de belangen van mantelzorgers, zoals bij tilliften en andere hulpmiddelen die door mantelzorgers bediend moeten worden.
- Voor het kwaliteitsniveau van de aanpassing wordt aangesloten bij de eisen zoals deze in het Bouwbesluit en in de Leidraad duurzaam bouwen zijn geformuleerd. Aan de hand van dit niveau wordt vastgesteld hoe hoog de subsidiabele kosten kunnen zijn en welk deel van de kosten de inwoner zelf moet opbrengen. Indien voor een hoger of luxer kwaliteitsniveau gekozen wordt komen de extra kosten voor rekening van de inwoner, deze extra kosten zullen echter niet van invloed zijn op de draagkracht van de inwoner en derhalve niet van invloed op de hoogte van de door de gemeente te verstrekken bedrag. Het kan ook zijn dat de gemeente een hoger kwaliteitsniveau nastreeft, bijvoorbeeld omdat de verwachting is dat door het hogere kwaliteitsniveau of een aantal extra aanpassingen de woning zonder al te veel moeite weer aan een andere gehandicapte kan worden toegewezen. De extra kosten zullen in een dergelijk geval in de beschikking worden opgenomen.
- Uit jurisprudentie blijkt dat een woningaanpassing als doel heeft normaal gebruik van de woning mogelijk te maken. Onder normaal gebruik wordt verstaan dat de elementaire woonfuncties mogelijk moeten zijn: slapen, lichaamsreiniging, toiletgang, het bereiden en consumeren van voedsel en het zich verplaatsen in de woning. Voor kinderen komt daarbij het veilig kunnen spelen in de woning. Er worden geen hobby- of studeerruimtes aangepast of bereikbaar gemaakt, omdat het hier geen elementaire woonfuncties betreft. Ook worden geen aanpassingen vergoed voor voorzieningen met een therapeutisch doel zoals dialyseruimte en therapeutisch baden.
- Wanneer sprake is van aantoonbare beperkingen ten gevolge van COPD, astma of allergie (zolang de allergie niet voortvloeit uit de aard van de gebruikte materialen in de woning of de bouwtechnische staat van de woning) waardoor vervanging van vloerbedekking of gordijnen noodzakelijk is kan hiervoor (onder voorwaarden) gebruik worden gemaakt van een verstrekking.
- Ten slotte, een aanvraag voor een woningaanpassing kan worden beoordeeld als betrokkene beschikt over een getekend huurcontract of een getekend koopcontract.

Algemeen gebruikelijke woonvoorzieningen

Veel woonvoorzieningen zijn tegenwoordig in de reguliere handel te koop, worden ook door mensen zonder beperkingen gebruikt en worden daarom als algemeen gebruikelijk beschouwd. Welke algemeen gebruikelijke woonvoorzieningen zijn, is opgenomen in het financieel besluit, dat als bijlage bij de beleidsregels is toegevoegd.

4.6.6 Vervoersvoorzieningen

De Wmo heeft tot doel om de inwoner te laten participeren in de samenleving. Vervoer speelt hierbij een belangrijke rol. Wanneer een inwoner problemen ervaart op het gebied van vervoer zal worden onderzocht of en welke beperkingen inwoner heeft en wat de vervoersbehoefte is. Er wordt bekeken in hoeverre men zelf in de vervoersbehoefte kan voorzien (bijvoorbeeld: heeft inwoner een auto of een brommer), hulp kan inschakelen van het eigen netwerk (bijvoorbeeld: kan inwoner meerijsen met de buurvrouw naar de kaartclub) gebruik kan maken van een algemene voorziening (bijvoorbeeld de 3B bus) of dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Om beperkingen en vervoersbehoefte inzichtelijk te maken onderscheiden we 3 soorten afstanden:

- De korte afstanden; loop- en fietsafstand in de directe omgeving (bijvoorbeeld om een brief te posten, kinderen naar school te brengen of de dichtstbij zijnde winkels te bezoeken of om überhaupt zich in de woning te kunnen verplaatsen).
- De middellange afstanden; dat zijn de afstanden die een persoon zonder beperkingen per fiets, brommer, auto of openbaar vervoer aflegt binnen de regio (bijvoorbeeld naar een (groter) winkelcentrum, ziekenhuis of uitgaanscentra).
- De lange afstanden; naar bestemmingen buiten de regio.

Bij deze afstanden is geen absolute grens aan te geven. Wat de ene persoon bijvoorbeeld een normale fietsafstand vindt, is voor de ander een afstand om met de auto of het openbaar vervoer te gaan. Daarom zal individueel onderzocht worden op welke afstanden men problemen als gevolg van beperkingen ondervindt en hoe deze het beste op te lossen zijn.

Mogelijke verstrekkingen om te ondersteunen in de vervoersbehoefte van een inwoner zijn onder andere:

- Wmo vervoer
- Scootmobielen en rolstoelen
- Andere vervoersmogelijkheden (driewiel fiets, aangepaste auto, loopfiets etcetera).

Afwegingskader

- Om voor een maatwerking in aanmerking te komen zal het college eerst nagaan of in het gesprek alle mogelijke alternatieven al zijn beoordeeld.
- Als het college ondersteunt zal allereerst gekeken worden waar de vervoersbehoefte van de aanvrager/betrokkene uit bestaat.
- Aan de hand van deze vervoersbehoefte zal het college beoordelen of deze behoefte bij een persoon met een maximale loopafstand van 800 meter ingevuld kan worden met een systeem van collectief vraagafhankelijk vervoer. Hierbij houdt het college rekening met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager/betrokkene.
- Met een systeem voor collectief vervoer of met een andere individuele voorziening dient maximaal een afstand van 1500 km per jaar te kunnen worden afgelegd. Voor het bepalen van de hoogte van de vergoeding wordt verwezen naar de financiële bijlage bij de beleidsregels. Indien daar aanleiding voor is kan het college dit aantal ophogen. Bij dit aantal kilometers kan het gebruik van een andere, verstrekte, voorziening, zoals een scootmobiel, meegenomen worden, hetgeen invloed kan hebben op het aantal kilometers.
- Bij personen met een loopafstand van minder dan 100 meter zal het college beoordelen of naast een voorziening als collectief vervoer ook nog een voorziening verstrekt moet worden voor de zeer korte afstand, zoals bijvoorbeeld een rolstoel.
- Ook bij personen met een loopafstand van meer dan 100 meter, maar minder dan 800 meter, zal het college beoordelen of een voorziening voor de zeer korte afstand noodzakelijk is.
- Bij het verstrekken van voorzieningen die af te leiden zijn van de auto, beoordeelt het college of er sprake is van meerkosten ten opzichte van de periode voordat de beperkingen ontstonden. Alleen dan komt men in aanmerking voor een maatwerkvoorziening.
- Het verstrekken van een tegemoetkoming voor een autoaanpassing is alleen mogelijk indien de ondersteuningsbehoefte gezien de aard van de beperking geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer, geen gebruik kan maken van het aanvullend collectief vraagafhankelijk vervoer en geen gebruik kan maken van een taxi en de ondersteuningsbehoefte wel in staat is zich met een eigen auto te verplaatsen en bovenstaande wordt ondersteund door een indicatie. Er wordt alleen een tegemoetkoming voor een autoaanpassing verstrekt voor een auto indien deze niet ouder is dan 36 maanden op de datum van aanvraag voor een autoaanpassing. Deze vergoeding wordt slechts 1 maal per zeven jaar verstrekt.
- Er kan een driewiel fiets worden verstrekt voor degenen die voor fietsvervoer daarop zijn aangewezen. Leeftijd hoeft daarbij niet van belang te zijn, hoewel er bij kinderen voor verstrekking wel sprake moet zijn van behoefte aan verplaatsing. Een normale (kinder)driewieler (tot leeftijd 5 jaar) kan als algemeen gebruikelijk worden beschouwd en komt niet voor verstrekking in aanmerking. Alle driewiel fietsen voor kinderen in bijzondere uitvoering komen in principe wel voor verstrekking in aanmerking. Van belang is of de betrokkene een slecht evenwicht heeft, wel of niet in staat is een normale fiets te gebruiken en of er stallingruimte aanwezig is of gecreëerd kan worden.
- Een loopfiets kan een geschikt hulpmiddel zijn voor gehandicapten die een goed evenwicht en een goede loopmotoriek hebben maar voor het dagelijkse verplaatsen gebruik maken van krukken of een stok. Indicatie

voor een loopfiets zal vooral gelegen zijn in versleten heup- en kniegewrichten. Een loopfiets kan in het kader van het gemeentelijke beleid verstrekt worden als vervoermiddel voor de kortere afstand.

- Voor een aantal gehandicapten is het noodzakelijk dat zij bij het reizen begeleid worden. Zo zullen visueel gehandicapten in vreemde situaties grote moeite kunnen hebben de vertrekplaatsen van bussen te vinden. Auditieve gehandicapten kunnen op een station de omroepberichten veelal niet verstaan, zodat zij van belangrijke informatie verstoken blijven. Voor motorisch gehandicapten is de toegankelijkheid van de openbare weg en van het openbaar vervoer vaak de oorzaak van een noodzakelijke begeleider bij het verplaatsen.

Rolstoel en scootmobiel

Indien blijkt dat een rolstoel de meest compenserende voorziening is om de mobiliteitsbeperking van betrokkene te verminderen, is de selectie van de rolstoel aan de orde. Het selecteren van een rolstoel is maatwerk; de gekozen rolstoel moet passen bij de gebruiker. De gebruiker moet er goed mee overweg kunnen en de rolstoel moet bruikbaar zijn in de omgeving waar de gebruiker woont en voor de activiteiten die de gebruiker wil ondernemen.

Een scootmobiel is bedoeld voor vervoer op de korte en middellange afstanden en kan worden gebruikt als aanvulling op het collectief vervoer. Aangezien scootmobielen in toenemende mate ook in de reguliere handel worden verkocht is de verwachting dat deze op termijn als algemeen gebruikelijk zal worden beschouwd. Een deel van de scootmobielgebruikers maakt niet dagelijks of zelfs minder dan wekelijks of alleen in de zomermaanden gebruik van de scootmobiel. Voor hen is een scootmobiel een dure voorziening. Daarom wordt onderzocht of het mogelijk is om een scootmobielpool te realiseren.

Als er noodzaak bestaat voor een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik of voor een scootmobiel, zal via een medisch en al dan niet ergotherapeutisch advies door het college een programma van eisen worden opgesteld. In het programma van eisen dat wordt opgesteld om het een compenserende voorziening te laten zijn voor de aanvrager, dienen de volgende onderwerpen aan de orde te komen:

- Het gebruik
- Het gebruiksgebied
- De aandrijving
- De zithouding
- De meeneembaarheid
- De lichaamsmaten.

Bij verstrekking in natura vallen alle kosten van onderhoud en verzekering onder de verstrekking.

Ten aanzien van mantelzorgers zal door het college rekening worden gehouden met hun belangen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat als de mantelzorger niet in staat is een rolstoel in alle omstandigheden te duwen, er een ondersteunende motorvoorziening verschaft kan worden.

Beltax

De Beltax is een collectief vervoersysteem met (rolstoel)busjes en taxi's dat vervoer van deur tot deur biedt voor mensen met een beperking tot zo'n 15 tot 20 km afstand vanaf de woning van inwoner. Inwoner kan een loophulpmiddel, rolstoel of scootmobiel meenemen in het vervoer. Ook kan een medereiziger (tegen een hoger tarief) of een begeleider (gratis, mits medisch gezien noodzakelijk) meereizen. Voor begeleiding moet een indicatie worden gesteld. Als men een indicatie voor begeleiding heeft mag de inwoner niet meer zonder begeleiding reizen.

Alle buiten regionale vervoersdoelen vallen buiten de reikwijdte van de Wmo. Hiervoor is Valys door de wetgever aangewezen. Om Valys aan te vragen moet inwoner kunnen aantonen dat hij een indicatie heeft voor lokaal collectief vervoer.

Vervoersdoeleinden

Voor vervoer naar school is men zelf verantwoordelijk, maar kan in bepaalde gevallen (bijvoorbeeld bij speciaal onderwijs verder dan 6 km vanaf de woning) leerlingenvervoer bij de gemeente worden aangevraagd op grond van de verordening leerlingenvervoer.

Als bij vervoer naar werk beperkingen worden ervaren kan men hiervoor een beroep doen op de werkgever.

Voor vervoer naar dagbesteding (die als "begeleiding groep" geïndiceerd is op grond van de Wmo) kan een

beroep worden gedaan op de Wmo. Er zal dan worden beoordeeld of de aanvrager zelf of met behulp van zijn sociale omgeving in staat is om naar de dagbesteding te reizen. Als dat niet het geval is wordt in samenspraak met de aanbieder van de dagbesteding vervoer georganiseerd. Hiervoor is een eigen bijdrage verschuldigd.

Andere vervoersvoorzieningen

Aangepaste fietsen

Er zijn fietsen zoals de driewielers en een duofiets die speciaal ontworpen en bestemd zijn voor mensen met een beperking en alleen bij gespecialiseerde bedrijven worden verkocht. Een fiets met lage instap, fiets met hulpmotor of elektrische fiets zijn niet speciaal ontworpen voor mensen met een beperking en worden in de reguliere handel verkocht. Daarom worden deze als algemeen gebruikelijk beschouwd, ook al zijn de aanschafkosten hoger dan van een normale fiets.

Auto-aanpassingen

Als een inwoner zonder autoaanpassingen geen gebruik kan maken van zijn auto en het collectief vervoer niet voldoet, kunnen autoaanpassingen worden vergoed. Bij autoaanpassingen wordt beoordeeld of het specifiek voor mensen met een beperking bedoelde voorzieningen betreft die meer kosten dan gebruikelijke autoaanpassingen (dus geen stuurbeheersing of cruise controle). In de oude Wmo werd uitgegaan van een levensduur van minimaal 5 jaar van de aanpassingen; dit is in praktijk een redelijke termijn gebleken waarop opnieuw aanpassingen kunnen worden verstrekt (uiteeraard rekening houdend met de persoonskenmerken van de aanvrager op dat moment). Bij verstrekking van aanpassingen is het daarom redelijk om van de aanvrager te verlangen dat hij aantoont dat de aan te passen auto de investering nog waard is (dus naar verwachting nog minimaal 5 jaar mee kan).

Sportvoorziening

Sporten kan een belangrijk middel tot participatie zijn. Wanneer het voor de inwoner zonder sporthulpmiddel niet mogelijk is om een sport te beoefenen en de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn - dan de gebruikelijke kosten die een persoon zonder beperkingen heeft voor dezelfde (of een vergelijkbare) sport -, kan een sportvoorziening worden verstrekt. Dat kan een sportrolstoel zijn maar ook een ander hulpmiddel. Het is redelijk om maximaal eens per vijf jaar hiervoor een vergoeding te verstrekken. De aanvrager moet aantonen dat er sprake is van een actieve sportbeoefening. De ervaring leert dat sportclubs, sponsors of fondsen vaak bereid zijn een deel van de kosten te vergoeden. Bovendien kost sporten zonder beperking ook geld dus mag van de aanvrager zelf ook worden verwacht dat hij een deel van de kosten draagt.

4.7 Wijze van verstrekken

Bieden van ondersteuning is en blijft maatwerk. In Lansingerland wordt op basis van iemand zijn individuele situatie beoordeeld of en waarvoor hij ondersteuning nodig heeft en op welke wijze hij deze invulling kan krijgen. Uitgangspunt bij het bieden van ondersteuning is en blijft individueel maatwerk.

Dit geldt ook voor de vorm waarin een cliënt de ondersteuning wil ontvangen: via Zorg in natura of deze zelf inkopen en organiseren via een Pgb. Het Pgb bestaat uit een geldbedrag waarmee mensen die in aanmerking komen voor zorg of ondersteuning, zelf de benodigde hulp kunnen inkopen. Het is bedoeld als alternatief voor een individuele (maatwerk) voorziening in natura. Een voorziening in natura is ondersteuning die rechtstreeks door een zorginstelling wordt geleverd, ook wel ZIN genoemd.

Het kabinet heeft in de Jeugdwet en de Wmo opgenomen dat het persoonsgebonden budget (Pgb) vanaf 2015 beschikbaar blijft voor cliënten. Daarnaast kunnen inwoners voor een beperkt aantal voorzieningen aanspraak maken op de meerkostenregeling, zoals omschreven in de verordening. Ook deze wordt via een PGB verstrekt.

4.7.1. Regels voor een persoonsgebonden budget (PGB) bij een maatwerkvoorziening

Een persoonsgebonden budget (PGB) kan een geschikt instrument zijn voor de inwoner om zijn leven naar eigen wensen en behoeften in te vullen. Het is een verstrekkingvorm die bij uitstek geschikt is voor mensen die zelf de regie over hun leven kunnen voeren.

Het college verstrekt een persoonsgebonden budget alleen ten aanzien van maatwerkvoorzieningen. Dat betekent dat bij algemene voorzieningen geen persoonsgebonden budget verstrekt wordt. De Centrale Raad van Beroep onderschrijft dit in diverse uitspraken.

Er wordt bij een PGB het volgende onderscheid gemaakt.

1. PGB voor diensten, zoals Hulp bij het Huishouden en Begeleiding
2. PGB budget voor zaken, zoals hulpmiddelen, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen.

Voorlichting

Zoals uit de Wmo 2015 is af te leiden, is het belangrijk dat inwoners voor verstrekking goed weten wat het PGB inhoudt en welke verantwoordelijkheden ze daarbij hebben. Deze voorlichting zal al bij het moment van aanvragen worden gegeven. Tijdens het gesprek, maar ook later tijdens de aanvraagprocedure, zal inwoner door de Wmo consulent worden geïnformeerd. Daarnaast verzorgt het servicecentrum PGB van de sociale verzekeringsbank (SVB) voorlichting voor en ondersteuning van budgethouders.

Toetsen bekwaamheid van de aanvrager

Overwegende bezwaren zijn er als er een ernstig vermoeden is dat de budgethouder problemen zal hebben met het omgaan met een PGB. De situaties waarbij het risico groot is dat het PGB niet besteed wordt aan het daarvoor bestemde doel zijn:

- de inwoner is handelingsonbekwaam;
- de inwoner heeft als gevolg van dementie, een verstandelijke handicap of ernstige psychische problemen onvoldoende inzicht in de eigen situatie;
- er is sprake van verslavingsproblematiek;
- er is sprake van schuldenproblematiek;
- er is eerder misbruik gemaakt van het PGB;
- eerder is sprake geweest van fraude.

Bovenstaande opsomming is niet limitatief. Er kunnen andere situaties denkbaar zijn waarin het verstrekken van een PGB niet gewenst is. In deze situaties kan een PGB worden geweigerd. Om een PGB af te wijzen op overwegende bezwaren, moet er enige feitelijke onderbouwing zijn op grond waarvan afgewezen kan worden. Dit kan een medische onderbouwing zijn, maar ook het aantonen van schulden of eerder misbruik. De onderbouwing wordt in de beschikking vermeld.

Bij zwaardere ondersteuningsvormen, zoals maatschappelijke opvang, beschermd wonen, (dag)behandeling en ambulante specialistische jeugdhulp zal goed gekeken worden naar of een cliënt regiemogelijkheden heeft en of de beoogde ondersteuning aansluit op de benodigde kwaliteit en de te behalen resultaten. Bij twijfels zal geen Pgb voor deze zorgvormen worden toegekend.

4.7.2 PGB op basis van Begeleiding en Hulp bij het Huishouden

Bij diensten gaat het om de betaling voor geleverde diensten aan dienstverleners. De uitbetaling zal plaats vinden per uur of per een andere tijdsperiode zoals dag of maand. Het bedrag wordt door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld en zal elk jaar aangepast worden aan de economische ontwikkelingen. Het bedrag wordt vastgelegd in de financiële bijlage van de beleidsregels.

Een maatwerkvoorziening in de vorm van een PGB wordt alleen verstrekt indien de inwoner dit, aan de hand van een opgesteld plan, vraagt. In dit plan moet het volgende staan:

1. De inwoner moet in dit plan helder maken waarom de inwoner wil dat de maatwerkvoorziening als budget geleverd moet worden;
2. De inwoner moet aantoonbaar maken dat de verstrekking van een budget leidt tot een betere en effectievere ondersteuning dan een oplossing via Zorg in Natura. Het budget moet in het individuele geval de zelfredzaamheid (regie) dus versterken of tenminste waarborgen. Als iemand bijvoorbeeld is aangewezen op zorg én ondersteuning die door verschillende aanbieders wordt geboden en dat aantal met een budget kan worden teruggebracht of de ondersteuning op beter gepaste tijden kan worden ingekocht is hier sprake van. Daarnaast volgt uit dit punt dat de inwoner geen gebruik mag maken van een bemiddelingsbureau, die alleen de administratieve verwerking van het budget doet. Het budget mag ook niet gebruikt worden om Zorg in Natura in te kopen.
3. De inwoner moet aantoonbaar maken dat de met het budget in te kopen maatwerkvoorziening veilig, rechtmatig en inwonergericht wordt verstrekt. Uit de overeenkomst die betrokkene voornemens is met de aanbieder te sluiten mag de gemeente eisen stellen. Vanzelfsprekend zijn die eisen afhankelijk van de soort maatwerkvoorziening. Zo mogen aan ambulante begeleiding bij het zelfstandig wonen andere (professionele) eisen worden gesteld dan aan Hulp bij het Huishouden. Eenvoudig gezegd sluit het aan op het resultaat (het doel) dat mag worden verwacht. De gemeente mag daarbij niet de normen van grote aanbieders gebruiken omdat daarmee beroepskrachten zonder personeel buiten de boot vallen.
4. In het plan moeten de afspraken staan tussen inwoner en leverancier, waaronder:

- de benodigde inzet van professionals;
  - benodigd budget op basis van het te behalen resultaat;
  - afgesproken resultaat en wijze van evaluatie van het resultaat.
- Dit moet vormgegeven worden in een zorgovereenkomst.

5. Het tarief voor een budget moet toereikend zijn om effectieve en kwalitatief goede zorg in te kopen en bedraagt ten hoogste de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate maatwerkvoorziening in natura. De hoogte van een budget voor dienstverlening is opgebouwd uit verschillende kostencomponenten, zoals salaris, vervanging tijdens vakantie en indien noodzakelijk verzekeringen. Het tarief bestaat niet uit reiskosten.
6. Er worden eisen gesteld aan de professionele hulpverlening. Zo moet aantoonbaar gemaakt worden dat de zorg geleverd wordt door iemand die de competenties heeft om de behoefte aan zorg en ondersteuning in beeld te brengen. De professionele ondersteuning moet onder meer kennis hebben van (consequenties van) beperkingen, de mogelijkheden van het zorgaanbod kennen, kunnen meedenken met de inwoner, maar ook grenzen kunnen aangeven. Dit betekent dat een hulpverlener bewezen een professionele opleiding heeft gevolgd ofwel **aantoonbaar** kan maken dat het bovenstaande het geval is.
7. In het plan van de inwoner kan hij of zij de wens uitspreken om zijn sociale netwerk of mantelzorgers in te willen zetten. De gemeente is van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is dan zorg in natura. Ook moet de inwoner dan aantoonbaar maken dat alle eisen zoals onder punt 6. benoemd door het sociale netwerk gedaan kunnen worden. Daarnaast moet deze zorg komen bovenop boven de gebruikelijke dagelijkse hulp van circa acht uur. Wij zullen deze norm halverwege 2015 evalueren. Van inwonende eerste- en tweede graad familieleden kan meer (onbetaalde) mantelzorg worden verwacht dan van uitwonende familieleden. Wij stellen voor het protocol gebruikelijke zorg dat nu geldt binnen de AWBZ over te nemen en te vertalen naar de Wmo.

Door het opstellen van een persoonlijk plan wordt de inwoner gestimuleerd na te denken over zijn zorgvraag, deze uit te werken en te concretiseren en tevens het doelbereik en daarmee de kwaliteit van de zorg te evalueren. De gemeente is in de nieuwe Wmo namelijk verantwoordelijk voor het niet alleen controleren van de rechtmatigheid van het gebruik van een PGB, maar ook de doelmatigheid en in bijzonder de kwaliteit van de producten of diensten die worden ingekocht met een PGB.

Het is toegestaan dat budgethouders samen ondersteuning inkopen met het Pgb. Het zorgdoel, de aanvraag, afhandeling en verantwoording blijft wel individueel.

Hoogte PGB op basis van begeleiding en Hulp bij het Huishouden

De gemeente maakt bij betaling van een budget voor individuele en groepsbegeleiding onderscheid tussen ondersteuning die wordt geleverd door;

1. Professionele hulpverleners;
2. Niet-Professioneel hulpverlener zijn;

Onder professionele hulpverleners verstaat de gemeente een hulpverlener die een opleiding op het gebied van zorg heeft gevolgd die aansluit bij de uitvoeringspraktijk. Tegelijkertijd moet de hulpverlener aantoonbaar de afgelopen jaren werkzaam zijn geweest als begeleider van mensen met een beperking.

Onder niet professionele hulpverleners vallen onder andere inwoners uit het sociale netwerk die niet beroepsmatig hulp verlenen, werkstudenten en ZPZ-ers zonder relevante opleiding.

Voor Hulp bij het Huishouden wordt geen onderscheid gemaakt voor betaling van een budget omdat Hulp bij het Huishouden niet door iemand uit het sociale netwerk geleverd mag worden.

De maximale hoogte van een PGB is begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte maatwerkvoorziening in natura. Dit betreft alleen als de betaling aan professionele hulpverleners. Hulpverleners die als niet professioneel worden aangemerkt krijgen maximaal € 20,- per uur (individuele begeleiding) en maximaal € 30,- per etmaal

(kortdurend verblijf) vergoed, betaald aan informele hulpen tussen de 23-67 jaar. De landelijke vereniging van budgethouders (Per Saldo) vindt dit een passend uurtarief.

Voor hulpen tussen de 15 en 23 jaar geldt maximaal het minimumuurloon. Bovendien kan maximaal een fulltime werkweek gedeclareerd worden. Over het uitbetalen van informele hulpen maakt de gemeente afspraken met de budgethouder. De budgethouder kan ook besluiten om alleen een onkostenvergoeding te vertrekken aan een informele hulp. Een inwoner die een duurdere voorziening wenst dan de voorziening die het goedkoopst adequaat is, betaalt de meerkosten zelf.

Een persoonsgebonden budget dient door de inwoner binnen drie maanden na toekenning te worden aangewend ten behoeve van het resultaat waarvoor het is verstrekt.

4.7.3 PGB voor een zaak

PGB voor een hulpmiddel

Wanneer een budgethouder kiest voor een PGB krijgt hij na indicatie bij de beschikking een Programma van Eisen (PvE) waar de voorziening aan moet voldoen. De budgethouder kan op basis van dit programma van eisen zelf de voorziening aanschaffen.

De budgethouder is zelf verantwoordelijk voor:

- het inkopen van het hulpmiddel of hulp;
- het onderhoud, de reparaties en de verzekering van hulpmiddel

Als de budgethouder een andere voorziening wil, kan hij daarvoor kiezen onder de voorwaarde dat de voorziening geen (andere) belemmeringen oproept. De voorziening die de inwoner aanschaf moet wel de beperking op hetzelfde niveau compenseren als in het programma van eisen wordt gesteld en niet slechts een deel van het probleem oplossen.

Duur van de toekenning

De voorziening in de vorm van PGB wordt toegekend voor een periode van 7 jaar (mits anders beschreven in de beschikking). Als de voorziening tussentijds niet blijkt te voldoen en er geen sprake is van veranderde omstandigheden, kan geen beroep worden gedaan op een vervangende voorziening.

De situatie van de inwoner kan verslechteren. Als wordt verwacht dat de inwoner (langzaam) achteruit zal gaan, wordt dit ook opgenomen in het PvE. Indien nodig dient inwoner mee te werken aan een medisch onderzoek of een passing.

Hoogte van het PGB

De kostprijs van een voorziening in natura is gelijk aan de prijs waarvoor de gemeente de voorziening in natura betreft van een leverancier/aanbieder, inclusief de reparatie- en onderhoudskosten.

Het PGB-bedrag voor voorzieningen dient in beginsel toereikend en vergelijkbaar te zijn met de natura voorziening. De bedragen zijn afgeleid van de bedragen die gelden voor de natura voorzieningen. De kosten van de individuele afgestemde aanpassingen worden op grond van de offerte van de hulpmiddelenleverancier vastgesteld. Als de naturaverstrekking een tweedehands voorziening betreft, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, met een looptijd gelijk aan de verkorte termijn waarop de zaak technisch is afgeschreven. In de beschikking wordt een bedrag opgenomen voor verzekering en onderhoud en reparaties. Deze kosten worden vergoed op declaratiebasis tot een -in de beschikking vastgesteld- maximum bedrag per jaar.

Een aanvraag voor een PGB kan geweigerd worden voor zover de kosten van het PGB hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening. De situatie waarin het door de inwoner beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent niet bij voorbaat dat het PGB om die reden geheel geweigerd kan worden. Inwoners kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het PGB slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen al snel goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoop met een PGB.

Aanschaf

Na ontvangst van de beschikking heeft inwoner 3 maanden de tijd om de voorziening aan te schaffen. De Wmo consulent zal inwoner 2 maanden contact opnemen met inwoner om te vragen of het lukt om een voorziening aan te schaffen. Mocht het nodig zijn dan krijgt inwoner dan de mogelijkheid om alsnog naar natura over te stappen.

Omzetting PGB in voorziening in natura

Een omzetting van het PGB in een voorziening in natura is niet meer mogelijk nadat het PGB reeds is besteed aan een voorziening. De inwoner moet dan ten minste 7 jaar wachten met het doen van een nieuwe aanvraag. Een voorziening of een PGB voor een voorziening wordt immers maar per 7jaar verstrekt.

PGB voor een Woningaanpassing

Het persoonsgebonden budget voor roerende woonvoorzieningen wordt vastgesteld op basis van de kosten voor het aanpassen van de woning in de door het college geaccepteerde offerte. Een woningaanpassing kan natuurlijk alleen worden toegekend wanneer de woning is beoordeeld en er zicht is op de bouwkundige staat in relatie tot de kenmerken en de ondersteuningsvraag van de aanvrager.

4.7.4 Beschikking PGB

Als de inwoner kiest voor een PGB, wordt in de toekenningbeschikking opgenomen:

- het budget waarmee de voorziening of hulp kan worden ingekocht;
- het feit dat er een eigen bijdrage moet worden betaald;
- de periode waarvoor deze toekenning geldt of de termijn waarbinnen de voorziening aangeschaft dient te zijn.

De toekenning eindigt wanneer:

- de budgethouder verhuist naar een andere gemeente;
- als de budgethouder wordt opgenomen in een AWBZ-instelling en deze opname een permanent karakter heeft;
- als de budgethouder recht heeft op zorg volgens een andere regeling;
- de budgethouder overlijdt;
- als de indicatieperiode of geldigheidsduur is verstreken;
- als de budgethouder aangeeft dat zijn situatie is veranderd en (de gemeente) vaststelt dat de voorziening niet meer voldoet;
- de budgethouder geen verantwoording aflegt;
- de budgethouder zijn PGB laat omzetten in ZIN.

Bij beschikking maakt het college zijn besluit aan de aanvrager bekend. In deze beschikking vermeldt het college wat de omvang van het persoonsgebonden budget is en voor hoeveel jaar het persoonsgebonden budget bedoeld is. Om volstrekt duidelijk te laten zijn wat met het persoonsgebonden budget dient te worden aangeschaft en meer precies: aan welke vereisten de aan te schaffen voorziening dient te voldoen, wordt een zo nauwkeurig mogelijk omschreven programma van eisen bij de beschikking gevoegd. Hierdoor kan voorkomen worden dat door onduidelijkheid omtrent de eisen die aan de voorziening gesteld moeten worden een verkeerde voorziening wordt aangeschaft. Dat wil zeggen een voorziening waarmee het beoogde resultaat niet bereikt kan worden. Dat zou tot inadequate voorzieningen kunnen leiden, waardoor het te bereiken resultaat, het compenseren van problemen, niet bereikt wordt, wat op zich weer tot nieuwe aanvragen aanleiding zou kunnen zijn. Dit is uitsluitend te voorkomen door een programma van eisen onderdeel uit te laten maken van de beschikking. Wordt dan toch een voorziening aangeschaft die niet aan dat program van eisen voldoet, dan is gehandeld in strijd met de beschikking.

Het college neemt in de beschikking ook op dat er een eigen bijdrage/eigen aandeel in de kosten verschuldigd is. Omdat die eigen bijdrage vastgesteld en geïnd zal worden door het CAK, zal in de meeste gevallen uitsluitend een aankondiging opgenomen kunnen worden.

4.7.5 Trekkingsrecht

In de Wmo 2015 is de verplichting opgenomen dat gemeente PGB's uitbetalen in de vorm van trekkingsrecht. Dit houdt in dat de gemeente het PGB niet op de bankrekening van de budgethouder stort, maar op rekening van

het servicecentrum PGB van de SVB. De budgethouder laat via declaraties of facturen aan de SVB weten hoeveel uren hulp zijn geleverd en de SVB zorgt vervolgens voor de uitbetaling van de zorgverlener. De niet bestede PGB bedragen worden door de SVB na afloop van de verantwoordingsperiode terugbetaald aan de gemeente. Ook de PGB's voor een hulpmiddel of voorziening moeten worden overgemaakt naar de SVB, waarna de SVB de ingezonden facturen betaald.

4.7.6 Controle en terugvordering PGB

Het college streeft er naar om terugvordering achteraf te voorkomen. De gemeente zal daarom alle zorgovereenkomsten die budgethouders sluiten, voordat betaling aan deze hulpverlener plaatsvinden toetsen. De gemeente zal daarom vooraf om informatie vragen.

Daarnaast worden er in de regel geen langlopende indicaties afgegeven. Hiermee wordt periodiek gezien of de indicatie die iemand heeft -en daarmee zijn Pgb- nog past bij zijn individuele situatie. Ook ontvangt een inwoner een vergoedingslijst waarop staat welke kosten wel en niet voor Pgb-vergoeding in aanmerking komen. Eventuele ondersteuning wordt door het PGB servicecentrum van het SVB voor inwoner gratis geboden; dus hier zijn geen kosten voor worden opgenomen in het PGB.

Daarnaast worden op basis van risicoanalyses en bestandsanalyses heronderzoeken bij budgethouders ingepland en uitgevoerd;

4.7.7 Meerkostenregeling

Het college kan ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie op aanvraag een tegemoetkoming verstrekken aan ingezetenen die als gevolg van een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen aannemelijke meerkosten hebben. In Lansingerland kan dit voor een auto, scootmobiel of rolstoel, verhuis- en inrichtingskosten, een sportrolstoel en een vervoerskostenvergoeding. De gemeente kan de meerkosten vergoeden indien iemand aanspraak maakt op deze regeling.

Het onderscheid tussen de begrippen tegemoetkoming en persoonsgebonden budget is niet altijd even duidelijk. De verschillen tussen deze regeling en een persoonsgebonden budget zijn het beste als volgt aan te geven. Een tegemoetkoming is een bedrag bedoeld om een individuele voorziening mee te realiseren. De aanvrager betaalt mee aan de voorziening voor het algemeen gebruikelijke deel. Over de meerkosten heft de gemeente een eigen bijdrage. Dit wordt een eigen bijdrage genoemd voordat de voorziening wordt aangeschaft. Dit is anders dan bij een normaal PGB, waar de gemeente de gehele voorziening voorschiet en de inwoner over het gehele bedrag een eigen bijdrage bepaalt.

4.7.8 De voorziening in natura.

Bij een voorziening in natura verstrekt het college deze. Wordt een voorziening niet als persoonsgebonden budget verstrekt, maar in natura, dan zal toekenning ook bij beschikking plaatsvinden. In de beschikking worden de voorwaarden opgenomen waaronder verstrekking plaatsvindt.

4.8. Regels voor bijdrage voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen

De wet maakt een onderscheid tussen de bijdragen in de kosten van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. De bijdragen in de kosten van algemene voorzieningen mag de gemeente bepalen en dit mag kostendekkend zijn. De bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen zijn gelimiteerd tot een bedrag gelijk aan de kostprijs van de voorziening.

Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen

Voor alle maatwerkvoorzieningen wordt een eigen bijdrage opgelegd. Wettelijk is geregeld dat het CAK (Centraal Administratie Kantoor) de eigen bijdrage vaststelt, oplegt en int. Vervolgens vindt afdracht aan de gemeente plaats.

De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van:

- de hoogte van het jaarinkomen (gebaseerd op twee jaar voorafgaand aan het jaar waarin de aanvraag is gedaan) van inwoner;
- de samenstelling van het huishouden van inwoner;
- de leeftijd van inwoner;
- de kosten van het hulpmiddel of voorziening en PGB;

De bedragen en percentages die gelden voor een bijdrage in de kosten zijn gelijk aan de maximumbedragen en percentages opgenomen in het uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

Voor alle maatvoorzieningen geldt de termijn conform de afschrijvingsperiode. De eigen bijdrage mag niet hoger zijn dan de werkelijke kosten van de voorziening.

Eigen bijdrage PGB

De gemeente keert een “bruto” PGB uit aan het SVB, hierop is geen eigen bijdrage in mindering gebracht. Het toegekende PGB dient te worden aangewend voor de inkoop van een dienst

Eigen bijdrage algemene voorziening

Voor algemene voorzieningen kan een eigen bijdrage vastgelegd worden die kostendekkend mag zijn. De gemeente is van mening dat de hoogte van de kosten van een algemene voorziening niet mogen leiden tot niet-gebruik van inwoner. Een eigen bijdrage voor een algemene voorziening wordt niet geïnd door de gemeente maar door de maatschappelijke partij die de algemene voorziening uitvoert.

Eigen bijdrage beschermd wonen

Voor beschermd wonen geldt een andere eigen bijdragesystematiek. Per saldo komt dit voor de meest cliënten er op neer, dat deze de beschikking houden over een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm zak- en kledgeld.

4.9. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Het college draagt jaarlijks zorg voor een blijk van waardering voor mantelzorgers. Om de regeling betaalbaar te houden, is er in het verleden voor gekozen om alleen mantelzorgers van mensen met een extramurale AWBZ-indicatie in aanmerking te laten komen voor een mantelzorgcompliment. Achtergrond van deze keuze is de aanname dat mensen met een extramurale indicatie vaak door een mantelzorger worden verzorgd en mensen met een intramurale indicatie binnen afzienbare tijd toch zouden worden opgenomen in een verpleeghuis. Deze keuze leidt in de praktijk soms tot situaties die als oneerlijk worden ervaren, bijvoorbeeld wanneer iemand op een wachtlijst staat voor een verzorginstelling en intussen thuis wordt verzorgd.

In de nieuwe regeling zal een bedrag verstrekt worden aan elke inwoner die mantelzorg uitvoert voor een zorgbehoevende onder de volgende voorwaarden:

- De zorgbehoevende moet minimaal 52 weken per jaar zorg aan huis hebben;
- De mantelzorger moet ingeschreven zijn bij steunpunt mantelzorg Lansingerland als mantelzorger;
- Per zorgbehoevende kan slechts 1 persoon als mantelzorger een mantelzorgcompliment ontvangen.

Hoofdstuk 5. Jeugd

5.1 Begripsbepaling

Voor de definities van de begrippen in de beleidsregels met betrekking tot Jeugd in dit hoofdstuk wordt verwezen naar de begripsbepalingen in de Verordening Sociaal Domein.

5.2 Toegang jeugdhulp

Voor alle jeugdigen en hun ouders is CJG Lansingerland de aangewezen organisatie waar zij terecht kunnen met hun vragen. Het CJG heeft goed zicht op alle algemene en voorliggende voorzieningen en kan de jeugdige en zijn ouders naar de juiste voorziening toe leiden, op basis van een brede uitvraag. Alle jeugdigen en ouders kunnen daarnaast ook rechtstreeks bij de gemeente terecht voor het aanvragen van een individuele voorziening, mits gebruik wordt gemaakt van het ~~format 1-gezin/1-plan~~ (het ondersteuningsplan).

In geval van (vermoedens van) kindermishandeling kunnen inwoners zich rechtstreeks wenden tot Veilig Thuis. Veilig Thuis is de nieuwe organisatie, ontstaan uit het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) en de teams Huiselijk geweld. Veilig Thuis geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt wanneer nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening. Het doorverwijzen naar individuele voorzieningen is daarnaast bij wet geregeld voor de volgende professionals:

- Huisartsen, jeugdartsen en medisch specialisten
- Gecertificeerde instelling, wanneer er sprake is van dwang.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist

In de Jeugdwet is geregeld dat jeugdhulp ook toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp een jeugdige en/of zijn ouder precies nodig heeft. Een jeugdige kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieders die de gemeente heeft gecontracteerd. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is, hoe vaak iemand moet komen en hoe lang behandeling nodig is. Bij deze beoordeling moet de jeugdhulpaanbieder zich houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie.

De gemeente heeft samenwerkingsafspraken gemaakt met de huisartsen en ~~deze vastgelegd in een convenant~~ evalueert deze 2 x per jaar. De huidige rol van huisartsen, in het verwijzen van jeugdigen en hun ouders naar jeugd GGZ, blijft gehandhaafd.

Het jeugdbeschermingsplein

Het jeugdbeschermingsplein is een overlegvorm waarbij de voorzitter, (vertegenwoordiging van) de gemeente, (vertegenwoordiging van) de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), de Gecertificeerde Instelling (GI) en het Veilig Thuis op zoek gaan naar de best passende aanpak voor een jeugdige (en het gezin). Er wordt een melding gedaan op het plein wanneer een professional zich zorgen maakt om de veiligheid en/of ontwikkeling van een jeugdige en wanneer de vrijwillige hulp niet voldoende oplossingen heeft geboden of wanneer de jeugdige/ouders niet meewerken aan deze hulp. Het jeugdbeschermingsplein bestaat uit een tafel en een team. Aan de tafel zitten eerder genoemde organisaties waarbij de melding wordt besproken en wordt gekeken of oppakken in het vrijwillige kader voldoende wordt geacht of dat er misschien een drang- of een dwang aanpak moet worden gestart. Als dit laatste het geval is wordt er een team opgestart. Als er direct voor een dwangaanpak wordt gekozen dient de voorzitter (als zijnde de 'gemeentelijke vertegenwoordiging') een verzoek tot onderzoek in bij de RvdK. Tijdens de drangaanpak moeten de jeugdige en ouders meewerken anders wordt er alsnog een verzoek tot onderzoek ingediend bij de rechter. In het jeugdbeschermingsteam neemt, naast verschillende hulpverlenersorganisaties, de jeugdconsulent van de gemeente plaats. De jeugdconsulent houdt het proces in de gaten, verleent een beschikking voor de jeugdhulp die geacht wordt ingezet te worden en neemt de casus mee terug naar het lokale veld wanneer het drang- of dwangtraject kan worden beëindigd.

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting.

De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de jeugdconsulent van de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden. De gemeente is op haar beurt vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig vinden om een kindbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering uit te voeren. Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezag beëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. In onze regio hebben we 1 gecertificeerde instelling, namelijk Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond. Samenwerkingsafspraken hebben we vastgelegd in het samenwerkingsprotocol tussen de gemeente en de Gecertificeerde instelling.

5.3 Aanvraag individuele voorziening; het ondersteuningsplan /familiegroepsplan

Een jeugdige of zijn ouders hebben op grond van de Algemene wet bestuursrecht het recht een aanvraag in te dienen bij het college. In het geval wanneer jeugdigen of zijn ouders worden doorverwezen naar vrij toegankelijke voorzieningen (algemeen of voorliggend) is hier formeel geen mogelijkheid om bezwaar en beroep in de zin van de AWB in te dienen. Een jeugdige of zijn ouders kunnen wel een aanvraag voor een individuele voorziening indienen conform de AWB. Tegen de beschikking die dan afgegeven wordt, staat wel bezwaar en beroep open.

De aanvraag voor een individuele beschikking moet een ondersteuningsplan bevatten. Als de jeugdige of zijn ouders een familiegroepsplan als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet hebben opgesteld, betreft de gemeente dat als eerste bij de aanvraag. Wanneer het de jeugdige of zijn ouders niet lukt om dit plan op te stellen, zal de gemeente hierbij ondersteunen dan wel een professional in het lokale veld vragen dit met de jeugdige of zijn ouders te doen.

Het plan:

- Betreft, waar dit relevant is, de situatie van alle betrokkenen (1-gezin-1-plan);
- Is gericht op bevordering, behoud of ondersteunen bij de zelfredzaamheid en participatie van de jeugdige of zijn ouders;
- Behandelt de leefgebieden: inkomen / financiën, dagbesteding, huisvesting, gezinsrelaties / huiselijke relaties, persoonlijke verzorging, lichamelijke gezondheid, geestelijke gezondheid, verslaving, activiteiten dagelijks leven, sociaal netwerk, maatschappelijke participatie, justitie en ouderschap
- Is de drager van het proces en is de samenvatting van het onderzoek (wat is er aan de hand, welke zorgen zijn er), beschrijft doelen, de in te zetten ondersteuning en zorg (wat gaan we doen, wie doet wat en wanneer) en de te behalen resultaten;
- Wordt ondertekend door de jeugdige of zijn ouders en (indien van toepassing) de professional, geeft richting aan de ondersteuning in de praktijk (professionele sturing), het is richtinggevend voor ondersteunende en uitvoerende werkers en bindend voor alle betrokkenen;
- Is het resultaat van de dialoog tussen de jeugdige of zijn ouders, bloedverwanten of aanverwanten, zijn sociaal netwerk, de casushouder en eventueel andere betrokken professionals via een vorm van een netwerkberaad;
- Ondersteunt dat de jeugdige of zijn ouders zoveel mogelijk regie hebben;
- Benoemt de casushouder die overzicht over alle afspraken heeft, deze coördineert en bewaakt, zorg draagt voor evaluatie van het plan, eventuele bijstelling en afronding.

5.4 Aanbod individuele voorzieningen

De individuele voorzieningen die in de gemeente Lansingerland beschikbaar zijn voor jeugd zijn te raadplegen via de website www.hulpenondersteuning.nl.

Deze website zal minimaal 1 keer per jaar geactualiseerd worden, aan de hand van gecontracteerde zorg voor dat jaar en aan de hand van ervaringen die we in deze omvangrijke stelselwijziging in de eerstkomende jaren op zullen doen.

5.5 Individuele voorzieningen

De individuele voorziening wordt altijd afgestemd op de reële behoefte van de jeugdige of zijn ouders. Maatwerk is hierbij belangrijk. De voorziening wordt aangepast aan de persoonlijke omstandigheden en houdt rekening met 'de godsdienstige gezondheid, levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige of zijn ouders' .

Er kan sprake zijn van een “arrangement”. Dan wordt het geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen afgestemd op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon. Een onderdeel van dit geheel kan een individuele voorziening zijn.

In Lansingerland zijn individuele voorzieningen voor jeugd:

Domein Jeugd GGZ:

- Gespecialiseerde GGZ
- Vervoer

Domein Jeugd met een beperking

- Perceel 1: Extramuraal zorg
  - Persoonlijke verzorging
  - Begeleiding
  - Behandeling
  - Nachtverzorging
  - Logeren
- Perceel 2: Dagbehandeling
  - Verstandelijk gehandicapt
  - Lichamelijk gehandicapt
  - Zintuiglijk gehandicapt auditief
  - Zintuiglijk gehandicapt visueel
  - Jong Licht verstandelijk gehandicapt
  - Intramuraal dagbesteding
  - Dagactiviteit van kind en jeugd Langdurig Zorg Afhankelijk
- Perceel 3: Volledig Pakket Thuis
  - GGZ
  - Verstandelijk gehandicapt
  - Licht verstandelijk gehandicapt
  - Vervoer dagbesteding intramuraal
- Perceel 4: Vervoer
  - Vervoer dagbesteding / dagbehandeling extramuraal

Domein Jeugd- en opvoedhulp

- Ambulante jeugd- en opvoedhulp (meer dan 6 contactmomenten)
- Gespecialiseerde ambulante jeugdhulp
- Residentiële jeugdhulp
- Pleegzorg
- Jeugdbescherming/Jeugdreclassering
- Gesloten jeugdhulp
- Forensische jeugdhulp.

5.6 Criteria voor het toekennen van een individuele voorziening

5.6.1 Woonplaatsbeginsel

De verantwoordelijke gemeente is in beginsel de gemeente waar de ouder met gezag woont. Als een jeugdige en zijn of haar ouders hulp nodig hebben, wordt eerst bekeken waar het gezag ligt.

Daarna wordt vastgesteld wat het adres is. Zo wordt duidelijk welke gemeente verantwoordelijk is voor de desbetreffende jeugdige. Bij het bepalen van het woonadres wordt aangesloten bij de inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP). Als een jeugdige zelf, of zijn of haar gezagsdrager, niet heeft gezorgd voor de inschrijving in de BRP, moet hij of zij gewezen worden op zijn of haar wettelijke plicht om zich in te schrijven. Als er geen inschrijving in de BRP is, wordt gekeken naar het werkelijke verblijf van de gezagsdrager.

Soms komt het voor dat het werkelijke verblijf van een jeugdige bij een nevenvestiging van een jeugdhulpaanbieder is. In die gevallen is het adres van de nevenvestiging het adres dat geldt.

Bij de situatie van voorlopige voogdij is voor het bepalen van de woonplaats gekozen voor een praktische oplossing. Uitgangspunt is de situatie die gold voordat sprake was van voorlopige voogdij. De gemeente waar de ouder die het gezag had woont is verantwoordelijk. Als de voogdij door een gecertificeerde instelling wordt uitgeoefend is het werkelijke verblijf van de jeugdige bepalend. Vaak woont deze jeugdige in een pleeggezin of in een residentiële instelling.

5.6.2 Voorwaarden voor het toekennen van individuele voorzieningen

De 'volgorde' van ondersteuning komt tot uitdrukking in onderstaande afbeelding. De eigen kracht staat hierin altijd centraal. Alle beoordelingen van aanvragen voor individuele voorzieningen worden volgens dit kader benaderd. In de beschikking (dan wel met verwijzing naar het ondersteuningsplan) wordt hiervan een beschrijving gegeven.

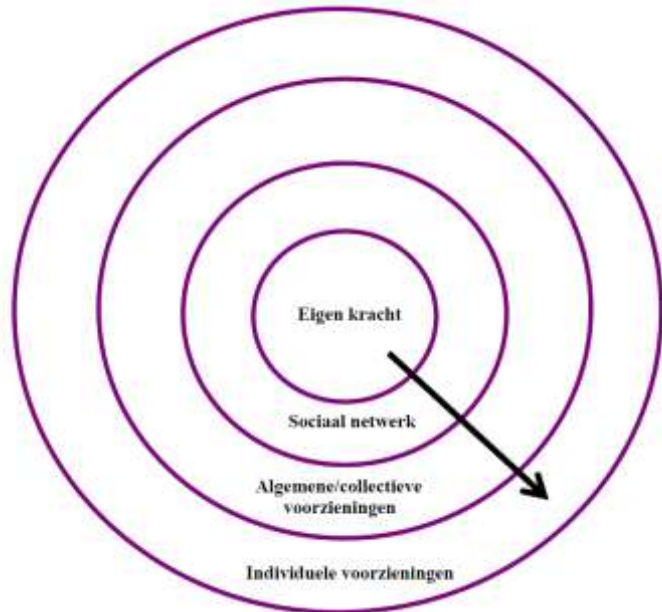
1. Mensen zorgen voor zichzelf, gebruiken hun eigen sociaal netwerk.

2. Mensen zorgen voor elkaar, mantelzorg, verenigingsleven, algemene voorzieningen.

3. Collectieve voorzieningen, alleen waar nodig.

4. Professionele inzet via de Gemeente; de individuele voorzieningen.

Het geheel van activiteiten en diensten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp zien we als het maatwerkarrangement.

5.6.3 Er mag geen sprake zijn van voorliggende voorzieningen op grond van andere wet- of regelgeving
Voorliggend op de Jeugdwet zijn voorzieningen op grond van een andere wettelijke regeling zoals de Zorgverzekeringswet, de Wet op Langdurige Zorg en Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen.

5.6.4 Het mag geen algemeen gebruikelijke zorg zijn

Algemeen gebruikelijke zorg kent de volgende wettelijke definitie: 'hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouder, inwonende kinderen of andere huisgenoten.'

Een richtlijn voor gebruikelijke zorg bij de verschillende leeftijdscategorieën van een jeugdige:

Kinderen van 0 tot 3 jaar

- hebben bij alle activiteiten verzorging van een ouder nodig;
- ouderlijk toezicht is zeer nabij nodig;
- zijn in toenemende mate zelfstandig in bewegen en verplaatsen;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Kinderen van 3 tot 5 jaar

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan binnenshuis korte tijd op gehoorafstand (bijv. ouder kan was ophangen in andere kamer);
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;

- kunnen zelf zitten, en op gelijkvloerse plaatsen zelf staan en lopen;
- hebben hulp, toezicht, stimulans, zindelijkheidstraining en controle nodig bij de toiletgang;
- hebben hulp, toezicht, stimulans en controle nodig bij aan- en uitkleden, eten en wassen, in- en uit bed komen, dag- en nachtritme en dagindeling bepalen;
- hebben begeleiding nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding;
- zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Jeugdigen van 5 tot 12 jaar

- kinderen vanaf 5 jaar hebben een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur/week;
- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan op enige afstand (bijv. kind kan buitenspelen in directe omgeving van de woning als ouder thuis is);
- hebben toezicht, stimulans en controle nodig en vanaf 6 jaar tot 12 jaar geleidelijk aan steeds minder hulp nodig bij hun persoonlijke verzorging zoals het zich wassen en tanden poetsen;
- hebben hulp nodig bij het gebruik van medicatie;
- zijn overdag zindelijk, en 's nachts merendeels ook; ontvangen zo nodig zindelijkheidstraining van de ouders/verzorgers;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- hebben begeleiding van een volwassene nodig in het verkeer wanneer zij van en naar school, activiteiten ter vervanging van school of vrije tijdsbesteding gaan;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Jeugdigen van 12 tot 18 jaar

- hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;
- kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden;
- kunnen vanaf 16 jaar een dag en/of een nacht alleen gelaten worden;
- kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;
- hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig;
- hebben bij gebruik van medicatie tot hun 18e jaar toezicht, stimulans en controle nodig;
- hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (bv. huiswerk of het zelfstandig gaan wonen);
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- hebben tot 17 jaar een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Jong volwassenen van 18 tot 23 jaar

- kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;
- hebben een dagbesteding in de vorm van opleiding / arbeid.

5.6.4.a Overbelasting

Aan het indiceren van gebruikelijke zorg gaat het beoordelen van de overbelasting vooraf. Overbelasting wijst op een verstoring van het evenwicht tussen draagkracht en draaglast waardoor fysieke en/of psychische klachten ontstaan. Naast de aard en de ernst van de overbelasting wordt ook onderzocht of deze komt doordat er iets met de gebruikelijke verzorger zelf aan de hand is en/of dat deze het gevolg is van ernst van de problemen bij de jeugdige.

Door de weging van de verhouding tussen draagkracht en draaglast kan de eventuele overbelasting worden vastgesteld.

Er moet een verband zijn tussen de overbelasting en de zorg die iemand biedt aan de jeugdige. Bij overbelasting door een dienstverband van teveel uren, als gevolg van spanningen op het werk of relatieproblemen, zal de oplossing gezocht moeten worden in minder uren gaan werken of aanpak van de spanningen op het werk of de relatieproblemen. In deze gevallen kan er geen overbelasting (en dus de noodzaak tot compensatie hiervan middels een individuele voorziening) vastgesteld worden.

5.6.5 Afwegingscriteria voor specifieke producten

De hierboven genoemde criteria zijn algemeen geldend. Daarnaast zijn er voor specifieke producten ook afwegingskaders zoals de Indicatiestelling voor de jeugd GGZ, versie 7.0

5.6.6 Vervoer naar jeugd GGZ

De jeugdhulpplicht is geregeld in artikel 2.3 Jeugdwet. Artikel 2.3, tweede lid, is expliciet over wanneer vervoer onder jeugdhulp valt: "Voorzieningen op het gebied van jeugdhulp omvatten voor zover naar het oordeel van het college noodzakelijk in verband met een medische noodzaak of beperkingen in de zelfredzaamheid, het vervoer van een jeugdige van en naar de locatie waar de jeugdhulp wordt geboden." Voor het vervoer naar jeugdhulp wordt eerst bekeken in hoeverre men zelf in de vervoersbehoefte kan voorzien, hulp kan inschakelen van het eigen netwerk of dat een individuele voorziening noodzakelijk is. Voor de individuele voorziening geldt dat voor de goedkoopste, best passende voorziening wordt gekozen.

5.6.7 Criterium voor basis GGZ

Overige voorzieningen zoals genoemd in artikel 5:2, lid 1, onder c van de Verordening Sociaal Domein zijn in beginsel vrij toegankelijk. De ambulante generalistische basis GGZ kan ingezet worden na goedkeuring van de gemeentelijke toegang of doorverwijzing van een huisarts, jeugdarts of medisch specialist. Als de jeugdige of zijn ouders hierom verzoeken, legt het college de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking

5.7 Ouderbijdrage

Voor jeugdhulp is wettelijk geen eigen bijdrage mogelijk. Er is wel sprake van een ouderbijdrage 'voor zover een jeugdige verblijft buiten het gezin'. Ouderbijdrage wordt gevraagd voor de volgende vormen van jeugdhulp (kind wordt buitenshuis verzorgd en opgevoed of verblijft een dagdeel buitenshuis): pleeggezinnen, accommodaties van jeugdhulpaanbieders, ggz-instellingen, multifunctionele centra, orthopedagogische behandelcentra en justitiële jeugdinrichtingen.

Wij hebben in de verordening opgenomen dat de mededeling dat een ouderbijdrage is verschuldigd opgenomen wordt in de beschikking. Dit betekent dat hiervoor bezwaar openstaat. Dit is mogelijk omdat er ook redenen zijn waarom de ouder geen bijdrage is verschuldigd (adoptie, ontheven of ontzet ouderlijk gezag, acute noodsituatie artikel 8.2.1 lid 2 jeugdwet). De hoogte van de ouderbijdrage wordt bepaald door het CAK en medegedeeld in de beschikking van het CAK. Ook daar kan de bijdrage plichtige bezwaar aantekenen. De ouderbijdrage is verschuldigd vanaf de daadwerkelijke startdatum van de jeugdhulp. In het geval van overgangsrecht (jeugdigen die op 1 januari 2015 reeds in zorg zijn) wordt er geen ouderbijdrage gevraagd. Wij moeten deze jeugdige en hun ouders wel informeren dat dit er aan komt na afloop van het overgangsrecht.

5.8 Tijdelijke voorzieningen

In geval van spoed, crisis en dwang treft het college onverwijld een tijdelijke voorziening. Het college beschikt achteraf.

Voor spoed: beschikking achteraf is mogelijk mits:

- Er multidisciplinair overleg met het netwerk is geweest (tenzij de veiligheid dat verhindert, professional moet dit kunnen motiveren).
- Gemotiveerd kan worden waarom deze zorg, met spoed, noodzakelijk is.

Voor crisis en dwang: beschikking achteraf is mogelijk mits:

- Samenwerkingsprotocollen met Raad voor de Kinderbescherming en Gecertificeerde Instelling toegepast werden.
- Gemotiveerd kan worden waarom deze zorg noodzakelijk is.

5.9 Wijze van verstrekken

Bieden van ondersteuning is en blijft maatwerk. In Lansingerland wordt op basis van iemand zijn individuele situatie beoordeeld of- en waarvoor hij ondersteuning nodig heeft en op welke wijze deze invulling kan krijgen. Uitgangspunt bij het bieden van ondersteuning is en blijft individueel maatwerk.

Dit geldt ook voor de vorm waarin een cliënt de ondersteuning wil ontvangen: via Zorg in natura of deze zelf inkopen en organiseren via een Pgb. Het Pgb bestaat uit een geldbedrag waarmee mensen die in aanmerking komen voor zorg of ondersteuning, zelf de benodigde hulp kunnen inkopen. Het is bedoeld als alternatief voor een individuele (maatwerk) voorziening in natura. Een voorziening in natura is ondersteuning die rechtstreeks door een zorginstelling wordt geleverd, ook wel ZIN genoemd.

5.10 Regels voor een persoonsgebonden budget (PGB) bij een individuele voorziening

Een persoonsgebonden budget (PGB) kan een geschikte verstrekkingvorm zijn voor de jeugdige of zijn ouders. De gemeente vindt het van belang dat mensen de regie over hun eigen leven kunnen voeren. De gemeente vormt zich een oordeel of de jeugdige of zijn ouders voldoen aan de wettelijke voorwaarden (artikel 8.1.1. Jeugdwet) om in aanmerking te komen voor een PGB.

5.10.1. Voorlichting

Zoals uit de Jeugdwet is af te leiden, is het belangrijk dat de jeugdige of zijn ouders vooraf goed weten wat het PGB inhoudt en welke verantwoordelijkheden ze daarbij hebben. Deze voorlichting zal al bij het moment van aanvragen worden gegeven. Tijdens het gesprek, maar ook later tijdens de aanvraagprocedure, zullen de jeugdige of zijn ouders door de jeugdconsulent worden geïnformeerd. Daarnaast verzorgt het servicecentrum PGB van de sociale verzekeringsbank (SVB) voorlichting voor en ondersteuning van budgethouders.

5.10.2 Toetsen bekwaamheid van de aanvrager

Overwegende bezwaren zijn er als er een ernstig vermoeden is dat de budgethouder problemen zal hebben met het omgaan met een PGB. De situaties waarbij het risico groot is dat het PGB niet besteedt wordt aan het daarvoor bestemde doel zijn:

- de budgethouder handelingsonbekwaam is;
- de budgethouder heeft als gevolg van dementie, een verstandelijke handicap of ernstige psychische problemen onvoldoende inzicht in de eigen situatie heeft;
- er sprake van verslavingsproblematiek is;
- er sprake van schuldenproblematiek is;
- er eerder misbruik gemaakt is van het PGB;
- eerder sprake is geweest van fraude.

Bovenstaande opsomming is niet limitatief. Er kunnen andere situaties denkbaar zijn waarin het verstrekken van een PGB niet gewenst is. In deze situaties kan een PGB worden geweigerd. Om een PGB af te wijzen op overwegende bezwaren, moet er enige feitelijke onderbouwing zijn op grond waarvan afgewezen kan worden. Dit kan een medische onderbouwing zijn, maar ook het aantonen van schulden of eerder misbruik. De onderbouwing wordt in de beschikking vermeld.

Bij zwaardere ondersteuningsvormen, zoals maatschappelijke opvang, beschermd wonen, (dag)behandeling en ambulante specialistische jeugdhulp zal goed gekeken worden naar of een cliënt regiemogelijkheden heeft en of de beoogde ondersteuning aansluit op de benodigde kwaliteit en de te behalen resultaten. Bij twijfels zal geen Pgb voor deze zorgvormen worden toegekend.

5.10.3 Hoogte PGB

De hoogte van het PGB wordt vastgesteld aan de hand van het onderdeel PGB in het arrangement. De zorgvrager vraagt minimaal 2 offertes op en de best passende goedkoopste oplossing bepaalt de hoogte van de bijdrage.

De maximale hoogte van een PGB is begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte individuele voorziening in natura. Een jeugdige of zijn ouders die een duurdere voorziening wensen dan de voorziening die het goedkoopst adequaat is, betaalt de meerkosten zelf. Een persoonsgebonden budget dient door de inwoner binnen drie maanden na toekenning te worden aangewend ten behoeve van het resultaat waarvoor het is verstrekt.

5.10.4 Voorwaarden om in aanmerking te komen voor een PGB

Een individuele voorziening in de vorm van een PGB wordt alleen verstrekt indien de jeugdige of zijn ouders dit, aan de hand van een opgesteld plan vragen. In dit plan moet het volgende staan:

1. De jeugdige of zijn ouders moeten in dit plan helder maken waarom de jeugdige of zijn ouders willen dat de individuele voorziening als budget geleverd moet worden;
2. De jeugdige of zijn ouders moeten aantoonbaar maken dat de verstrekking van een budget leidt tot een beter passende ondersteuning dan een oplossing via Zorg in Natura. Indien van toepassing kan advies worden gevraagd aan het expertteam. Het budget moet in het individuele geval de zelfredzaamheid (regie) dus versterken of tenminste waarborgen. Als iemand is aangewezen op zorg én ondersteuning

die door verschillende aanbieders wordt geboden en dat aantal met een budget kan worden teruggebracht of de ondersteuning op beter gepaste tijden kan worden ingekocht. Daarnaast volgt uit dit punt dat de jeugdige of zijn ouders geen gebruik mogen maken van een bemiddelingsbureau, dat alleen de administratieve verwerking van het budget doet. Het budget mag ook niet gebruikt worden om Zorg in Natura bij een door de gemeente gecontracteerde aanbieder in te kopen.

3. In het plan moeten de afspraken staan tussen de jeugdige of zijn ouders en leverancier(s), waaronder:
  - de benodigde inzet van professionals;
  - benodigd budget op basis van het te behalen resultaat;
  - afgesproken resultaat en wijze van evaluatie van het resultaat;Dit moet vormgegeven worden in een zorgovereenkomst.
4. De offertes voor een PGB moeten toereikend zijn om effectieve en kwalitatief goede zorg in te kopen en bedragen ten hoogste de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate individuele voorziening in natura. De hoogte van een PGB voor dienstverlening is opgebouwd uit verschillende kostencomponenten, zoals salaris, vervanging tijdens vakantie en indien noodzakelijk verzekeringen. Het tarief bestaat niet uit reiskosten.
5. Er worden eisen gesteld aan de professionele hulpverlening. Zo moet aantoonbaar gemaakt worden dat de zorg geleverd wordt door iemand die de competenties heeft om de behoefte aan zorg en ondersteuning in beeld te brengen. De professionele ondersteuning moet onder meer kennis hebben van (consequenties van) opgroei- en opvoedproblemen, de mogelijkheden van het zorgaanbod kennen, kunnen meedenken met de jeugdige of zijn ouders, maar ook grenzen kunnen aangeven. Dit betekent dat een hulpverlener bewezen een professionele opleiding heeft gevolgd ofwel aantoonbaar kan maken dat het bovenstaande het geval is.
6. In het plan van de jeugdige of zijn ouders kunnen zij de wens uitspreken om het sociale netwerk of mantelzorgers in te willen zetten. De gemeente is van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is dan zorg in natura. Ook moeten de jeugdige of zijn ouders dan aantoonbaar maken dat alle eisen zoals onder punt 5 door het sociale netwerk gedaan kunnen worden.

De toekenning van een PGB eindigt wanneer:

- de budgethouder verhuist naar een andere gemeente;
- de budgethouder overlijdt;
- als de indicatieperiode of geldigheidsduur is verstreken;
- als de budgethouder aangeeft dat zijn situatie is veranderd en (de gemeente) vaststelt dat de voorziening niet meer voldoet;
- de budgethouder geen verantwoording aflegt;
- de budgethouder zijn PGB laat omzetten in Zorg in Natura.

5.10.5 Trekkingsrecht

In de Jeugdwet is de verplichting opgenomen dat gemeenten PGB's uitbetalen in de vorm van trekkingsrecht. Dit houdt in dat de gemeente het PGB niet op de bankrekening van de budgethouder stort, maar op rekening van het servicecentrum PGB van de SVB. De budgethouder laat via declaraties of facturen aan de SVB weten hoeveel uren hulp zijn geleverd en de SVB zorgt vervolgens voor de uitbetaling van de zorgverlener. De niet bestede PGB bedragen worden door de SVB na afloop van de verantwoordingsperiode terugbetaald aan de gemeente.

Betaling van het eigen netwerk is alleen mogelijk als dit leidt tot betere en effectievere ondersteuning.

Dit wordt bepaald aan de hand van de volgende afwegingscriteria:

- het type hulp dat wordt geleverd
- de frequentie van de hulp
- of er sprake is van een tijdelijke hulpvraag of van hulp over een lange periode
- de mate van verplichting: kan degene die de hulp levert een keer overslaan als hij/zij ziek is of op vakantie wil, of is dit niet mogelijk? Dit laatste aspect wordt gezien als zwaarwegend punt.

5.10.6 Controle

De controle vindt minimaal 1 keer per jaar plaats. Per individuele beschikking wordt de frequentie van de controle vastgelegd. De controle richt zich op de afspraken in het familiegroepsplan.

5.10.7 Familiegroepsplan

Het familiegroepsplan (1-gezin-1-plan) wordt aangevuld met een onderdeel PGB. Hierin concretiseert de aanvrager welke zorg hij zou willen inkopen met het budget, op welke manier deze ondersteuning bijdraagt aan zijn participatie en zelfredzaamheid en hoe de kwaliteit van de ondersteuning is gewaarborgd.

5.11 Kwaliteitseisen

Aanbieders van jeugdhulp moeten verantwoorde hulp bieden, dit wordt vastgelegd in de inkoopcontracten. De hulp moet van goed niveau zijn, in ieder geval veilig, doeltreffend, doelmatig en persoonsgericht worden verleend en is afgestemd op de reële behoefte van de jeugdige of zijn ouder. Medewerkers die hulp verlenen zullen in het bezit moeten zijn van een geldige VOG. En er zal altijd gebruik gemaakt moeten worden van het ondersteuningsplan dan wel (integraal) hulpverleningsplan van de aanbieder.

De hier geformuleerde algemene uitgangspunten zijn te beschouwen als richtlijnen voor goede ondersteuning van professionals voor de jeugdige of zijn ouders. Dit geldt zowel voor een verstrekking in de vorm van een PGB als in een verstrekking van Zorg in Natura. De gemeente verstrekt alleen zorg als aan de levering van zorg aan onderstaande kwaliteitseisen is voldaan. De richtlijnen worden gebruikt om te toetsen of een maatwerkvoorziening voldoet aan de kwaliteitseisen van de gemeente.

1. De jeugdige of zijn ouders hebben de regie
  - Het professioneel handelen van de gemeente en leverancier van de voorziening is gericht op het behoud, het herstel en versterken van de eigen regie van de jeugdige of zijn ouders en het versterken van het sociale netwerk en de veerkracht.
  - Als het handelen van de jeugdige een ernstig gevaar oplevert voor hem en/of zijn omgeving dan moet de professional actie ondernemen. Ondersteuning sluit aan bij de leefwereld van de jeugdige of zijn ouders, in taalgebruik, denkniveau, cultuur en tempo en houdt rekening met de levensfase en de eigen kracht.
  - Welke ondersteuning nodig is, wordt in samenspraak met de jeugdige of zijn ouders opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd.
2. De ondersteuning is veilig
  - De relatie tussen jeugdige of zijn ouders en professional is voor de jeugdige of zijn ouders vertrouwd en stabiel. Wijzigingen in gemaakte afspraken tussen jeugdige of zijn ouders en professional worden tijdig en op een bij de inwoner passende manier gemeld.
  - De professional is in staat ervoor te zorgen dat de relatie voor beide veilig is, zowel lichamelijk als mentaal.
  - Er is overeenstemming met de jeugdige of zijn ouders over welke informatie gedeeld wordt en met wie, met in achtname van de privacywetgeving.
  - De professional onderneemt actie bij gesignaleerde onveiligheid in de leefsituatie en het sociale netwerk van de jeugdige, conform de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.
3. De ondersteuning garandeert continuïteit, samenhang en resultaten
  - De professional heeft de kennis, houding en vaardigheden voor de betreffende hulpvraag en onderhoudt deze. De professional krijgt de ruimte om hierin zelf keuzes te maken.
  - De ondersteuning van de professional in relatie met de jeugdige of zijn ouders is aantoonbaar gericht op het behalen van de afgesproken resultaten en dit wordt geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.
  - De professional is op de hoogte van de andere hulpverleners die bij een jeugdige of zijn ouders betrokken zijn. Hij consulteert andere hulpverleners bij vragen en werkt samen waar dat zinvol is voor de doelstellingen van het ondersteuningsplan.
  - Als een organisatie de individuele voorziening verstrekt heeft deze een toegankelijke klachtenprocedure die onafhankelijke afhandeling van klachten garandeert en waarvan de jeugdige of zijn ouders op de hoogte zijn.

5.12 Inspraak en medezeggenschap

De gemeente betreft de inwoners van de gemeente bij de voorbereiding van het beleid betreffende jeugdhulp overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.

Afhankelijk van het onderwerp en doel wordt op basis van het gemeentelijk communicatiebeleid de best passende manier vastgesteld. Hiervoor kunnen vervolgens verschillende instrumenten worden ingezet (te denken valt aan bijv. informatiebijeenkomsten, burgerpanel, etc.).

Afhankelijk van specifieke onderwerpen gaat de gemeente de dialoog aan met andere groeperingen die specifieke en waardevolle kennis kunnen delen (te denken valt aan cliëntenraden, jeugdleden van zorgaanbieders).

De gemeente betreft de huidige WMO- / CAR (advies)raden (of toekomstig te vormen adviesraad Sociaal Domein) in een zo vroeg mogelijk stadium van de beleidsvorming of het evalueren van reeds vastgesteld beleid.

Hoofdstuk 6. Werk, re-integratie en tegenprestatie

Onderdeel 6.1 Werk en re-integratie

Paragraaf 6.1.1 Algemene bepalingen

Artikel 6:1 Begrippen

1. In dit onderdeel wordt verstaan onder:
  - a. algemeen geaccepteerde arbeid: arbeid die algemeen maatschappelijk aanvaard is. Het college bepaalt de reikwijdte van algemeen geaccepteerde arbeid. Hierbij wordt in ieder geval rekening gehouden met de integriteit van de belanghebbende, de situatie op de arbeidsmarkt en bijkomende omstandigheden. Naarmate meer risico bestaat op langdurige werkloosheid, worden er minder eisen gesteld aan de te accepteren arbeid.
  - b. kandidaten: belanghebbenden die een bijstandsuitkering ontvangen van de gemeente Lansingerland.
  - c. Overige werkzoekenden: niet-uitkeringsgerechtigden (nug-gers) en mensen met een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw).
2. Alle begrippen die in dit onderdeel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de Algemene Wet Bestuursrecht en de Verordening Sociaal Domein 2015 gemeente Lansingerland.

Artikel 6:2 Opdracht college

1. Het college voert een actief re-integratiebeleid ten aanzien van kandidaten.
2. Het college voert, bij het zelfstandig melden door overige werkzoekenden bij de gemeente, een actief re-integratiebeleid voor deze doelgroep.

Artikel 6:3 Subsidie- en budgetplafond

Het college heeft geen subsidie- of budgetplafond vastgesteld.

Paragraaf 6.1.2 Aanspraak op ondersteuning

Artikel 6:4 Aanspraak op ondersteuning door overige werkzoekenden

1. Het college kan aan een overige werkzoekende op diens verzoek ondersteuning bij zijn re-integratie bieden wanneer deze:
  - a. zoekt naar de kortste weg naar werk;
  - b. geen werkervaring heeft in de twee jaar voorafgaand aan het verzoek;
  - c. geen inkomsten uit arbeid heeft gehad in de twee jaar voorafgaand aan het verzoek;
  - d. geen relevante scholing heeft afgerond in het jaar voorafgaand aan het verzoek;
  - e. niet is ondersteund bij re-integratie in de twee jaar voorafgaand aan het verzoek; en
  - f. gemotiveerd is en zich breed opstelt bij bemiddeling naar algemeen geaccepteerde arbeid.
2. Een overige werkzoekende heeft geen recht op ondersteuning wanneer:
  - a. hij een traject verwijtbaar niet goed doorloopt of tussentijds afbreekt; of
  - b. blijkt dat er sprake is van een dusdanig grote toestroom aan overige werkzoekenden, dat er een wachtlijst moet worden gehanteerd.
3. De ondersteuning heeft een maximale trajectduur van een jaar.
4. De overige werkzoekenden dienen in ieder geval 10 procent van de te maken trajectkosten zelf te bekostigen, indien er sprake is van een gezinsinkomen van minimaal 130 procent van de betreffende bijstandsnorm binnen het huishouden waar belanghebbende deel van uit maakt.
5. In afwijking van het vorige lid dienen overige werkzoekenden in ieder geval 50 procent van de trajectkosten zelf te bekostigen, indien er sprake is van een gezinsinkomen van minimaal 130 procent van de betreffende bijstandsnorm binnen het huishouden waar belanghebbende deel van uitmaakt, voor zover het kosten van kinderopvang betreft.
6. De trajectkosten worden voor alle overige werkzoekenden in eerste instantie in de vorm van een lening verstrekt.
7. Afhankelijk van de inzet en draagkracht van belanghebbende kan de financiering achteraf (gedeeltelijk) worden omgezet in een gift.

8. De draagkracht wordt op dezelfde wijze berekend als in paragraaf 7.1.3 van deze verordening.
9. De hoogte van de aflossingen wordt vastgesteld op grond van het geldende debiteurenbeleid.
10. Bij verwijtbaar gedrag dat leidt tot het niet succesvol afronden van een traject kunnen de gemaakte kosten, ongeacht de draagkracht van belanghebbende, volledig worden teruggevorderd.

Artikel 6:5 Aanspraak op ondersteuning door kandidaten

1. Kandidaten die al eerder een voorziening aangeboden hebben gekregen welke niet heeft geleid tot het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid, hebben recht op een nieuwe voorziening in het kader van re-integratie mits er geen sprake is van verwijtbaar gedrag.
2. Het dossier van een kandidaat zoals bedoeld in het eerste lid bevat een rapportage met de redenen van niet-slagen van eerder aangeboden voorzieningen en aandachtspunten voor een nieuw te starten voorziening.

Artikel 6:6 Aanspraak op ondersteuning door alleenstaande ouders

1. Het college stelt binnen acht weken na ontvangst van het verzoek om vrijstelling zoals bedoeld in artikel 9a, eerste lid van de Participatiewet een plan van aanpak op voor de invulling van de voorziening gericht op arbeidsinschakeling voor de alleenstaande ouder aan wie een ontheffing is verleend.
2. Het college verricht na het opstellen van het plan van aanpak iedere zes maanden een heronderzoek naar de in het toepasselijke plan van aanpak opgenomen voorziening. Het heronderzoek strekt zich mede uit tot de naleving van de in het toepasselijke plan van aanpak opgenomen voorziening. Het college beoordeelt tevens bij het verrichten van het heronderzoek of er aanleiding bestaat de voorziening te wijzigen.
3. Indien het heronderzoek daartoe aanleiding geeft stelt het college een gewijzigd plan van aanpak op.
4. Het college vult de voorziening voor de alleenstaande ouder aan wie ontheffing is verleend en die niet beschikt over een startkwalificatie ten minste in met scholing of opleiding die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert, tenzij naar het oordeel van het college een dergelijke scholing of opleiding de krachten of bekwaamheden van de alleenstaande ouder te boven gaat.
5. Op verzoek van de alleenstaande ouder aan wie ontheffing is verleend en die beschikt over een startkwalificatie vult het college de voorziening in met een opleiding, als bedoeld in artikel 7.2.2., tweede lid, onder a, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert, tenzij naar het oordeel van het college een dergelijke scholing of opleiding de krachten of bekwaamheden van de alleenstaande ouder te boven gaat.

Paragraaf 6.1.3 Instrumenten

Artikel 6:7 Nadere bepalingen over voorzieningen

1. Onder voorzieningen op het gebied van re-integratie als bedoeld in onderdeel 6.1 van de Verordening Sociaal Domein wordt verstaan:
  - a. instrumenten gericht op uitstroom naar regulier werk;
  - b. instrumenten gericht op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt;
  - c. instrumenten gericht op sociale activering; en
  - d. instrumenten gericht op nazorg.
2. Voorzieningen gericht op directe reguliere arbeidsinschakeling geven kandidaten de mogelijkheid om al opgedane werkervaring te behouden of werkervaring op te doen.
3. Voor kandidaten die een langer voortraject nodig hebben voordat ze daadwerkelijk kunnen uitstromen, kunnen instrumenten worden ingezet die de afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen. Met de inzet van scholing, arbeidstrainingen en werkgewenningsperioden kan met moeilijker te plaatsen kandidaten gewerkt worden aan de terugkeer op de reguliere arbeidsmarkt.
4. Instrumenten gericht op sociale activering zijn werkplekken bij een bedrijf, instelling of vereniging waar kandidaten met behoud van uitkering vrijwilligerswerk kunnen doen. Het doel hiervan is dat mensen actief en maatschappelijk nuttig bezig zijn.
5. Instrumenten gericht op nazorg worden ingezet indien een kandidaat regulier werk heeft aanvaard. Doel is duurzame uitstroom te realiseren en mogelijke problemen op de werkvloer zo snel mogelijk op te lossen.

Artikel 6:8 Verplichtingen van de gebruikers van een instrument

Aan alle kandidaten en overige werkzoekenden die gebruik maken van een re-integratie-instrument worden de inspanningsverplichting, de medewerkingverplichting en de inlichtingenverplichting opgelegd.

Artikel 6:9 Werkervaringsplaatsen

1. Een werkervaringsplaats heeft als doel om een kandidaat werkervaring en arbeidsritme op te laten doen.
2. Een werkervaringsplaats wordt ingezet voor de duur van zes maanden en kan eenmalig met zes maanden worden verlengd.
3. Steeds na drie maanden wordt de voortgang van de kandidaat beoordeeld.
4. De kans op regulier werk dient door inzet van de werkervaringsplaats groter te worden.
5. Begeleiding kan door de werkgever worden aangeboden of extern in worden gekocht door het college.

Artikel 6:10 Proefplaatsing

1. Kandidaten kunnen met behoud van uitkering bij wijze van proef werkervaring opdoen bij een werkgever die beoogt om, aansluitend aan de proefplaatsing, belanghebbende een arbeidsovereenkomst aan te bieden.
2. De duur van de proefplaatsing bedraagt maximaal één maand en kan ten hoogste één keer worden verlengd.

Artikel 6:11 Werkgeverscheque

1. Het college kan als werkgeverscheque een financiële vergoeding verstrekken aan een werkgever die een arbeidsovereenkomst sluit met een kandidaat die langer dan zes maanden werkzoekend is.
2. De vergoeding bedraagt ten hoogste € 2.250,- bij een dienstverband van zes maanden en ten hoogste € 4.000,- bij een dienstverband van twaalf maanden. Indien de arbeidsovereenkomst voortijdig wordt ontbonden, dan wordt de vergoeding evenredig verlaagd
3. De arbeidsovereenkomst dient minimaal 32 uur per week te bedragen. Indien de arbeidsovereenkomst minder uur bedraagt, dan wordt de vergoeding evenredig verlaagd.
4. De vergoeding kan op maandbasis nooit meer bedragen dan het bedrag dat de kandidaat aan bijstand ontving in de maand voorafgaand aan het aanvaarden van werk.

Artikel 6:12 Sociale activering

Sociale activering wordt ingezet onder de volgende voorwaarden:

- a. er is geen mogelijkheid voor de kandidaat om binnen afzienbare tijd algemeen geaccepteerde arbeid te verrichten.
- b. de kandidaat kan met behoud van uitkering activiteiten verrichten.
- c. elk jaar wordt opnieuw beoordeeld of regulier werk wel haalbaar is geworden voor de kandidaat.

Artikel 6:13 Scholing

Scholing wordt ingezet onder de volgende voorwaarden:

- a. de ingezette scholing moet resulteren in een reële verhoging van de kansen op de arbeidsmarkt;
- b. de scholing is noodzakelijk om algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;
- c. scholing wordt niet ingezet indien een persoon in de twee jaar voorafgaand aan het verzoek om scholing al een beroepsgerichte scholing met succes heeft afgerond;
- d. scholing kan rechtstreeks ingekocht worden door de gemeente maar kan ook via een re-integratiebureau worden ingekocht.

Artikel 6:14 Participatievoorziening beschut werk

1. De omvang voor beschut werk is 0,88 SE per kalenderjaar.
2. Het college kan de omvang van beschut werk wijzigen, indien omstandigheden hiertoe leiden.
3. Wanneer tijdens een kalenderjaar al 0,88 SE beschut werk is ingevuld, dan kan het college om die reden besluiten een inwoner niet toe te leiden naar het UWV voor de toetsing of deze inwoner tot de

doelgroep behoort. Het college zoekt met deze inwoner dan een alternatieve passende voorziening of activiteit.

4. Een inwoner die in aanmerking zou kunnen komen voor de voorziening beschut werk, kan door het college eerst worden toegeleid naar een re-integratietraject of andere voorziening om uiteindelijk door te stromen naar vormen van regulier werk. Wanneer blijkt, dat iemand alleen aan de slag kan in beschut werk, dan kan het college onderzoeken of er mogelijkheden zijn om deze inwoner de voorziening beschut werk aan te bieden.
5. Het college kan beschut werk aanbieden bij een reguliere werkgever met voldoende ondersteuning en aanpassingen in de aard van het werk en de werkplek, bij een werksituatie die de aanbieder regelt of via groepsdetachering.

Paragraaf 6.1.4 Overige bepalingen

Artikel 6:15 Nazorg

1. Personen die algemeen geaccepteerde arbeid hebben aanvaard, hebben recht op nazorg vanuit de gemeente dan wel vanuit een door de gemeente ingehuurde externe partij.
2. Doel van de inzet van deze nazorg is het realiseren van duurzame uitstroom en het voorkomen van terugval in de bijstand.
3. Nazorg wordt gedurende maximaal zes maanden ingezet.

Artikel 6:16 Ontheffingen

1. Het college kan een kandidaat tijdelijk en om dringende redenen ontheffing verlenen van de verplichting als bedoeld in artikel 9, eerste lid sub a van de Participatiewet om naar vermogen werk te zoeken en te aanvaarden. Deze ontheffing duurt minimaal twee en maximaal twaalf maanden en wordt inhoudelijk gemotiveerd in het dossier van de kandidaat. Verlenging van de ontheffing vergt een nieuw gemotiveerd besluit.
2. Het college verleent geen ontheffing van de verplichtingen als bedoeld in artikel 9, eerste lid sub b van de Participatiewet om gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening, waaronder begrepen sociale activering, mee te werken aan onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling en mee te werken aan een plan van aanpak.
3. Indien het college ontheffing op medische gronden verleent op grond van het eerste lid van dit artikel wordt, op advies van een arts, een verplichting opgelegd aan de kandidaat om zich te onderwerpen aan een noodzakelijke behandeling van medische aard zoals bedoeld in artikel 55 van de Participatiewet, tenzij hiervan om dringende redenen wordt afgezien. Een gemotiveerd besluit hieromtrent wordt in het dossier opgenomen.

Onderdeel 6.2 Tegenprestatie

Artikel 6:17 Begrippen

Alle begrippen die in deze beleidsregel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en de Algemene Wet Bestuursrecht.

Artikel 6:18 Doel

Het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden is bedoeld als wederdienst in ruil voor een uitkering in de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud.

Artikel 6:19 Doelgroep

Tot de doelgroep van de tegenprestatie behoren belanghebbenden vanaf 18 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd met een bijstandsuitkering die:

- a. een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben;
- b. een kleine afstand tot de arbeidsmarkt hebben, indien bijzondere omstandigheden het rechtvaardigheden dat ook een belanghebbende uit deze categorie verplicht wordt tot het leveren van een tegenprestatie.

Artikel 6:20 Bevoegdheid college

Het college legt een plicht tot het verrichten van een tegenprestatie naar vermogen op aan een belanghebbende die behoort tot de doelgroep als bedoeld in artikel 6:19, eerste lid en die niet valt onder een van de uitzonderingsgronden zoals genoemd in artikel 6:23 van de Verordening Sociaal Domein.

Artikel 6:21 Voorwaarden werkzaamheden

In aanvulling op de voorwaarden zoals die genoemd zijn in Onderdeel 6.2 (Tegenprestatie) van de Verordening Sociaal Domein gelden de volgende voorwaarden voor de werkzaamheden:

- a. de gemeente verstrekt geen vergoeding voor de werkzaamheden. De organisatie waarvoor belanghebbende werkt mag de uitkeringsgerechtigde wel een vergoeding geven.
- b. de werkzaamheden vormen geen belemmering voor het accepteren van regulier werk of voor de re-integratie of sollicitatie-activiteiten van belanghebbende

Artikel 6:22 Werkzaamheden zoeken

1. De belanghebbende aan wie het college een tegenprestatieplicht op wil gaan leggen, overlegt met zijn consulent over de mogelijke werkzaamheden die hij kan verrichten. De consulent stimuleert de belanghebbende om zo veel mogelijk te kiezen voor activiteiten die hij interessant vindt en om zo nodig zelf op zoek te gaan naar onbeloonde maatschappelijke nuttige werkzaamheden die hij kan gaan verrichten.
2. Het college verstrekt hiertoe voldoende voorlichtingsmateriaal, waaronder een lijst van de activiteiten van organisaties in de gemeente waar onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden kunnen worden verricht.
3. De termijn waarbinnen kan worden gezocht is een maand. De termijn kan op verzoek van belanghebbende een keer met een maand worden verlengd. In bijzondere omstandigheden kan de consulent een langere termijn vastleggen in het dossier van de uitkeringsgerechtigde. Bij voorbeeld wanneer dit nodig is om voldoende kinderopvang te regelen of wanneer dit nodig is om een nieuwe activiteit te starten, die goed aansluit bij de behoeften van de uitkeringsgerechtigde.
4. De belanghebbende stelt samen met de organisatie waarvoor hij werkzaamheden gaat verrichten een overeenkomst op, die ter beoordeling wordt voorgelegd aan de consulent. Hierin wordt in ieder geval vastgelegd waaruit de werkzaamheden bestaan en voor hoeveel uren per week de werkzaamheden worden uitgevoerd. Het college kan hiertoe een voorbeeldovereenkomst verstrekken.

Artikel 6:23 Opleggen tegenprestatie

1. Het college beoordeelt of de overeengekomen werkzaamheden als bedoeld in artikel 6:22, vierde lid voldoen aan de voorwaarden als genoemd in de artikelen 6:18 en 6:21 en legt vervolgens bij beschikking de plicht tot tegenprestatie op. In de beschikking worden de betreffende organisatie, de aard van de werkzaamheden en het aantal uren per week vastgelegd.

2. Indien de belanghebbende niet binnen de termijn als bedoeld in artikel 6:22, derde lid onbeloonde werkzaamheden heeft gevonden die voldoen aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 6:18 en 6:21, dan bepaalt het college waar de werkzaamheden worden verricht, waaruit de werkzaamheden bestaan en voor hoeveel uren per week.
3. Bij het vaststellen van de tegenprestatieplicht houdt het college rekening met de capaciteiten en de persoonlijke omstandigheden van de belanghebbende voor zover het betreft het vermogen van belanghebbende om een tegenprestatie te verrichten.

Artikel 6:24 Ontheffing

1. Indien medische of psychische belemmeringen van belanghebbende zodanig ernstig zijn dat hij niet in staat is een tegenprestatie te verrichten, ontheft het college belanghebbende tijdelijk van zijn tegenprestatieplicht.
2. De ontheffing duurt maximaal een jaar.
3. Het college bepaalt op welke wijze dient te worden aangetoond dat sprake is van medische of psychische belemmeringen.
4. Een ontheffing op grond van 6:16 is geen ontheffing van de verplichting tot het leveren van een tegenprestatie.

Artikel 6:25 Niet nakomen van de verplichting

Bij het niet of onvoldoende nakomen van de verplichting tot tegenprestatie kan de uitkering van belanghebbende worden verlaagd op grond van onderdeel 7.3 (Afstemming) van de Verordening Sociaal Domein.

Artikel 6:26 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in dit onderdeel, als toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Onderdeel 6.3 Loonkostensubsidie

Voor dit onderdeel stelt het college vooralsnog geen beleidsregels vast.

Hoofdstuk 7. Inkomen

Onderdeel 7.1 Inkomensondersteuning

Paragraaf 7.1.1 Algemene bepalingen

Artikel 7:1 Begrippen

In dit onderdeel worden, tenzij anders vermeld, dezelfde begripsbepalingen gebruikt als in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht en onderdeel 7.1 van de Verordening Sociaal Domein (Individuele inkomenstoeslag).

Artikel 7:2 Rechthebbenden

Er bestaat slechts recht op verstrekkingen of vergoedingen op grond van dit onderdeel indien de aanvrager of, indien van toepassing, het gezin:

1. woonplaats heeft in de gemeente Lansingerland als bedoeld in de artikelen 1:10, eerste lid en 1:11 van het Burgerlijk Wetboek; en
2. Nederlander is, of daaraan wordt gelijkgesteld doordat hij/zij een hier te lande verblijvende vreemdeling is, zoals bedoeld in artikel 11, tweede en derde lid van de Participatiewet.

Paragraaf 7.1.2 Vormen van bijzondere bijstand

Artikel 7:3 Bijzondere bijstand om niet

Tenzij in de Participatiewet of in dit onderdeel anders wordt bepaald, wordt bijzondere bijstand om niet verstrekt.

Artikel 7:4 Bijzondere bijstand als lening voor duurzame gebruiksgoederen

1. De kosten voor aanschaf, reparatie en vervanging van duurzame gebruiksgoederen behoren in beginsel tot de algemeen noodzakelijke kosten die uit de algemene bijstandsnorm of uit een vergelijkbaar inkomen moeten worden gefinancierd.
2. Voor de aanschaf, reparatie en vervanging van duurzame gebruiksgoederen moet men reserveren.
3. De reserveringscapaciteit voor duurzame gebruiksgoederen is het verschil tussen het netto inkomen en 90 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.
4. De aanvraag wordt afgewezen als er voldoende reserveringscapaciteit is.
5. Voor het bepalen van de reserveringscapaciteit wordt gekeken in hoeverre de reserveringscapaciteit in de drie jaar voorafgaand aan de aanvraag al benut is. In deze beoordeling worden meegenomen:
  - a. aantoonbaar gebruik van de reserveringscapaciteit voor eerder gemaakte noodzakelijke kosten gedurende de voorgaande drie jaar;
  - b. aantoonbare aflossingen op schulden, niet zijnde fraudeschulden.
6. Indien er geen of onvoldoende reserveringscapaciteit is, wordt de bijzondere bijstand verleend:
  - a. 'om niet' voor niet duurzame gebruiksgoederen, waaronder bijvoorbeeld verf, behang, gordijnen, kosten vloeregalisatie (niet-verhuisbare goederen);
  - b. in de vorm van een geldlening voor duurzame gebruiksgoederen, waaronder bijvoorbeeld een wasmachine, bankstel, etc. (verhuisbare goederen).
7. Bij het bepalen van de hoogte van te verstrekken bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen wordt uitgegaan van de aanschaf van een tweedehands gebruiksgoed.
8. Het maximaal te verstrekken bedrag voor een tweedehands gebruiksgoed, zoals bedoeld in het vorige lid, bedraagt 75 procent van het bedrag dat in de Nibud-prijslijst voor dat gebruiksgoed wordt genoemd.

Artikel 7:5 Bijzondere bijstand voor schulden

1. Voor schulden wordt in principe geen bijzondere bijstand verstrekt.
2. In afwijking van het eerste lid wordt bijzondere bijstand verstrekt in de vorm van borgtocht, indien het verzoek van de belanghebbende tot verlening van een saneringskrediet is afgewezen vanwege diens beperkte mogelijkheden tot terugbetaling en de borgtocht noodzakelijk is om de krediettransactie alsnog doorgang te doen vinden door een:
  - a. gemeentelijke kredietbank als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht; of

- b. financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van bank mag uitoefenen, indien de gemeente niet is aangesloten bij een gemeentelijke kredietbank, dan wel daarmee geen relatie onderhoudt.
3. In afwijking van het eerste lid wordt bijzondere bijstand verstrekt in de vorm van een lening voor de aflossing van een huurschuld indien:
    - a. de huurschuld heeft geleid tot een dreigende uithuiszetting; en
    - b. verlening van bijzondere bijstand redelijkerwijs de enige manier is waarop deze uithuiszetting kan worden voorkomen.
  4. Aan bijstand die in de vorm van borgtocht of een lening wordt verstrekt ter aflossing van schulden, wordt de voorwaarde verbonden dat de belanghebbende meewerkt aan schuldhulpverlening door de gemeente of aan wettelijke schuldsanering.

Paragraaf 7.1.3 Draagkracht en drempelbedrag

Artikel 7:6 Draagkracht inkomen en middelen

1. Voor het bepalen van het recht op bijzondere bijstand op grond van artikel 35 eerste lid van de Participatiewet, worden inkomsten boven 115% van de voor belanghebbende geldende netto bijstandsnorm, volledig in aanmerking genomen als draagkracht.
2. Om te bepalen welke middelen in aanmerking moeten worden genomen bij het bepalen van draagkracht wordt aangesloten bij artikel 31 tot en met 34 van de Participatiewet.
3. Niet als middelen worden aangemerkt:
  - a. De middelen, als bedoeld in artikel 31, tweede lid van de Participatiewet;
  - b. De individuele inkomensvoet als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.
4. De draagkrachtperiode vangt aan op de eerste dag van de maand waarin de aanvraag wordt ingediend en wordt in beginsel voor één jaar vastgesteld.
5. Bij de vaststelling van het inkomen wordt uitgegaan van het periodieke netto inkomen van de belanghebbende gedurende de maand waarin de aanvraag wordt ingediend. Als dit geen juist beeld geeft, dan wordt het gemiddelde inkomen genomen over de maand waarin de aanvraag wordt ingediend en de twee voorafgaande maanden.
6. Een vastgestelde draagkracht of draagkrachtperiode kan slechts gewijzigd worden, indien een structurele wijziging van de persoonlijke of financiële situatie van de belanghebbende daartoe aanleiding geeft.
7. Bij elke volgende aanvraag om bijzondere bijstand in het draagkrachtjaar wordt rekening gehouden met het beslag dat reeds op de draagkracht is gelegd door eerdere afwijzingen of gedeeltelijke toewijzingen van bijzondere bijstand.

Artikel 7:7 Draagkracht vermogen

1. Van het vermogen wordt 100% in aanmerking genomen als draagkracht, voor zover het vermogen hoger is dan € 2.500,-.
2. De draagkrachtperiode vangt aan op de eerste dag van de maand waarin de aanvraag wordt ingediend en wordt in beginsel voor één jaar vastgesteld.

Artikel 7:8 Drempelbedrag

Een drempelbedrag, zoals bedoeld in artikel 35, tweede lid, van de Participatiewet, wordt niet gehanteerd.

Paragraaf 7.1.4 Vergoedingen

Artikel 7:9 Bijzondere bijstand in de algemene kosten

1. De persoon van 18, 19 of 20 jaar heeft recht op bijzondere bijstand voor zover de noodzakelijke kosten van het bestaan uitgaan boven de bijstandsnorm en hij voor deze kosten geen beroep kan doen op zijn ouders omdat:
  - a. de middelen van de ouders daartoe niet toereikend zijn; of
  - b. hij zijn onderhoudsrecht jegens zijn ouders redelijkerwijs niet te gelde kan maken.
2. Van redelijkerwijs niet te gelde kunnen maken is sprake indien:
  - a. beide ouders zijn overleden of in het buitenland wonen;
  - b. de aanvrager op grond van een officiële maatregel uit huis is geplaatst;

- c. de aanvrager voorafgaand aan de bijstandsaanvraag al meer dan een jaar zelfstandig woonde; en/of
  - d. het op individuele gronden niet verantwoord is dat de aanvrager bij zijn ouders woont.
3. De bijzondere bijstand op grond van dit artikel is in ieder geval niet hoger dan toepasselijke bijstandsnorm voor de bijstandsgerechtigde van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd.

Artikel 7:10 Kosten in verband met werk

De kosten van toeleiding naar werk, studiekosten, cursuskosten, buitengewone verwervingskosten en kinderopvang gerelateerd aan arbeidsmarktrelevante activiteiten dan wel aan sociale activering worden niet door middel van bijzondere bijstand vergoed.

Artikel 7:11 Kosten van peuterspeelzaal

De kosten van de ouderbijdrage aan de peuterspeelzaal worden vergoed daar waar het consultatiebureau aangeeft dat deelname aan de peuterspeelzaal noodzakelijk is om (dreigende) achterstanden op taal-, sociaal of emotioneel gebied te voorkomen.

Artikel 7:12 Kosten van kinderopvang vanwege een sociaal-medische indicatie

1. Kosten van kinderopvang vanwege een sociaal-medische indicatie komen voor vergoeding in aanmerking als sprake is van kinderopvang voor een kind dat in verband met zijn of haar leeftijd nog niet naar de basisschool gaat.
2. De vergoeding vindt slechts plaats als uit een beoordeling van een sociaal-medisch adviseur blijkt dat sprake is van sociaal-medische omstandigheden, waardoor kinderopvang voor het gezin als noodzakelijk wordt aangemerkt.
3. Vergoeding op basis van dit artikel vindt plaats voor kinderopvang gedurende maximaal vier dagdelen per week. De in aanmerking te nemen kosten van kinderopvang zijn niet hoger dan de maximale uurprijs die in het Besluit kinderopvangtoeslag wordt genoemd.
4. Toekenning van bijzondere bijstand op basis van dit artikel vindt plaats voor bepaalde tijd tot maximaal één jaar. Verlenging is slechts mogelijk als uit onderzoek blijkt dat er voor de situatie geen andere oplossing is en als er een nieuwe indicatie is afgegeven.

Artikel 7:13 Medische kosten

1. Bijzondere bijstand wordt als hoofdregel niet verstrekt voor medische kosten. De Zorgverzekeringswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten worden als passende en toereikende voorliggende voorzieningen aangemerkt.
2. In uitzonderingsgevallen is bijzondere bijstand mogelijk voor noodzakelijke medische kosten. Hiertoe moet aan de drie volgende voorwaarden worden voldaan:
  - a. er is sprake van uitzonderlijke noodzakelijke kosten die (deels) niet vergoed worden via de Zorgverzekeringswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten;
  - b. de aanvraag om bijzondere bijstand moet gedaan zijn voordat de kosten gemaakt worden, tenzij sprake is van een spoedeisende situatie, waarin dit redelijkerwijs niet van de belanghebbende kan worden gevergd;
  - c. als geen bijzondere bijstand wordt verstrekt, dan is sprake van concrete betalingsproblemen voor de aanvrager of zijn gezin.
3. Bijzondere bijstand als bedoeld in het tweede lid is alleen maar mogelijk in de vorm van een geldlening, tenzij het aangaan van een nieuwe schuld ertoe leidt dat een schuldsaneringstraject beëindigd wordt.

Artikel 7:14 Bewindvoering en budgetbeheer

1. De eigen bijdrage in geval van beschermingsbewind of curatele kan voor vergoeding in aanmerking komen, indien door de kantonrechter een beschikking hiervoor is afgegeven en de kantonrechter deze eigen bijdrage afwijkend van artikel 1:447, eerste lid eerste volzin, van het Burgerlijk Wetboek heeft vastgesteld.
2. De kosten van (vrijwillig) budgetbeheer komen voor vergoeding in aanmerking, indien:
  - a. de noodzaak van het budgetbeheer voldoende onderbouwd kan worden, bijvoorbeeld door de voorgeschiedenis, de feitelijke situatie en de mate van urgentie van de belanghebbende; en

- b. de budgetbeheerder is aangesloten bij de Branchevereniging van Professionele Bewindvoerders en Inkomensbeheerders (BPI).
3. Bijzondere bijstand voor vrijwillig budgetbeheer wordt verleend gedurende maximaal één jaar. Eventuele verlenging na een jaar is slechts mogelijk na een schriftelijke verantwoording door de budgetbeheerder over de gang van zaken in het voorgaande jaar, waarbij moet worden toegelicht waarom belanghebbende na een jaar nog niet in staat is om zelfstandig zijn financiën te beheren.

Artikel 7:15 Collectieve zorgverzekering

1. Het college stelt een collectieve zorgverzekering beschikbaar voor belanghebbenden met een inkomen van maximaal 110% van de toepasselijke bijstandsnorm.
2. Belanghebbenden die in aanmerking komen voor een collectieve zorgverzekering kunnen kiezen uit een van de volgende opties:
  - a. een basisverzekering met een beperkt aantal extra vergoedingen en dekking;
  - b. een basisverzekering met een standaard pakket aan extra vergoedingen en dekking;
  - c. een basisverzekering met een uitgebreid pakket aan extra vergoedingen en dekking.
3. In afwijking van het eerste lid stelt het college de collectieve zorgverzekering zoals bedoeld in het tweede lid, sub c beschikbaar voor belanghebbenden met een inkomen van maximaal 130% van de toepasselijke bijstandsnorm.
4. De polisvoorwaarden van de collectieve zorgverzekering en de eventuele bijdrage aan de kosten die door het college wordt verleend, worden jaarlijks bekend gemaakt via de gemeentelijke website.

Artikel 7:16 Woonkostentoeslag

1. Bijzondere bijstand voor woonkosten kan in de vorm van woonkostentoeslag worden verstrekt wanneer een belanghebbende tijdelijk niet in staat is om zijn woonlasten (volledig) te betalen. Daarnaast moet zijn voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - a. er moet sprake zijn van een dreigende huisuitzetting als gevolg van het niet (volledig) betalen van de woonlasten; en
  - b. belanghebbende is op korte termijn weer in staat om de woonlasten volledig te betalen.
2. Wanneer woonkostentoeslag wordt toegekend, dan wordt aan belanghebbende tevens de verplichting opgelegd tot het zoeken van een woning met lagere woonlasten. Onder deze verplichting valt in ieder geval het aanvragen van urgentie zoals bedoeld in de Overeenkomst woonruimteverdeling 2006 van de Stadsregio Rotterdam.
3. Indien belanghebbende een huurwoning bewoont kan alleen woonkostentoeslag worden verstrekt indien de woonlasten hoger zijn dan de grens voor huurtoeslag.
4. Woonkostentoeslag wordt verstrekt voor een periode van drie maanden. Deze periode kan eenmalig met drie maanden worden verlengd wanneer belanghebbende de in het tweede lid genoemde urgentie toegekend heeft gekregen maar dit nog niet heeft geleid tot het vinden van een woning met lagere woonlasten.
5. Wanneer een belanghebbende studiefinanciering op grond van de Wet Studiefinanciering 2000 ontvangt, dan komt deze persoon niet in aanmerking voor woonkostentoeslag. De studiefinanciering geldt dan als passende en toereikende voorliggende voorziening.

Artikel 7:17 Overbruggingsuitkering

1. Bijzondere bijstand voor de noodzakelijke kosten van het bestaan kan in de vorm van een overbruggingsuitkering worden verstrekt aan:
  - a. ex-asielzoekers die een verblijfstatus krijgen na hun verblijf via het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA);
  - b. belanghebbenden die uit langdurige detentie komen; en
  - c. belanghebbenden die zelfstandig gaan wonen na een langdurig verblijf in een intramurale instelling vanwege verslavingsproblematiek en/of een andere psychische of verstandelijke beperking.wanneer zij een uitkering op grond van de Participatiewet hebben aangevraagd en tot de eerste betaling van deze uitkering niet kunnen voorzien in de noodzakelijke kosten van het bestaan
2. De hoogte van de overbruggingsuitkering is gelijk aan de toepasselijke bijstandsnorm gedurende één maand, onder verrekening van het door het COA verstrekt zak- en kleedgeld.
3. De overbruggingsuitkering wordt om niet verstrekt.

Paragraaf 7.1.5 Procedure

Artikel 7:18 Procedure

1. Een belanghebbende moet een aanvraag om bijzondere bijstand indienen en ter beoordeling voorleggen voordat hij de kosten daadwerkelijk heeft gemaakt. Bijzondere bijstand wordt niet verstrekt voor kosten die zijn gemaakt voordat de aanvraag is ingediend.
2. In afwijking van het eerste lid kan een aanvraag om incidentele bijzondere bijstand worden ingediend tot een maand nadat de kosten zijn gemaakt, wanneer van de aanvrager in redelijkheid niet kan worden verwacht dat deze de aanvraag indient voordat de kosten zijn gemaakt.
3. Binnen twee weken na uitbetaling van de bijzondere bijstand moet de belanghebbende een nota van aanschaf overleggen, waaruit blijkt dat hij de verstrekking heeft aangewend voor het doel waarvoor deze is verstrekt.
4. Bij een verstrekking van bijzondere bijstand voor volledige woninginrichting wordt de bijstand in gedeelten uitbetaald en vindt tussentijdse controle plaats.
5. In gevallen waarin de nota niet overgelegd wordt of indien blijkt dat de verstrekking niet is aangewend waarvoor het bedoeld was, wordt de verstrekte bijzondere bijstand teruggevorderd.

Paragraaf 7.1.6 Beleidsregels individuele inkomenstoelage

Artikel 7:19 Recht op toeslag bij inkomsten

1. Uitkeringsgerechtigden met een inkomen uit een parttime dienstverband kunnen in aanmerking komen voor de volledige individuele inkomenstoelage in de gevallen dat:
  - a. het parttime dienstverband niet verwijtbaar en niet wenselijk is; en
  - b. het totale inkomen niet de inkomensgrens zoals gesteld in artikel 7:3 van de Verordening Sociaal Domein overschrijdt.
2. In het geval dat de uitkeringsgerechtigde door een stimuleringsregeling (vrijlating) op de parttime inkomsten een hoger netto-inkomen geniet dan de inkomensgrens zoals gesteld in artikel 7:3 van de Verordening Sociaal Domein, heeft de uitkeringsgerechtigde recht op een individuele inkomenstoelage ter hoogte van het verschil op jaarbasis.
3. Is het verschil op jaarbasis gelijk of hoger dan de individuele inkomenstoelage, dan is er geen recht op de individuele inkomenstoelage.

Artikel 7:20 Referteperiode

1. Uitkeringsgerechtigden die door incidentele inkomsten de onafgebroken periode van drie jaar zoals bedoeld in artikel 7:1 van de Verordening Sociaal Domein doorkruisen, kunnen in aanmerking komen voor een individuele inkomenstoelage in de gevallen dat:
  - a. het dienstverband waarin de incidentele inkomsten zijn verdiend aantoonbaar niet is beëindigd door verwijtbaar gedrag van de uitkeringsgerechtigde; en
  - b. het volledige netto maandinkomen van de uitkeringsgerechtigde door de incidentele inkomsten niet hoger is dan de som van de individuele inkomenstoelage en het normbedrag, geldend op de peildatum van de aanvraag.
2. De hoogte van de individuele inkomenstoelage wordt afgestemd op het verschil tussen het bedrag van de individuele inkomenstoelage en het volledige netto maandinkomen.

Artikel 7:21 Uitzicht op inkomensverbetering

Wanneer de uitkering van een belanghebbende op grond van onderdeel 7.3 (Afstemming) van de Verordening Sociaal Domein tijdelijk wordt verlaagd, dan heeft deze belanghebbende door eigen toedoen geen uitzicht op inkomensverbetering. In dat geval start een nieuwe referenteperiode vanaf de datum waarop de verlaging is opgelegd.

Paragraaf 7.1.6 Slotbepalingen

Artikel 7:22 Hardheidsclausule, onvoorziene omstandigheden en overgangsrecht

1. Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in dit onderdeel, indien toepassing van deze regels leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

2. In gevallen waarin dit onderdeel niet voorziet, beslist het college.

Onderdeel 7.2 Individuele studietoeslag

Artikel 7:23 Dringende redenen

Onder dringende redenen zoals bedoeld in artikel 7:7 van de Verordening Sociaal Domein wordt verstaan de situatie waarin een belanghebbende uit de doelgroep zoals bedoeld in artikel 36b, eerste lid van de Participatiewet een studie volgt en tijdens deze studie te maken krijgt met een inkomensdaling waardoor hij de studie niet langer kan bekostigen

Artikel 7:24 Hardheidsclausule

Op grond van individuele omstandigheden kan het college ten gunste van een belanghebbende afwijken van artikel 7:23.

Onderdeel 7.3 Algemene bijstand

Paragraaf 7.3.1 Verlaging van de uitkering

Artikel 7:25 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder woonkosten:

- a. indien een huurwoning wordt bewoond, de huurprijs als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag geldend op de datum van ingang van de beschikking waarbij de huurtoeslag is toegekend.
- b. indien een eigen woning wordt bewoond, de tot een bedrag per maand omgerekende som van de ten behoeve van de financiering van de woning verschuldigde hypotheekrente, de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten en een naar omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud.

Artikel 7:26 Ontbreken van woonkosten

1. Als een belanghebbende geen woonkosten heeft voor de woning die hij bewoont dan vindt een verlaging plaats van 20 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.
2. Van ontbrekende woonkosten is in ieder geval sprake:
  - a. bij het niet aanhouden van een woning;
  - b. bij bewoning van een woning waaraan geen woonkosten zijn verbonden, bijvoorbeeld bij het bewonen van een gekraakte woning;
  - c. indien een derde, bijvoorbeeld een onderhoudsplichtige, de woonkosten van de woning betaalt.

Artikel 7:27 Verlaging van de uitkering bij vroegtijdige schoolverlaters

Voor een belanghebbende als bedoeld in artikel 28 van de Participatiewet vindt een verlaging plaats met 10 procent van de norm bedoeld in artikel 21, sub c van de Participatiewet gedurende zes maanden na het tijdstip van de beëindiging aan onderwijs of een beroepsopleiding. Deze verlaging geldt alleen voor belanghebbenden in de leeftijd van 21 of 22 jaar.

Artikel 7:28 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze paragraaf, indien toepassing van deze regels leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Paragraaf 7.3.2. Krediethypotheek

Artikel 7:28a Krediethypotheek

1. Bij het verstrekken van bijstand in de vorm van een krediethypotheek, gaan we uit van de actuele WOZ-waarde van de woning.
2. Belanghebbende dient bij het aanvragen van bijstand in de vorm van een krediethypotheek een bewijs te overleggen van de opstalverzekering van het onroerend goed waar de krediethypotheek op wordt gevestigd.

Paragraaf 7.3.3 Onderhuur en kostgangers

Artikel 7:28b Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. onderhuur: situatie waarin een deel van de eigen of gehuurde zelf bewoonde woning ter bewoning aan een derde wordt verhuurd;
- b. kostgangerschap: situatie van onderhuur waarbij het gebruik van maaltijden, gas, licht en water in de huurprijs is inbegrepen;
- c. minimumloon: de gehuwdennorm bedoeld in artikel 21, onderdeel b van de Participatiewet

Artikel 7:28c Voorwaarden voor een commerciële overeenkomst

Om te kunnen vaststellen of er sprake is van een commerciële overeenkomst aangaande huur, onderhuur of kostgeverschap als bedoeld in artikel 22a, vijfde lid, onderdeel b en onderdeel c van de Participatiewet en

artikel 5, twaalfde lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. Er moet sprake zijn van een schriftelijke overeenkomst waarin de wederzijdse rechten en plichten geregeld en nauwkeurig afgebakend zijn en waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de prijs voor huisvesting en overige diensten.
- b. In de schriftelijke overeenkomst moet zijn opgenomen dat de verschuldigde vergoeding periodiek wordt verhoogd.
- c. De periode waarover de schriftelijke overeenkomst van toepassing is moet in de overeenkomst worden genoemd.
- d. De schriftelijke overeenkomst moet zijn gedateerd en ondertekend door huurder en verhuurder of onderhuurder en onderverhuurder of kostganger en kostgever.
- e. De schriftelijke overeenkomst moet tot stand zijn gekomen met instemming van de eigenaar van de onderhavige woning.
- f. De onderhavige woning in de overeenkomst moet beschikken over een ruimte die zich leent voor afzonderlijke, zelfstandige bewoning.
- g. Er moet op verzoek worden aangetoond dat er sprake is van periodieke bancaire betalingen voor de geleverde prestaties via bank- of giroafschriften of op digitale wijze.
- h. De overeengekomen prijs moet in verhouding staan tot wat in het commerciële verkeer gebruikelijk is.

Artikel 7:28d Commerciële prijs

Een prijs die in verhouding staat tot wat in het commerciële verkeer gebruikelijk is als bedoeld in artikel 7:28c, sub h, betekent in ieder geval:

- a. Een vergoeding voor enkel huisvesting van minimaal 20% van het netto minimumloon.
- b. Een vergoeding aan een kostgever van minimaal 35% van het netto minimumloon.

Artikel 7:28e Verrekening inkomsten uit verhuur of kostgeverschap

- a. Een ontvangen vergoeding uit een commerciële overeenkomst als bedoeld in artikel 7:28c van de Participatiewet voor verhuur wordt in beginsel onder aftrek van een bedrag 5% van het minimumloon als inkomsten in mindering gebracht op de te ontvangen bijstand.
- b. Een ontvangen vergoeding uit een commerciële overeenkomst als bedoeld in artikel 7:28c van de Participatiewet vanwege een kostganger wordt onder in beginsel onder aftrek van een bedrag van 20% van het netto minimumloon als inkomsten in mindering gebracht op de te ontvangen bijstand.

Artikel 7:28f Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen, ten gunste van belanghebbende, afwijken van de bepalingen in deze beleidsregel als toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Onderdeel 7.4 Terugvordering

Paragraaf 7.4.1 Algemene bepalingen

Artikel 7:29 Begrippen

1. Alle begrippen die in dit onderdeel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en de Algemene Wet Bestuursrecht.
2. In dit onderdeel wordt verstaan onder:
  - a. kosten van bijstand: de door de gemeente betaalde bijstand verhoogd met de afgedragen loonbelasting, premies volksverzekeringen en vergoeding als bedoeld in artikel 46 van de Zorgverzekeringswet, voor zover deze belasting, premies en vergoeding niet verrekend kunnen worden met de Belastingdienst en het UWV, behoudens de in artikel 6:40, tweede lid genoemde uitzonderingen;
  - b. fraudevordering: vordering in verband met ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekte bijstand als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht;
  - c. inlichtingenplicht: verplichting genoemd in artikel 17, eerste lid van de Participatiewet, artikel 13, eerste lid van de IOAW, artikel 13, eerste lid van de IOAZ en artikel 30c, tweede en derde lid van de wet SUWI.

Artikel 7:30 Gebruik maken van de wettelijke bevoegdheden

Het college maakt gebruik van de wettelijke bevoegdheid tot:

- a. het herzien of intrekken van een besluit tot toekenning van bijstand ingevolge het bepaalde in artikel 54, derde en vierde lid, van de Participatiewet, artikel 17, vierde lid van de IOAW en artikel 17, derde lid van de IOAZ.
- b. het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand ingevolge het bepaalde in de artikelen 58, tweede lid en 59 van de Participatiewet, artikel 25, tweede lid en artikel 26, tweede lid van de IOAW en artikel 25, tweede lid en artikel 26, tweede lid van de IOAZ.

Paragraaf 7.4.2 Afzien van terugvordering

Artikel 7:31 Afzien van terugvordering bij kruimelbedragen

Het college kan afzien van terugvordering indien het totaal aan vorderingen lager is dan € 100,-.

Artikel 7:32 Afzien van terugvordering conform zesmaandenjurisprudentie

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 7:30 beperkt het college - in het geval dat bij het college gegevens bekend zijn geworden die hadden moeten leiden tot wijziging of beëindiging van de bijstand - de terug te vorderen kosten van bijstand tot een periode van zes maanden, te rekenen vanaf de datum waarop bij het college gegevens bekend zijn geworden die hadden moeten leiden tot wijziging of beëindiging van de bijstand.
2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing indien de bijstand ten onrechte is verstrekt omdat de belanghebbende de inlichtingenplicht niet of niet behoorlijk is nagekomen.

Artikel 7:33 Afzien van terugvordering bij dringende redenen

Het college ziet af van terugvordering indien hiertoe een dringende reden aanwezig is.

Paragraaf 7.4.3 Invordering van teruggevorderde bijstand

Artikel 7:34 Gebruik maken van de bevoegdheid tot invorderen bij dwangbevel

Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot invorderen bij dwangbevel ten behoeve van het incasseren van vorderingen zoals bedoeld in artikel 60, tweede lid van de Participatiewet.

Artikel 7:35 Eisen aan een invorderingsbesluit in een herzienings-, intrekings- en terugvorderingsbeschikking

1. Het college kan besluiten dat een invorderingsbesluit wordt opgenomen in een beschikking tot herziening, intrekking en/of terugvordering van bijstand van een belanghebbende ten aanzien van wie het college een vordering stelt.

2. Het invorderingsbesluit als bedoeld in het eerste lid omvat de volgende punten:
  - a. de hoogte van (het saldo van) de netto vordering en indien van toepassing ook de bruto vordering
  - b. de betalingsverplichting om de vordering in zijn geheel te voldoen;
  - c. de datum waarop de betalingsverplichting ingaat;
  - d. de mogelijkheid voor belanghebbende om binnen zes weken na verzenddatum van de beschikking als bedoeld in artikel 4:87 van de Awb een betalingsregeling te treffen;
  - e. de bevoegdheid van het college tot wijziging van de vastgestelde betalingsverplichting na een draagkrachtonderzoek;
  - f. de rechtsgevolgen bij niet-nakoming van de betalingsverplichting als beschreven in afdeling 4.4.2 van de Awb over verzuim en wettelijke rente en afdeling 4.4.4 van de Awb over aanmaning en invordering bij dwangbevel;
  - g. de vermelding dat het aangaan van nieuwe schuldverplichtingen niet leidt tot een nieuwe vaststelling van een opgelegde betalingsverplichting behoudens bijzondere onvoorziene omstandigheden.

Artikel 7:36 De betalingsverplichting: netto of bruto

1. In het besluit tot terugvordering wordt in beginsel de gehele vordering, berekend naar de kosten van bijstand, meegedeeld aan belanghebbende. De vaststelling van deze vordering geldt dan voor belanghebbende als de opgelegde betalingsverplichting.
2. Belanghebbende kan volstaan met een netto betaling van de vordering wanneer:
  - a. de vordering betrekking heeft op het lopende boekjaar en belanghebbende de vordering voldoet vóór het einde van het boekjaar; of
  - b. de vordering niet is voldaan vóór het einde van het boekjaar waarop deze betrekking heeft, maar belanghebbende niet kan worden verweten dat een vordering is ontstaan en evenmin kan worden verweten dat de vordering niet reeds is voldaan in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

Artikel 7:37 De minnelijke betalingsregeling

1. Een belanghebbende kan binnen de betalingstermijn van zes weken als bedoeld in artikel 4:87 van de Awb een gemotiveerd verzoek indienen onder overlegging van bewijsstukken om een betalingsregeling te treffen.
2. Na ontvangst van een verzoek als bedoeld in het eerste lid stelt het college na onderzoek van de bewijsstukken en de persoonlijke situatie van belanghebbende de maandelijkse aflossingscapaciteit vast. Het college stelt vervolgens aan belanghebbende voor om deze aflossingscapaciteit te hanteren als maandelijkse aflossing.
3. Indien belanghebbende niet akkoord gaat met het in het tweede lid genoemde voorstel of wel akkoord gaat maar de hieruit voortvloeiende betalingsafpraak niet nakomt, geldt het bepaalde in artikel 7:36, eerste lid en 7:43 onverkort.

Artikel 7:38 Vaststelling hoogte maandelijkse aflossingscapaciteit bij bijstandsuitkering

1. Indien een belanghebbende op wie het college een of meerdere vorderingen heeft een uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet, de IOAW of de IOAZ, dan wordt de aflossingsverplichting vastgesteld als percentage van de toepasselijke bijstandsnorm per maand inclusief vakantietoeslag:
  - a. 7,5 procent indien het een enkele vordering betreft;
  - b. 10 procent indien het meerdere vorderingen betreft; of
  - c. 10 procent indien het een vordering betreft die is ontstaan door het niet nakomen van de inlichtingenplicht.
2. De in het eerste lid genoemde aflossingscapaciteit kan niet hoger zijn dan het bedrag dat ingevolge het bepaalde in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering voor beslag in aanmerking zou komen.
3. In geval van beslaglegging door een schuldeiser anders dan het college kan de aflossingsverplichting ingevolge het eerste lid voor alle vorderingen worden bepaald op de volledige beslagruimte zoals aangegeven in artikel 475d van het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 7:39 Vaststelling hoogte maandelijkse aflossingscapaciteit niet-uitkeringsgerechtigde

1. De hoogte van de maandelijkse aflossingscapaciteit bij intrekking of beëindiging van bijstand wordt gedurende twaalf maanden na de verzenddatum van dit besluit vastgesteld op:
  - a. het bedrag dat belanghebbende maandelijks reeds afloste tijdens de bijstandsperiode; of
  - b. het bedrag dat belanghebbende op grond van het gestelde in artikel 6:41 diende af te lossen.
2. Na afloop van de termijn van twaalf maanden na verzenddatum van het intrekking- of beëindigingsbesluit, voert het college een onderzoek uit naar de maandelijkse aflossingscapaciteit van belanghebbende. Het college stelt vervolgens aan belanghebbende voor om deze actuele aflossingscapaciteit te hanteren als maandelijkse aflossing.
3. Indien belanghebbende tijdens het nemen van een terugvorderingsbesluit een ander inkomen ontvangt dan een uitkering voor levensonderhoud op grond van de Participatiewet, dan voert het college een onderzoek uit naar de maandelijkse aflossingscapaciteit van belanghebbende. Het college stelt vervolgens aan belanghebbende voor om deze actuele aflossingscapaciteit te hanteren als maandelijkse aflossing.
4. Indien belanghebbende niet akkoord gaat met het in het tweede en derde lid genoemde voorstel of wel akkoord gaat maar de hieruit voortvloeiende betalingsafpraak niet nakomt, geldt het bepaalde in artikel 7:36, eerste lid en 7:43 onverkort.
5. Het in het tweede en derde lid genoemde onderzoek naar de aflossingscapaciteit van belanghebbende wordt periodiek, doch uiterlijk binnen drie jaar, herhaald.

Artikel 7:40 Tussentijdse beoordeling van een betalingsverplichting door het college

1. Bij gegronde redenen die onmiskenbaar kunnen leiden tot wijziging van de eerder vastgestelde maandelijkse aflossingsverplichting, kan het college een draagkrachtonderzoek instellen.
2. Wanneer het college als gevolg van een tussentijds draagkrachtonderzoek besluit tot wijziging van de eerder opgelegde betalingsverplichting, wordt belanghebbende hiervan in kennis gesteld bij brief, alsmede van de ingangsdatum van deze nieuwe verplichting.
3. Het draagkrachtonderzoek zoals genoemd in het tweede lid bevat in ieder geval een gesprek met belanghebbende.

Artikel 7:41 Verzoek tot wijziging van een betalingsverplichting door belanghebbende

1. Belanghebbende kan een schriftelijk verzoek doen, onder bijvoeging van zijn financiële en andere relevante gegevens met bijbehorende afschriften van bewijsstukken, tot:
  - a. een wijziging van de eerder vastgestelde betalingsverplichting, of
  - b. tijdelijk uitstel van de opgelegde betalingsverplichting als bedoeld in artikel 4:94 van de Awb, omdat de belanghebbende meent de eerder vastgestelde periodieke aflossingsverplichting niet te kunnen voldoen.
2. Binnen acht weken na ontvangst van het verzoek neemt het college een besluit over dit verzoek en deelt dit aan belanghebbende mee bij brief.
3. Het verzoek tot wijziging van de betalingsverplichting schort de lopende verplichting niet op tenzij er sprake is van dringende redenen.

Artikel 7:42 Voldoen aan de betalingsverplichting

Een opgelegde betalingsverplichting kan worden voldaan door:

- a. betaling van de maandelijkse termijn door een belanghebbende, of
- b. verrekening van het maandelijkse vastgestelde termijn bedrag als bedoeld in deze beleidsregels met de maandelijkse betaling van de bijstand op grond van het bepaalde in artikel 48, vijfde lid en artikel 60 derde lid van de Participatiewet.

Artikel 7:43 Niet of niet meer nakomen van de betalingsverplichting

Indien de belanghebbende niet bereid is tot het treffen van een minnelijke betalingsregeling, of een eerder opgelegde betalingsverplichting niet meer nakomt, dan wordt het terugvorderingsbesluit ten uitvoer gelegd door middel van:

- a. verrekening met de maandelijks verleende bijstand op grond van artikel 48, vijfde lid en artikel 60 derde lid van de Participatiewet, of bij het ontbreken van deze mogelijkheid;
- b. een executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e, tweede lid van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, of beslag in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering, op basis van de executoriale

titel die is verbonden aan een dwangbevel, als bedoeld in artikel 4:114 van de Awb, nadat de betalings- en aanmaningsprocedure is doorlopen als bedoeld in artikel 4:117 van de Awb.

Paragraaf 7.4.4 Kwijtschelding

Artikel 7:44 Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

1. Het college kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand indien:
  - a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden;
  - b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen, behoudens de in het tweede lid bedoelde vorderingen, van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
  - c. de vordering van de gemeente wegens teruggevorderde bijstand of inkomensvoorziening tenminste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien:
  - a. de terugvordering van kosten van bijstand het gevolg is van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende;
  - b. de terugvordering van kosten van bijstand het gevolg is van schending van de inlichtingenplicht;
  - c. het de terugvordering van kosten van bijstand betreft die is verstrekt in de vorm van een geldlening op grond van het bepaalde in artikel 48, tweede lid aanhef en onder b van de Participatiewet;
  - d. de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen, behoudens voor zover de vordering niet op de goederen verhaald kan worden.
3. Het besluit tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand als bedoeld in het eerste lid treedt niet in werking voordat tussen het college en/of schuldeisers en belanghebbende een schuldregeling overeenkomstig het eerste lid tot stand is gekomen.
4. Het besluit tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:
  - a. niet binnen twaalf maanden nadat het besluit is bekend gemaakt, een schuldregeling is tot stand gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in het eerste lid;
  - b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
  - c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Artikel 7:45 Kwijtschelding restant vordering anders dan bij schuldregeling

1. Het college kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand, indien de belanghebbende:
  - a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan en ten minste 75 procent van de hoofdsom van de vordering heeft voldaan; of
  - b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald en ten minste 75 procent van de hoofdsom van de vordering heeft voldaan; of
  - c. gedurende tien jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten.
2. In beginsel wordt een besluit als bedoeld in het eerste lid, aanhef en sub a of b slechts genomen als de belanghebbende daarom schriftelijk heeft verzocht. Tot toepassing van het eerste lid aanhef en onder c van dit artikel wordt uitsluitend ambtshalve besloten.
3. Het in het eerste lid onder a en b genoemd percentage van 75 procent is niet van toepassing en de in het eerste lid onder a en b genoemde termijn van vijf jaar wordt op drie jaar gesteld indien:

- a. het gemiddeld inkomen van de belanghebbende in die periode de beslagvrije voet bedoeld in de artikelen 475c en 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet te boven is gegaan; en
  - b. de terugvordering niet het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht
4. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van:
- a. de terugvordering van kosten van bijstand als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht;
  - b. de terugvordering van kosten van algemene bijstand die is verstrekt in de vorm van een geldlening;
  - c. vorderingen welke door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voor zover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden.

Paragraaf 7.4.5 Overige bepalingen

Artikel 7:46 Rente en kosten

Indien moet worden overgegaan tot verrekening of beslaglegging als bedoeld in artikel 7:42 dan kan het college de vordering jaarlijks verhogen met kosten, ten bedrage van maximaal 15 procent van de hoofdsom.

Onderdeel 7.5 Verhaal

Paragraaf 7.5.1 Algemene bepalingen

Artikel 7:47 Gebruikmaking van de wettelijke bevoegdheid

Het college maakt gebruik van de bevoegdheden ingevolge het bepaalde in de artikelen 61 tot en met 62i van de Participatiewet.

Artikel 7:48. Verhaal van kosten van bijstand

1. Het college verhaalt de kosten van bijstand:
  - a. tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek: op degene die bij het ontbreken van een gezinsverband zijn onderhoudsplicht jegens zijn echtgenoot, of minderjarig kind niet of niet behoorlijk nakomt en op het minderjarige kind dat zijn onderhoudsplicht jegens zijn ouders niet of niet behoorlijk nakomt;
  - b. tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die zijn onderhoudsplicht na echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed niet of niet behoorlijk nakomt;
  - c. tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die zijn onderhoudsplicht op grond van artikel 395a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek niet of niet behoorlijk nakomt jegens zijn meerderjarig kind aan wie bijzondere bijstand is verleend;
  - d. op degene aan wie de persoon die bijstand ontvangt of heeft ontvangen een schenking heeft gedaan voor zover bij het besluit op de bijstandsaanvraag met de geschonken middelen rekening zou zijn gehouden indien de schenking niet had plaatsgevonden, tenzij gelet op alle omstandigheden aannemelijk is dat de schenker ten tijde van de schenking de noodzaak van bijstandsverlening redelijkerwijs niet heeft kunnen voorzien;
  - e. op de nalatenschap van de persoon indien:
    - 1) aan die persoon ten onrechte of tot een te hoog bedrag bijstand is verleend of anderszins onverschuldigd is betaald voor zover de belanghebbende dit redelijkerwijs had kunnen begrijpen en voor zover voor het overlijden nog geen terugvordering heeft plaatsgevonden;
    - 2) bijstand is verleend in de vorm van geldlening of als gevolg van borgtocht.
2. Behoudens in de gevallen als bedoeld in het eerste lid, sub e, onder 2, worden kosten van bijstand die meer dan vijf jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot verhaal zijn gemaakt, niet verhaald.

Artikel 7:49. Beperking van de toepassing van verhaal

Beperking van toepassing van verhaal geschiedt op twee gronden:

- a. de onderhoudsverplichting ten behoeve van de ex-echtgenoot is beperkt is tot twaalf jaar, te rekenen vanaf de datum van inschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand (Wet limitering alimentatie).
- b. indien de duur van het huwelijk niet meer bedraagt dan vijf jaren en uit dit huwelijk geen kinderen zijn geboren, eindigt de verplichting tot levensonderhoud van rechtswege na het verstrijken van een termijn die gelijk is aan de duur van het huwelijk en die aanvangt op de datum van inschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand.

Paragraaf 7.5.2 Afzien van verhaal

7:50 Afzien van verhaal bij kruimelbedragen

Het college ziet af van het nemen van een verhaalsbesluit indien het op te leggen verhaalsbedrag lager is dan € 25,- per maand.

7:51 Afzien van verhaal bij dringende redenen

Het college ziet af van het nemen van een verhaalsbesluit indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn, gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen.

Paragraaf 7.5.3 Afzien van verhaal

Artikel 7:52 Afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

In afwijking van artikel 7:48 en 7:49 kan het college, op verzoek van degene op wie verhaald wordt, geheel of gedeeltelijk afzien van verhaal van kosten van bijstand voor zover het betreft verschuldigde verhaalsbedragen die op het moment van het besluit opeisbaar zijn, indien:

- a. redelijkerwijs te voorzien is dat degene op wie wordt verhaald vanwege het verhaal zijn schulden niet kan blijven afbetalen; en
- b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
- c. de vordering van de gemeente wegens verhaal van bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.

Artikel 7:53 Inwerkingtreding van het besluit tot afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van verhaal treedt pas in werking nadat een schuldregeling tussen het college en/of schuldeisers als bedoeld in artikel 7:52, aanhef en sub b tot stand is gekomen.

Artikel 7:54 Intrekking van het besluit tot afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van verhaal wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:

- a. niet binnen twaalf maanden nadat het besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in artikel 7:52;
- b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet;
- c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Artikel 7:55 Afzien van verhaal anders dan bij een schuldregeling

Het college kan in onderstaande situaties besluiten ambtshalve kwijtschelding te verlenen van een door de rechtbank bekrachtigde vordering aan onderhoudsbijdrage:

- a. de belanghebbende heeft gedurende vijf jaar geen betalingen verricht en het is niet aannemelijk dat er op enig moment in de toekomst betaald zal worden;
- b. ingestelde incassomaatregelen hebben gedurende vijf jaar niet geleid tot het ontvangen van aflossingen, en het is niet aannemelijk dat incasso op enig moment in de toekomst wel tot ontvangsten zal leiden; of
- c. bij een onderzoek naar de aflossingscapaciteit blijkt dat er op dat moment geen aflossingscapaciteit is en dat het niet aannemelijk is dat er op enig moment in de toekomst wel een aflossing kan worden gevraagd.

Paragraaf 7.5.4 Mate van onderhoudsplicht en vaststelling verhaalsbijdrage

Artikel 7:56 Vaststelling van de onderhoudsplicht

De bijdrage wordt:

- a. vastgesteld aan de hand van de geldende maatstaven en de omstandigheden die van belang zijn wanneer de rechter dient te beslissen over de vraag of, en zo ja, tot welk bedrag een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed zou moeten worden toegekend. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde Trema-normen en de gegevens betreffende de inkomsten en uitgaven; of
- b. ambtshalve vastgesteld op de netto bijstand indien de onderhoudsplichtige verzuimt gegevens te verstrekken betreffende de inkomsten en uitgaven.

Paragraaf 7.5.5 Verhalen van rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud

Artikel 7:57 Verhaal op grond van een rechterlijke uitspraak

1. Indien degene op wie wordt verhaald een bij rechterlijke uitspraak vastgesteld bedrag niet voldoet, wordt verhaald in overeenstemming met deze rechterlijke uitspraak.
2. Het besluit tot verhaal overeenkomstig de rechterlijke uitspraak wordt in dat geval bij brief meegedeeld aan degene op wie wordt verhaald met de verplichting om het verschuldigde bedrag binnen dertig dagen na verzenddatum van de brief te voldoen.
3. Degene op wie wordt verhaald kan binnen de termijn waarbinnen betaling moet plaatsvinden tegen het besluit tot verhaal in verzet komen door een verzoekschrift aan de rechtbank. Indien tijdig verzet is gedaan, wordt de invordering pas voortgezet zodra het verzet is ingetrokken of ongegrond is verklaard op grond van artikel 62b, tweede lid van de Participatiewet.
4. Het verschuldigde bedrag wordt door het college bij dwangbevel ingevorderd op grond van artikel 62b, vierde lid van de Participatiewet.
5. Het dwangbevel levert een executoriale titel op, die op kosten van de schuldenaar wordt betekend en met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten uitvoer wordt gelegd.

Artikel 7:58 Wijziging van de door de rechter vastgestelde onderhoudsbijdrage

1. Het door de rechter vastgestelde verhaalsbedrag kan op verzoek van het college of van degene op wie verhaal wordt uitgeoefend door de rechter worden gewijzigd op grond van gewijzigde omstandigheden.
2. Het college verzoekt de rechter het verhaalsbedrag in afwijking van een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek vast te stellen, indien de rechter:
  - a. deze uitspraak zou kunnen wijzigen op de gronden genoemd in de artikelen 1:157 en 1:401 van het Burgerlijk Wetboek; of
  - b. geen rekening heeft kunnen houden met alle voor de betrokken beslissing in aanmerking komende gegevens en omstandigheden betreffende beide partijen.

Paragraaf 7.5.6 Het verhaalsbesluit

Artikel 7:59 Het verhaalsbesluit

1. Een besluit tot verhaal op grond van artikelen 7:47 en 7:48 wordt door het college aan degene op wie verhaal wordt gezocht meegedeeld. Het besluit vermeldt:
  - a. de ingangsdatum;
  - b. het bedrag of de bedragen waarvan betaling wordt verlangd; en
  - c. de termijn of termijnen waarbinnen betaling wordt verlangd.
2. Bij verhaal op de nalatenschap kan de mededeling worden gericht tot de langstlevende echtgenoot of één der erfgenamen die geacht kan worden bij de afwikkeling van de nalatenschap te zijn betrokken.

Paragraaf 7.5.7 Verhaal in rechte

Artikel 7:60 Besluit tot verhaal in rechte

1. Indien de belanghebbende niet uit eigen beweging bereid is de verlangde gelden aan de gemeente te betalen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, besluit het college tot verhaal in rechte middels het indienen van een verzoekschrift bij de rechtbank op grond van artikel 62g, tweede lid en 62h, eerste tot en met derde lid van de Participatiewet. De uitspraak van de rechter levert een executoriale titel op.
2. Het college kan om redenen van doelmatigheid geheel of gedeeltelijk afzien van verhaal in rechte.

Paragraaf 7:5.8 Heronderzoek

Artikel 7:61 Onderzoek naar draagkracht

Het college verricht onderzoek naar de draagkracht voor het voldoen van de verhaalsbijdrage. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, wordt als gevolg van dit onderzoek de betalingsverplichting gewijzigd vastgesteld.

Paragraaf 7.5.9 Invordering

Artikel 7:62 Niet voldoen aan een door de rechter vastgestelde verhaalsbijdrage

Indien de belanghebbende niet bereid blijkt de door de rechter vastgestelde bijdrage voor levensonderhoud of de op verzoek van het college vastgestelde bijdrage te voldoen dan wordt die uitspraak ten uitvoer gelegd door middel van executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 7:63 Rente en kosten

Indien moet worden overgegaan tot beslaglegging als bedoeld in artikel 7:62 dan wordt de vordering jaarlijks verhoogd met kosten, ten bedrage van maximaal 15 procent van de hoofdsom.

Onderdeel 7.6. Bestuurlijke boete

Artikel 7:64 Begrippen

De begripsbepalingen van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) zijn onverkort op dit onderdeel van toepassing.

Artikel 7:65 Hoogte bestuurlijke boete

1. De bestuurlijke boete wordt vastgesteld op een percentage van het benadelingsbedrag, waarbij zij naar boven wordt afgerond op hele tientallen. Het percentage hangt af van de mate van verwijtbaarheid:
  - a. 100% bij opzet;
  - b. 75% bij grove schuld;
  - c. 50% bij normale, gemiddelde verwijtbaarheid;
  - d. 25% bij verminderde verwijtbaarheid.
2. In aanvulling op het eerste lid bedraagt de boete maximaal € 81.000 bij opzet en € 8.100,- in overige gevallen.

Artikel 7:66 Hoogte bestuurlijk boete bij nulfraude

1. Bij een schending van de inlichtingenplicht die niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag, waarbij er in de twee voorafgaande jaren geen waarschuwing is gegeven voor een schending van de inlichtingenplicht, wordt volstaan met een schriftelijke waarschuwing.
2. Bij een schending van de inlichtingenplicht die niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag, waarbij er in de twee voorafgaande jaren een waarschuwing is gegeven voor een schending van de inlichtingenplicht, wordt de bestuurlijke boete vastgesteld op € 150,-.

Artikel 7:67 Verlagen of afzien van een bestuurlijke boete

1. Bij het volledig ontbreken van verwijtbaarheid wordt geen bestuurlijke boete opgelegd.
2. Bij verminderde verwijtbaarheid, zoals opgenomen in artikel 2a van het Boetebesluit socialezekerheidswetten, wordt de bestuurlijke boete met 50% verlaagd.
3. De mate van verwijtbaarheid wordt beoordeeld naar de omstandigheden waarin de belanghebbende verkeerde op het moment van de schending van de inlichtingenplicht.
4. Als dringende redenen worden vastgesteld, dan ziet het college af van het opleggen van een bestuurlijke boete. Dit besluit wordt vastgelegd in een beschikking.

Artikel 7:68 Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

1. Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in dit onderdeel indien toepassing van de regels tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.
2. In gevallen waarin dit onderdeel niet voorziet, beslist het college.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 8:1 Uitvoering van deze regels

1. Het college van burgemeester en wethouders is belast met de uitvoering van hetgeen in deze beleidsregels is bepaald.
2. Het college kan de uitvoering van één of meerdere bepalingen opdragen aan door hem in het mandaatbesluit aan te wijzen ambtenaren, met behoud van zijn verantwoordelijkheid.

Artikel 8:2 Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking op 1 juli 2015

Artikel 8:3 Intrekken oude beleidsregels

Met de inwerkingtreding van deze beleidsregels worden de Beleidsregels Sociaal Domein 2015 gemeente Lansingerland ingetrokken.

Artikel 8:4 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: "Beleidsregels Sociaal Domein juli 2015"

Aldus vastgesteld door het college van B&W van de gemeente Lansingerland in haar openbare vergadering op 30 juni 2015.

De secretaris

De burgemeester

b.a.

Drs. ing. Ad Eijkenaar

Coos Rijdsijk

Bijlage 1: Uitvoeringsregels Wmo

Inleiding

De bijlage uitvoeringsregels zijn bedoeld om alle bedragen in op te nemen. Dit is van belang omdat bedragen tenminste één maal per jaar gewijzigd worden doordat zij trendmatig worden aangepast. Dit wordt vastgesteld door burgemeester en wethouders.

Artikel 1   Begripsbepalingen

In de uitvoeringsregels wordt verstaan onder:

- a.   Eigen bijdrage of eigen aandeel in de kosten: een door het college van burgemeester en wethouders vast te stellen bijdrage, die bij de verstrekking van een voorziening in natura of een persoonsgebonden budget betaald moet worden en waarop de regels van de uitvoeringsregels van toepassing zijn;
- b.   Voorziening in natura: een voorziening die in eigendom, in bruikleen, in huur of in de vorm van persoonlijke dienstverlening wordt verstrekt;
- c.   Persoonsgebonden budget: een geldbedrag waarmee de aanvrager een of meer aan hem te verlenen voorzieningen kan verwerven.
- d.   Forfaitaire vergoeding: een vast bedrag ongeacht de werkelijke kosten;
- e.   Meerkosten: kosten van een mogelijk krachtens de wet te verlenen voorziening, voor zover dit deel van de kosten uitgaat boven voor die persoon als algemeen gebruikelijk te beschouwen kosten van een dergelijke voorziening;
- f.   Algemeen gebruikelijk: naar geldende maatschappelijke normen tot het gangbare gebruiks- dan wel bestedingspatroon van een persoon als de aanvrager behorend (zie bijlage 1);
- g.   Indicatie: een integraal advies over de noodzaak en compensatiemogelijkheid van een aangevraagde voorziening;
- h.   Netto inkomen: het inkomen zoals bedoeld in artikel 2.7 van Hoofdstuk 2 uit het Besluit maatschappelijke ondersteuning;
- i.   Bijstandsnorm: de voor betrokkene op grond van de Wet werk en bijstand geldende bijstandsnorm;
- j.   Verstrekking: een compenserende maatregel voor een individu, hetzij in financiële middelen, hetzij in natura.

Artikel 2. College van B&W

Het college van burgemeester en wethouders legt alle bedragen voor te verstrekken individuele voorzieningen vast in de uitvoeringsregels.

Artikel 3. Bedragen eigen bijdrage en eigen aandeel

Lid 1.

De bedragen en het percentage die gelden voor een eigen bijdrage of eigen aandeel zijn gelijk aan de bedragen zoals opgenomen in het Besluit maatschappelijke ondersteuning, zoals jaarlijks aangepast door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De gemeente heft op alle voorzieningen, met uitzondering van rolstoelen, Eigen Bijdrage. Voor de bepaling van de hoogte van de kosten van algemeen gebruikelijke voorzieningen wordt gebruik gemaakt van de normbedragen van het Nibud (handboek Schulink). Voor het bepalen van de Eigen Bijdrage worden de bij de gemeente in rekening gebrachte kosten worden doorbelast.

Lid 2.

Voor het bepalen van de Eigen Bijdrage voor Hulp in het Huishouden Zorg in Natura wordt het uurtarief van de aanbieders van HbH 1, HBH2 en HbH3 vermenigvuldigd met het aantal geleverde minuten, omgerekend naar uren, doorbelast.

Lid 3.

Voor het bepalen van de Eigen Bijdrage voor Hulp in het Huishouden PGB wordt het uurtarief vermenigvuldigd met het aantal geleverde uren zorg, doorbelast.

Lid 4.

Lid 5.

Als een voorziening bestaat uit een roerende zaak die in eigendom wordt verstrekt of uit een bouwkundige of woontechnische aanpassing van een woning die eigendom is van de vrager, wordt gedurende een periode van 3 jaar een eigen bijdrage in rekening gebracht, dan wel bij de vaststelling van de hoogte van een PGB gedurende die periode een bedrag in mindering gebracht.

Lid. 6.

Voor het collectief vraagafhankelijk vervoer worden de meerkosten ten opzichte van het geldende OV-tarief (Per zone een strip van een blauwe strippenkaart) opgegeven aan het CAK voor de berekening van de eigen bijdrage.

Artikel 4. Bedragen persoonsgebonden budget

Lid 1.

Het bedrag voor een persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden 1 is € 14,40 per uur.
Het bedrag voor een persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden 2 is € 16,40 per uur.

lid 2.

De bedragen voor een persoonsgebonden budget voor een zaak, worden bepaald als tegenwaarde van de zaak die de aanvrager op dat moment ontvangen zou hebben als de zaak in natura zou zijn verstrekt. Was dat een niet nieuwe voorziening geweest, dan wordt de tegenwaarde daarop gebaseerd, met een looptijd gelijk aan de verkorte afschrijvingstermijn, rekening houdend met onderhoud en verzekering. Was de naturaverstrekking een nieuwe voorziening geweest, dan wordt de tegenwaarde daarop gebaseerd, rekening houdend met een eventueel door de gemeente te ontvangen korting en rekening houdend met onderhoud en verzekering.

Paragraaf 1 Huisvesting

Artikel 5. Verhuizen

Lid 1.

Het bedrag voor een verhuiskostenvergoeding bedraagt € 2.549,--

Lid 2.

Het primaat verhuizen wordt toegepast indien een woningaanpassing met toepassing van het begrip goedkoopst compenserend het bedrag van € 10.000,-- overschrijdt.

Artikel 6. Hoogte PGB bezoekbaar maken woning

Lid 1.

Het bedrag dat als maximum verstrekt wordt voor het bezoekbaar maken van een woning bedraagt € € 2795,--.

Lid 2. Voor de persoon met beperkingen wordt slechts 1 woning bezoekbaar gemaakt met behulp van een tegemoetkoming van de gemeente.

Lid 3. Een vergoeding voor het bezoekbaar maken van de woning wordt in beginsel 1 maal per 7 jaar verstrekt.

Artikel 7. Hoogte PGB kosten i.v.m. tijdelijke huisvesting

In de gemeente Lansingerland worden de werkelijke kosten van huur van de door betrokkene bewoonde woning vergoed voor zover het de meerkosten betreft.

Artikel 8. Hoogte PGB woningsanering

Bij de vaststelling van een tegemoetkoming voor woningsanering wordt rekening gehouden met:

Lid 1.

Indien een artikel is afgeschreven wordt geen tegemoetkoming verleend. Bij het bepalen van de tegemoetkoming wordt rekening gehouden met de reeds verlopen afschrijvingsperiode van een bepaalde zaak. Als leidraad wordt de volgende systematiek aangehouden:

- artikel jonger dan 2 jaar	financiering op basis van 100%;
- artikel tussen 2 en 4 jaar oud	financiering op basis van 75%;
- artikel tussen 4 en 6 jaar oud	financiering op basis van 50%;
- artikel tussen 6 en 8 jaar oud	financiering op basis van 25%;
- artikel ouder dan 8 jaar	geen financiering

Met betrekking tot vinyl/zeil wordt als richtlijn rekening gehouden met maximaal € 46,17 per strekkende meter (uitgaande van een gemiddelde breedte van de rol van 4 meter).

Met betrekking tot laminaat wordt als richtlijn rekening gehouden met maximaal € 15,39 per vierkante meter.

Met betrekking tot gordijnen wordt als richtlijn rekening gehouden met maximaal € € 21,80 per meter.

Met betrekking tot rolstoelvast tapijt wordt als richtlijn rekening gehouden met maximaal € 43,09 per vierkante meter.

De genoemde bedragen kunnen jaarlijks geïndexeerd worden op basis van het CBS-prijnsindexcijfer voor de gezinsconsumptie.

Lid 2.

Alleen de medisch gezien noodzakelijke vertrekken kunnen worden gesaneerd.

Paragraaf 2 Vervoer

Artikel 9. Kosten gebruik collectief vraagafhankelijk vervoer

Voor het gebruik van het collectief vraagafhankelijk vervoer wordt overeenkomstig het blauwe strippenkaart-tarief een bedrag per zone afgerekend. Elk jaar wordt opnieuw nagegaan wat het dan geldende blauwe strippenkaarttarief is voor vaststelling van de kosten per zone. Voor 2015 was dit bedrag € 0,55.

Artikel 10. Gebruiksbeperkingen collectief vraagafhankelijk vervoer

Lid 1.

Voor het gebruik van het collectief vraagafhankelijk vervoer binnen het vervoersgebied van 5 zones geldt de volgende gebruiksbeperking:

- Gebruikers met een indicatie van het CVV kunnen jaarlijks maximaal 300 openbaar vervoerzones gebruiken tegen het openbaar vervoertarief;
- Gebruikers met een indicatie en een aantoonbare extra vervoersbehoefte hebben recht op 200 extra zones;
- Gebruikers met een indicatie in het bezit van een scootmobiel hebben recht op maximaal 50% van het totaal aantal toe te kennen openbaar vervoerzones;
- Gebruikers met een indicatie waarbij in het huishouden een auto aanwezig is, hebben recht op maximaal 50% van het totaal aantal toe te kennen openbaar vervoerzones;
- Gebruikers met een indicatie kunnen een begeleider meenemen indien daartoe een indicatie is afgegeven. Voor de begeleider wordt hetzelfde tarief gehanteerd als voor de belanghebbende en deze heeft daarom ook recht op maximaal het aantal geïndiceerde zones. De begeleider heeft alleen recht op het aantal zones indien begeleider en belanghebbende samen reizen;
- Gebruikers mogen hun reiszones naar eigen inzicht besteden met uitzondering van inzet voor woon-werk verkeer;
- Gebruikers zonder een medische indicatie of zonder een specialistenverklaring bij psychische problemen mogen gebruik maken van het CVV maar tegen het kostprijsstarief.

Lid 2.

Voor het recht op een begeleiderspas voor het CVV gelden in beginsel de volgende criteria:

- de gebruiker heeft begeleiding nodig tijdens het vervoer in de taxi (medisch en/of psychosociaal) of;
- de gebruiker is niet in staat om bij vertrek of aankomst zich zelfstandig voort te bewegen, ook niet met gebruikmaking van een elektrische of handbewogen rolstoel of;
- de gebruiker heeft een visuele handicap en kan zich niet zelfstandig redden op voor hem/haar onbekende plaatsen of;
- de gebruiker heeft een verstandelijke beperking waardoor voortdurende begeleiding noodzakelijk is of;
- de gebruiker heeft een psychiatrisch of psychosociaal probleem waardoor voortdurende begeleiding noodzakelijk is.

Lid 3.

Het aantal zones wordt verminderd indien ook sprake is van een auto in het huishouden, en/of indien er ook een andere vervoersvoorziening is toegekend. De reden hiervoor is dat met het toekennen van de andere voorziening of de auto in het huishouden een deel van de vervoersbehoefte langs die weg is afgedekt. Als voorbeeld kan dienen de scootmobiel. Wanneer deze is toegekend, mag er van uitgegaan worden dat voor de dagelijks boodschappen en dagelijkse contacten het gebruik van de scootmobiel toereikend is. Voor contacten iets verder kan dan gebruik worden gemaakt van het CVV. Maar dat CVV is dus niet nodig om alle vervoersbehoefte af te dekken. Met elke voorziening wordt het aantal toe te kennen zones met 50% gekort. Indien uit de indicatie blijkt dat een begeleider nodig is om het gebruik van het CVV voor de ondersteuningsbehoevende mogelijk te maken, reist deze begeleider gratis. Elke inwoner van Lansingerland mag gebruik maken van het CVV, maar indien er geen indicatie is afgegeven dient de reiziger het normale taxitarief aan de chauffeur te betalen.

Artikel 11. Toekenning collectief vraagafhankelijk vervoer

Lid 1.

Het aantal zones wordt toegekend vanaf de eerste dag van de maand van aanvraag en naar rato van het jaartotaal vastgesteld.

Lid 2.

Het maximale aantal zones wordt voor de duur van een kalenderjaar aan gebruikers van het CVV toegekend.

Lid 3.

Indien er op 1 januari van een nieuw kalenderjaar nog zones over zijn van het voorafgaande jaar dan komen deze zones te vervallen, de resterende zones mogen niet worden meegenomen naar een volgend kalenderjaar.

Artikel 12. Vervoerskostenvergoeding

Lid 1.

De maximale tegemoetkoming bedraagt voor een vervoersvoorziening maximaal:

- a. autokostenvergoeding € € 630,-- per jaar
- b. taxikostenvergoeding € 1.917,-- per jaar
- c. rolstoeltaxikostenvergoeding € 2364,-- per jaar

Lid 2.

De vaststelling van de hoogte van de vervoerskostenvergoeding voor een eigen auto of taxikosten voor individuele gevallen waarin er geen gebruik gemaakt kan worden van een collectieve vervoersvoorziening, of voor een individuele rolstoeltaxi is als volgt: de vervoerskostenvergoeding wordt gemaximeerd tot 1500 km op jaarbasis.

Lid 3.

In afwijking van het gestelde in het eerste lid gelden voor kinderen tot 12 jaar de onderstaande vergoedingen:

- 0 tot 5 jaar: geen vergoeding
- 5 tot 12 jaar: 50% van het normbedrag

Artikel 13. Hoogte PGB aanpassingen eigen auto.

De tegemoetkoming voor noodzakelijke aanpassingen en in aanmerking komende kosten voor een eigen auto bedraagt 100% van de kosten van de noodzakelijke kosten op basis van de goedkoopste compenserende voorziening.

Autoaanpassingen zijn er op gericht om het gebruik van een eigen auto mogelijk te maken voor mensen met een beperking die voor het vervoer buitenshuis afhankelijk zijn van een auto. Er kan alleen een tegemoetkoming worden verstrekt voor autoaanpassingen indien een betrokkene geen gebruik kan maken van algemene voorzieningen, collectieve voorzieningen of individueel taxivoer. Een indicatie waaruit blijkt dat iemand voor vervoer buitenshuis afhankelijk is van een eigen auto is derhalve een voorwaarde.

Bij autoaanpassingen wordt onderscheid gemaakt tussen:

1. Autofaciliteiten

Dit zijn niet-specifiek voor gehandicapten ontwikkelde voorzieningen, welke echter wel functioneel noodzakelijk kunnen zijn.

2. Autoaanpassingen:

De aanpassingen kunnen in twee groepen worden verdeeld:

A. Standaardaanpassingen

Standaardaanpassingen zijn aanpassingen die regelmatig worden verstrekt, meestal in serie worden geproduceerd en niet op maat gemaakt hoeven te worden. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen:

1. De eerste aanvraag.

Wanneer een belanghebbende een auto heeft ten tijde van de eerste aanvraag, wordt een maximale hoogte van de vergoeding voor standaardaanpassingen gebaseerd op het gemiddelde van de met deze aanpassingen aan eigen auto's gemoeide kosten. De achtergrond hiervan is het ontbreken van keuzevrijheid van het merk en type auto voor diegenen die al een auto bezitten op het moment dat zij ondersteuningsbehoevend worden.

2. De tweede en volgende aanvraag (aanschaf van andere auto).

De hoogte van de vergoeding wordt nu gebaseerd op maximaal de kosten van dezelfde aanpassingen in een bruikleenauto. Anders dan bij een eerste aanvraag heeft de belanghebbende bij het nieuw aanschaffen van een eigen auto nu wel een keuzemogelijkheid van merk en type.

B. Speciale aanpassingen

Dit zijn aanpassingen die minder vaak voorkomen, of die in een uitvoering gemaakt moeten worden die afwijkt van de gangbare. Speciale aanpassingen worden meestal individueel gefabriceerd, soms in een kleine serie. Alle aanpassingen die geen standaardaanpassingen zijn, worden beschouwd als speciale aanpassingen. Speciale aanpassingen worden volledig vergoed.

Er wordt alleen een financiële vergoeding voor een autoaanpassing verstrekt voor een auto indien deze niet ouder is dan 36 maanden op de datum van aanvraag voor een autoaanpassing.

De financiële vergoeding wordt in beginsel eenmaal per 7 jaar verstrekt.

De speciale autostoel

Het betreft hier in feite een vorm van autoaanpassing. Indien sprake is van de goedkoopste compenserende oplossing kan tot verstrekking worden overgegaan.

Daar de speciale autostoel met verwisseling van het frame gemakkelijk van de ene naar de andere auto kan worden overgezet zal op indicatie beoordeeld worden of de stoel al aan vervanging toe is bij aanschaf van een andere auto.

Artikel 14 PGB voor de kosten van de aanpassing van een scootmobiel en rolstoel.

PGB bedraagt 100% van de noodzakelijke kosten op basis van de goedkoopste compenserende voorziening.

Onder de noodzakelijke kosten worden ook verstaan de kosten van verzekering, onderhoud, reparatie en stalling

3.1 Vergoeding van de beperking

Artikel 15. Verstrekking scootmobiel

Lid 1.

Met betrekking tot de verstrekking van een scootmobiel worden de volgende criteria worden aangehouden:

1. er is sprake van een zwakke hand- en armfunctie;
2. wordt verstrekt, indien een betrokkene zich minder dan een half uur lopend of met een handbewogen rolstoel kan voortbewegen;
3. afweging van:
  - a. vermogen tot lopen (te denken valt aan ca. 1,5 kilometer);
  - b. een daarvoor benodigde redelijke tijd (te denken aan ca. een half uur);
  - c. de specifieke verplaatsingsbehoefte in de nabije omgeving (zoals boodschappen doen);
4. door redelijke handfunctie is geen elektrische rolstoel nodig;
5. stallingruimte moet aanwezig zijn/gecreëerd kunnen worden, voorzien van 220 volt;
6. de scootmobiel wordt standaard geleverd met een maximum snelheid van 12 kilometer per uur;

Lid 2.

Indien de individuele vervoersbehoefte van een betrokkene dat vraagt kan, op indicatie, ook een scootmobiel verstrekt worden met een maximum snelheid van 15 km per uur.

Artikel 15. Voorzieningen ten behoeve van gebruik scootmobiel

Om een scootmobiel goed te kunnen gebruiken, kan het zijn dat er accessoires of een training voor het gebruik nodig zijn. De volgende mogelijkheden worden daarbij eventueel aangeboden:

1. Anti-decubituskussen en zitorthese

Als de toepassing van een vast anti-decubituskussen noodzakelijk is om de rolstoel tot een compenserende voorziening te maken dan dient deze in het kader van de WMO verstrekt te worden. Hetzelfde geldt voor zitorthesen indien deze onderdeel uitmaken van de rolstoel.

2. Rolstoel/scootmobieltraining

Voor een adequaat en zorgvuldig gebruik van de rolstoel/scootmobiel is het van belang dat de gebruiker goed met de rolstoel/scootmobiel overweg kan en zonder schade toe te brengen aan de rolstoel/scootmobiel stoepen e.d. kan nemen. Het goed overweg kunnen met de rolstoel/scootmobiel vergroot niet alleen de zelfstandigheid, veiligheid en de mogelijkheden van de gebruiker; zorgvuldig omgaan met de rolstoel/scootmobiel bevordert tevens de levensduur van de rolstoel/scootmobiel en voorkomt schade en extra onderhoud. Deze argumenten pleiten ervoor rolstoel/scootmobieltraining en de daarmee samenhangende reiskosten te vergoeden. Indien er bij de indicatie wordt aangegeven dat een rolstoel/scootmobieltraining noodzakelijk is dan wordt deze op grond van de WMO vergoed. De training wordt in beginsel gegeven door de leverancier.

3. Rolstoel/scootmobielaccessoires

De kosten van medisch noodzakelijke accessoires worden vergoed op grond van de WMO. De indicatie is leidend. Te denken valt bijvoorbeeld aan been- en voetzakken, spaakbeschermers, een boodschappenmand en een stokhouder.

4. Verzekering, onderhoud en reparaties

Indien een rolstoel/scootmobiel in bruikleen wordt verstrekt dan is tevens door de gemeente voorzien in de kosten van verzekering, onderhoud en reparatie. Indien een pgb wordt verstrekt dan wordt in de hoogte van het te verstrekken pgb rekening gehouden met de kosten van verzekering, onderhoud en reparatie. De hoogte van het te verstrekken bedrag komt overeen met hetgeen de gemeente betaalt voor voornoemde kosten bij verstrekkingen in natura.

Artikel 16. Verstrekking rolstoelen

Voor rolstoelen wordt uitgegaan van de volgende soorten rolstoelen en het programma van eisen op basis van het onderzoek is daarbij leidend:

Handbewogen rolstoelen of duwwandelwagen

Bij het verstrekken van een dergelijke rolstoel gelden de volgende criteria:

1. belanghebbende is niet in staat een half uur achtereen te lopen voor het winkelen, boodschappen doen, e.d. in de nabije omgeving;
2. er is sprake van een normale hand- en armfunctie. Dit criterium geldt niet voor de duwwandelwagen;
3. afhankelijk van de intensiteit van het gebruik moet de woning meer of minder rolstoelgeschikt zijn.

Elektrisch voortbewogen rolstoel, joystick bestuurd

Bij het verstrekken van een dergelijke rolstoel gelden de volgende criteria:

1. belanghebbende kan zich minder dan 100 meter verplaatsen met een handrolstoel, bij voorbeeld vanwege energetische problemen (hart, longen e.d.) en beperkte arm- of handfunctie en/of zitbalans;
2. belanghebbende is niet in staat gebruik te maken van scootmobiel/plateaurolstoel vanwege sterk beperkte arm- of handfunctie of te weinig zitbalans;
3. stallingruimte moet aanwezig zijn of gecreëerd kunnen worden, voorzien van 220 volt;
4. de elektrische rolstoel wordt standaard geleverd met een maximum snelheid van 12 kilometer per uur.

Er wordt een integraal advies opgevraagd waarbij ook aandacht wordt besteed aan de rolstoelgeschiktheid van de woning.

Bijlage 2: Afgesproken resultaat Huishoudelijke ondersteuning tussen dienstverlener en inwoner

Taken Huishoudelijke Ondersteuning (zie ook takenlijst 7a)

Van een medewerker/ster bij huishoudelijke ondersteuning verwachten wij de volgende competenties:

- Betrokkenheid,
- Zelfstandig kunnen werken,
- Resultaat gericht kunnen werken.

Lichte taken in afstemming met inwoner

Afwas
Interieur (hoog)
Interieur (Midden)
Interieur (laag)

Zware taken in afstemming met inwoner

Stofzuigen/Dweilen
Keuken:
Natte cel/Toilet
Bed verschonen:
Afval opruimen:
Ramen zemen (binnenkant)
Was
Strijken: alleen bovenkleding

Laagfrequent taken

Afzuigkap reinigen, beddengoed verschonen, binnenzijde keukenkastje reinigen, deuren geheel nat afnemen, glasbewassing binnenzijde, gordijnen wassen, hoge randen en richels afnemen, keukenapparatuur geheel reinigen, keukenblok buitenzijde geheel reinigen, koelkast geheel reinigen, lamellen/luxaflex reinigen, radiatoren geheel reinigen, schrobben tegelvloeren, stoffen stoelen en banken stofzuigen, tegelwanden geheel reinigen, verticale vlakken nat afnemen, vriezer geheel reinigen

Taken Huishoudelijke ondersteuning + :

HO+ wordt ingezet bij situaties met kinderen < 12 jaar en terminale inwoners en bij inwoners met een ernstige psycho/sociale, psychogeriatrische- en /of psychische problematiek (zie ook takenlijst 7b)

Van een medewerker/ster bij huishoudelijke ondersteuning verwachten wij de volgende competenties:

- Betrokkenheid,
- Zelfstandig kunnen werken,
- Resultaat gericht kunnen werken,
- Ervaring op gebied werken met en begeleiden van kinderen en/of inwoners met (ernstige) lichamelijke en/of psychische beperkingen.

Alle taken vallen onder huishoudelijke ondersteuning

organisatie huishoudelijke activiteiten en administratieve werkzaamheden.
plannen en beheren van middelen met betrekking tot het huishouden.
helpen handhaven/verkrijgen/herkrijgen structuur in het huishouden

Maaltijden

(Kan in Lansingerland voor HO plus beperkt worden tot aanwezigheid kinderen en voor inwoners met een beperking op het gebied psychische problematiek / dementie / terminale situaties)

Brood (klaarzetten, afruimen en opruimen)
Warm (klaarzetten, afruimen en opruimen)

Kindondersteuning

De verantwoordelijkheid ligt primair bij de ouder(s). Kan/kunnen de ouders tijdelijk deze rol niet vervullen dan kan maximaal 40 uur per week aanvullend op de eigen mogelijkheden geïndiceerd worden. Dit voor de duur van maximaal 3 maanden. Met name aan de orde bij kinderen < 6 jaar.)

Luier verschonen Wassen (douchen/bad)

Aankleden

Maaltijdondersteuning brood

Tanden Poetsen

Drinken tussendoor

Beschrijving van de dienstverlening aan de inwoner aan de hand van een takenlijst Huishoudelijke Ondersteuning

Nr.	Naam activiteit, taak of verantwoordelijkheid	Specificaties (N.B. genoemde aantallen gelden als richtlijn)
Hoogfrequente taken		
1.	Afwas	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
2.	Interieur (hoog)	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
3.	Interieur (Midden)	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
4.	Interieur (Laag)	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
5.	Stofzuigen / dweilen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
6.	Natte cel/toilet	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
7.	Afval opruimen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
8.	Was sorteren en in machine plaatsen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
9.	Was uit machine uithangen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
10.	Was afhalen/vouwen/opbergen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
11.	Strijken: alleen bovenkleding	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
Laagfrequente taken		
12.	Afzuigkap reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
13.	Beddengoed verschonen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
14.	Binnenzijde keukenkastje reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
15.	Deuren geheel nat afnemen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
16.	Glasbewassing binnenzijde	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
17.	Gordijnen wassen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
18.	Hoge randen en richels afnemen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
19.	Keukenapparatuur geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
20.	Keukenblok buitenzijde geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
21.	Koelkast geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
22.	Lamellen/luxaflex reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
23.	Radiatoren geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst

24.	Schrobben tegelvloeren	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
25.	Stoffen stoelen en banken stofzuigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
26.	Tegelwanden geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
27.	Verticale vlakken nat afnemen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
28.	Vriezer geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst

Beschrijving van de dienstverlening aan de inwoner aan de hand van een takenlijst Huishoudelijke
Ondersteuning +

Nr.	Naam activiteit, taak of verantwoordelijkheid	Specificaties (N.B. genoemde aantallen gelden als richtlijn)
Hoogfrequente taken		
1.	Afwas	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
2.	Interieur (hoog)	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
3.	Interieur (Midden)	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
4.	Interieur (Laag)	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
5.	Stofzuigen / dweilen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
6.	Natte cel/toilet	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
7.	Afval opruimen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
8.	Was sorteren en in machine plaatsen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
9.	Was uit machine uithangen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
10.	Was afhalen/vouwen/opbergen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
11.	Strijken: alleen bovenkleding	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
Laagfrequente taken		
12.	Afzuigkap reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
13.	Beddengoed verschoneren	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
14.	Binnenzijde keukenkastje reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
15.	Deuren geheel nat afnemen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
16.	Glasbewassing binnenzijde	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
17.	Gordijnen wassen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
18.	Hoge randen en richels afnemen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
19.	Keukenapparatuur geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
20.	Keukenblok buitenzijde geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
21.	Koelkast geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
22.	Lamellen/luxaflex reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
23.	Radiatoren geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst

24.	Schrobben tegelvloeren	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
25.	Stoffen stoelen en banken stofzuigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
26.	Tegelwanden geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
27.	Verticale vlakken nat afnemen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
28.	Vriezer geheel reinigen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
Regietaken		
29.	Administratieve werkzaamheden ten behoeve van de klant met betrekking tot huishouden	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
30.	Organisatie van huishoudelijke activiteiten	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
31.	Plannen en beheren van middelen huishouden	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
32.	Helpen handhaven/verkrijgen/herkrijgen structuur in het huishouden	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
Boodschappen en warme maaltijd		(optioneel)
33.	Boodschappenlijst opstellen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
34.	Boodschappen inkopen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
35.	Boodschappen inruimen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
36.	Brood klaarzetten, tafel dekken, koffie zetten	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
37.	Broodmaaltijd klaarzetten	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
38.	Warm eten klaarzetten (aan, verpakking open)	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
39.	Warm eten afruimen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
40.	Warme maaltijd voorbereiden/bereiden	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
Kindgebonden zorg		(optioneel)
41.	(Ochtend) Luier verschonen kind	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
42.	(Ochtend) Wassen kind	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
43.	(Ochtend) Aankleden kind	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
44.	(Ochtend) Maaltijdondersteuning brood kind	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
45.	(Ochtend) Tanden poetsen	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
46.	(Middag) Luier verschonen kind	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
47.	(Middag) Maaltijdondersteuning brood kind	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
48.	(Extra tijd) Drinken tussendoor kind	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst

49.	(Extra tijd) Luier verschonen kind	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst
50.	(Extra tijd) Spelen/opvoeding kind	Frequentie zoals overeengekomen tussen inwoner en dienstverlener en vastgelegd in takenlijst